

OFISI YA MASOMO

KIPINDI CHA PASAKA

JUMA LA KWANZA LA PASAKA

DOMINIKA YA PASAKA. UFUFUKO WA BWANA

SOMO LA KWANZA: Kut 14, 15 – 15, 1

Kiitikizano:

Kut 15, 1-6. 17-18

K. Nitamwambia Bwana, kwa maana ametukuka sana,
W. farasi na mpanda farasi amewatupa baharini .....
K. Nitamwambia Bwana, kwa maana ametukuka sana.

SALA:

Ee Mungu, wewe ulifunua katika mwanga wa agano jipya maana ya maajabu ya kale: Bahari ya Shamu ni mfano wa chemchemi ya ubatizo na taifa lililokombolewa toka utumwani ni mfano wa taifa la kikristo. Ujalie kwamba watu wote, kwa njia ya imani, washirikishwe zawadi za taifa teule, na kufanywa upya na kipawa cha Roho wako. Kwa njia ya Kristo Bwana wetu.

SOMO LA PILI: Eze 36, 16-28

Kiitikizano:

Zab 42, 2-5; Zab 43, 3-4

K. Kama ayala aioneavyo shauku mito ya maji, vivyo hivyo nafsi yangu inakuonea shauku, ee Mungu.
W. Zab 42, 2-5; Zab 43, 3-4
K. Kama ayala aioneavyo shauku mito ya maji, vivyo hivyo nafsi yangu inakuonea shauku, ee Mungu.

SALA:

Ee Mungu, uwezo usiobadilika na mwanga usioanguka, uligeuzie mtazamo Kanisa lako, sakramenti ya ajabu ya wokovu, na utekeleze kazi uliyotayarisha katika huruma yako: watu wote waone na watambue kwamba yale yaliyoangamizwa yajengwa upya, yaliyozeeka yafanywa upya na yote yarudi kwenye ukamilifu wake, kwa njia ya Kristo, aliye mwanzo wa vitu vyote na anayeishi na kutawala milele na milele.

SOMO LA TATU: Rum 6, 3-11

Kiitikizano:

K. Aleluya, aleluya, aleluya.
W. Zab 118, 1-2. 16-17. 22-23
K. Aleluya, aleluya, aleluya.

SOMO LA NNE: Mt 28, 1-10

SALA:

Ee, Baba, ambaye katika siku hii, kwa njia ya Mwanao wa pekee, ulishinda mauti, ukatufungulia mpito kwa uzima wa milele, utujalie sisi tunaoadhimisha Pasaka ya ufufuko, kufanywa upya katika Roho yako, ili kuzaliwa tena kwenye mwanga wa Bwana mfufuka. Yeye ni Mungu na anaishi na kutawala nawe, pamoja na Roho Mtakatifu, milele na milele.

JUMATATU BAADA YA PASAKA**SOMO LA KWANZA: I Pet 1, 1-21**Kiitikizano:

I Pet 1, 3. 13

- K. Ahimidiwe Mungu, Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo, ambaye kwa rehema zake nyingi alituzaa mara ya pili, ili tupate tumaini lenye uzima, * kwa kufufuka kwake Yesu Kristo katika wafu, aleluya.
- W. Kwa hiyo, vifungeni viuno vya nie zenu, na kuwa na kiasi, mkiitumainia kwa utimilifu ile neema mtakayoletewa,
- K. kwa kufufuka kwake yesu Kristo katika wafu, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Homilia juu ya Pasaka” ya Melitoni wa Sardi, askofu.

Mwanakondoo aliyechinjwa alitutoa toka mauti hadi uzamani

Sikilizeni kwa uangalifu sana, ee wapendwa: fumbo la Pasaka ni jipya na la zamani, la milele na la muda, lenye kuharibika na pasipo kuharibika, lenye kufa na lisilokufa. La zamani kulingana na sheria, jipya kulingana na Neno; la muda katika mfano, la milele katika neema; lenye kuharibika kwa sababu ya mwanakondoo aliyechinjwa, pasipo kuharibika kwa sababu ya uzima wa Bwana; lenye kufa kwa kuzikwa kwake ardhini, lisilokufa kwa ufufuko wake toka wafu.

Sheria ni ya zamani, lakini Neno ni jipya; mfano ni wa muda, neema ni ya milele; wa kuharibika ni mwanakondoo, asiyeharibika ni Bwana, aliyechinjwa kama mwanakondoo, lakini akafufuka kama Mungu.

“Kama mwanakondoo apelekwaye machinjoni, na kama vile kondoo anyamazavyo mbele yao wakatao manyoya yake; naam, hakufunua kinywa chake” (Isa 53, 7).

Mfano umepita na umetimizwa ukweli uliodhihirika: badala ya mwanakondoo, Mungu, mwanadamu-Kristo, anayekamilisha yote.

Kwa hiyo, hali ya kuchinjwa mwanakondoo, adhimisho la Pasaka na maandiko ya sheria yalikuwa na mwisho wake katika Kristo Yesu. Katika sheria ya kale yote yalitukia kwa sababu ya Kristo. Katika utaratibu mpya yote yamwelekea Kristo kwa namna ya juu zaidi.

Sheria imepata kuwa Neno na tokea ya kale, imefanywa mpya, lakini zote mbili zilitoka Sion na Yerusalemu.. Amri imegeuka kuwa neema, mfano kuwa ukweli, mwanakondoo kuwa Mwana, kondoo kuwa mtu na mtu kuwa Mungu.

Bwana, ingawa amekuwa Mungu, alijifanya mtu, akateseka kwa ajili ya yule anayeteseka, alifungwa kwa ajili ya mfungwa, alihukumiwa kwa mwenye hatia na, akizikwa kwa ajili ya yule aliyetikwa, akafufuka toka wafu, akalia neno hili kuu: Ni nani aliye hasimu yangu? Na anikaribie

basi (Isa 50, 8). Mimi, asema, ni Kristo aliyeangamiza mauti, aliyeshinda adui, aliyetia chini ya miguu jehanum, aliyeweza mwenye nguvu na kumwinua mtu juu mbinguni; mimi, asema, ni Kristo.

Njoni, basi, enyi watu wote, mliodhulumiwa na dhambi, mkapokee msamaha. Naam, ni mimi msamaha wenu, ndimi Pasaka ya ukombozi, ndimi Kondoo aliyechinjwa kwa ajili yenu, mimi ndimi usafi wenu, mimi uzima wenu, mimi wokovu wenu, mimi mfalme wenu. Mimi nawapeleka juu mbinguni. Mimi nitawafufua ni nitawafanya kuona Baba aliye mbinguni. Mimi nitawainua na mkono wangu wa kulia.

Kiitikizano:

Mdo 13. 32-33; 10, 42; 2, 36

K. Ile ahadi waliyopewa mababa, Mungu ameitimiza kwa kumfufua Yesu: * akamfanya awe Mhukumu wa wahai na wa wafu, aleluya.

W. Mungu amemfanya Yesu huyo mliyemsulibisha kuwa Bwana na Kristo,

K. akamfanye awe Mhukumu wa wahai na wa wafu, aleluya.

JUMANNE BAADA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: I Pet 1, 22 – 2, 10

Kiitikizano:

I Pet 2, 5-9

K. Kama mawe yaliyo hai, mmejengwa mwe nyumba ya roho, ukuhani mtakatifu, * mtoe dhabihu za roho, zinazokubaliwa na Mungu kwa njia ya Yesu Kristo, aleluya.

W. Ninyi ni mzao mteule, ukuhani wa kifalme, taifa takatifu, watu wa milki ya Mungu,

K. mtoe dhabihu za roho, zinazokubaliwa na Mungu kwa njia ya Yesu Kristo, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Hotuba” za mt. Anastasio, askofu wa Antiokia.

Ilimbidi Kristo kuteseka na kuingia hivi katika utukufu wake

Kristo, baada ya kuonyesha kwa mafundisho na kwa matendo yake ya kuwa yeye ni Mungu kweli na Bwana wa dunia yote, alipokuwa akielekea Yerusalemu, aliwaambia wanafunzi wake: Tazama, twapanda Yerusalemu na Mwana wa Mtu atatolewa mikononi mwa wapagani, wakuu wa makuhani, na waandishi ili kupigwa mijeledi, kudharauliwa na kusulibiwa (Mt 20, 18-19). Alisema kwamba mambo hayo yaliambatana na maaguzi ya manabii, ambao walitangaza kabla kifo chake, kitakachotukia huko Yerusalemu. Hivyo, kwa kuwa Maandiko Matakatifu yaliagua tangu mwanzo kifo cha Kristo na mateso yake kabla ya kifo, yabashiri bado yale yatakayotukia kwa mwili wake baada ya kifo. Lakini, yasema pia kwamba, kama Mungu, hakuweza kuteseka wala kufa.

Tukiangalia ukweli wa umwilisho, twatoa sababu za kutangaza kwa ukweli na haki yote mawili, yaani, mateso na kutoweza kuteseka. Sababu ambayo kwayo Neno wa Mungu, asiyeweza kuteseka ndani yake, alivumilia mateso ni kwamba mwanadamu hakuweza kuokolewa kwa njia nyingine. Yeye alijua hayo vizuri na pamoja naye wale pia ambao alitaka kuwadhihirishia. Yaani, Neno ajua yote ya Baba, kama Roho achunguza undani wake (I Kor 2, 10), yaani, mafumbo yasiyochunguzwa.

Ilihitaajika kweli kwamba Kristo angeteseka, wala hakuweza kutoyafanya, kama vile alivyosema. Kwa hiyo aliwaita wapumbavu na wenye kucheleva kufahamu wale waliojua kwamba ilimbidi Kristo kuteseka hivi na kuingia katika utukufu wake. Yeye alikuja kwa ajili ya wokovu wa taifa lake. Kwa ajili yake alijinyima, kwa namna fulani, ule utukufu aliokuwa nao karibu na Baba kabla ya ulimwengu kuwepo. Wokovu ulikuwa tukio ulilopaswa kuiva kwa njia ya mateso ya mwanzilishi wa uzima. Mt. Paulo ayafundisha hayo: Yeye ni mwanzilishi wa uzima,

aliyekamilishwa kwa njia ya maumivu (Ebr 2,10). Utukufu wa Mzaliwa pekee alioacha kwa ajili yetu, ulirudishwa kwake kwa njia ya msalaba, katika mwili aliochukua. Yaani, anena mt. Yohana katika injili yake, anapoeleza ni maji gani aliyosema juu yake Mwokozi: Yatatoka kama mto ndani yake yule aaminiye. Aliyanena hayo akitaja Roho watakapokea wanaomwamini: kwa maana Roho alikuwa hajaja, kwa sababu Yesu alikuwa hajatukuzwa (Yn 7, 38-39), na aita utukufu kifo msalabani. Kwa hiyo Bwana, alipoinua sala kabla ya kupata msalaba, alimwomba Baba kutukuzwa kwa ule utukufu aliopata toka kwake, kabla ya ulimwengu kuwepo.

Kiitikizano:

- K. Ilikuwa ya haki sana kwamba Mungu, kwa kuwa alitaka kuleta wana wengi waufikilie utukufu, amkamilishe kiongozi mkuu wa wokovu kwa njia ya mateso. * Kwake utukufu na ukuu hata milele na milele, aleluya.
- W. Ilimpasa Kristo kupata mateso haya ili kuingia katika utukufu wake.
- K. Kwake utukufu na ukuu hata milele na milele, aleluya.

JUMATANO BAADA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: I Pet 2, 11-25

Kiitikizano:

I Pet 2, 21. 24

- K. Kristo aliteswa kwa ajili yetu, akatuachia mfano * tufuate nyayo zake, aleluya.
- W. Kristo alizichukua dhambi zetu katika mwili wake, ili, tukiwa wafu kwa dhambi, tuwe hai kwa mambo ya haki:
- K. tufuate nyayo zake, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Homilia juu ya Pasaka” ya mwandishi wa kale.

Kristo, mwanzilishi wa ufufuko na wa uzima

Mtume Paulo, akikumbuka heri kwa kupata tena wokovu, asema: kama kwa Adamu mauti imeingia ulimwenguni humu, vile vile kwa Kristo wokovu watolewa tena kwa ulimwengu (Rum 5, 12). Na bado: Mtu wa kwanza atoka katika nchi na ni wa udongo; mtu wa pili atoka mbinguni, na ni wa mbingu (I Kor 15, 47). Asema bado: “Kama tulivyoichukua sura yake yule wa udongo”, yaani, mtu wa kale katika dhambi, “kadhalika tutaichukua sura yake yeye aliye wa mbinguni” (I Kor 15, 49), yaani, tumepata wokovu wa mtu aliyechukuliwa, akakombolewa, akafanywa upya na kutakaswa katika Kristo. Kulingana na mtume huyo huyo, Kristo anakuja kwanza kwa sababu ni mwanzilishi wa ufufuko wake na wa uzima. Baadaye wanakuja wale walio wa Kristo, yaani wale wanaoishi wakifuata mfano wa utakatifu wake. Hao wanao uhakika usimamamao juu ya ufufuko wake na pamoja naye watakuwa na utukufu wa ahadi ya mbinguni, kama asemavyo Bwana mwenyewe katika injili: Yule atakayenifuata, hataangamia, bali atapita kutoka mautini kuingia uzimani (Yn 5, 24).

Hivyo, mateso ya Mwokozi ni uzima na wokovu wa mwanadamu. Kwa hiyo alitaka kutufia, ili kwamba sisi, tukimwamini, tuishi milele. Alitaka kuwa katika muda yale ambayo sisi tupo, ili kwamba, ikitekelezwa ndani yetu ahadi ya umilele wake, tuishi pamoja naye daima.

Hii, nasema, ndiyo neema ya mafumbo ya mbinguni, hii ndiyo zawadi ya Pasaka, hii ndiyo sherehe ya mwaka tunayotamani zaidi, hizi ndizo asili za mambo yanayotuhuisha.

Kwa fumbo hili, wana waliozaliwa upya katika kutawadha kwa Kanisa takatifu, wafanya usikie mlio wa usafi wao. Kwa sababu ya Pasaka wazazi wa kikristo na watakatifu waendeleza, kwa njia ya imani, ukoo mpya na wa watu wengi.

Wakati wa Pasaka wasitawi mti wa imani, chemchemi ya ubatizo imepata kuwa na nguvu ya kuzaa, usiku wang'aa na nuru mpya, yashuka zawadi ya mbingu na sakramenti yatoa chakula chake cha mbinguni.

Katika Pasaka Kanisa lapokea ndani yake watu wote na lafanya taifa moja na familia moja.

Waabudu wa hali moja na uwezo mkuu na wa jina la Nafsi tatu waimba pamoja na Nabii zaburi ya sikukuu ya mwaka: “Siku hii ndiyo aliyoifanya Bwana, tutashangilia na kuifurahia” (Zab 118, 24). Siku gani, najiuliza. Ile iliyoanzisha maisha, mwanzo wa mwanga. Siku hiyo ni yenye kuanzisha uangavu, yaani, Bwana Yesu Kristo mwenyewe. Yeye alisema juu yake: Mimi ndimi siku: atembeaye wakati wa mchana, haanguki (Yn 8, 12), yaani: Afuataye Kristo katika yote na kukanyaga nyayo zake, atafika mpaka kiingilio cha mwanga wa milele. Ni yale aliyomwomba Baba alipokuwa hapa chini mwilini: Baba, nataka kwamba nilipo mimi na wawe pia wale walioniamini, ili kama vile ulivyo ndani yangu, nami ndani yako, hao nao wawe ndani yetu (Yn 17, 20 nk).

Kiitikizano:

I Kor 15, 47. 49. 48

- K. Mtu wa kwanza atoka katika nchi, ni wa udongo, mtu wa pili atoka mbinguni. * Kama tulivyoichukua sura yake yule wa udongo, kadhalika tutaichukua sura ya mtu wa mbinguni, aleluya.
- W. Kama alivyo yeye wa udongo, ndivyo walivyo wale wa udongo; na kama alivyo yeye wa mbinguni, ndivyo walivyo walio wa mbinguni.
- K. Kama tulivyoichukua sura yake yule wa udongo, kadhalika tutaichukua sura ya mtu wa mbinguni, aleluya.

ALHAMISI BAADA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: I Pet 3, 1-17

Kiitikizano:

Lk 6, 22. 23; I Pet 3, 14

- K. Heri ninyi watu watakapowachukia, na kuwatenga na kuwashutumu kama waovu, kwa ajili ya Mwana wa Adamu. Furahini siku ile na kurukaruka: * thawabu yenu ni kubwa mbinguni, aleluya!
- W. Lakini mjaipoteswa kwa sababu ya haki mna heri!
- K. thawabu yenu ni kubwa mbinguni, aleluya!

SOMO LA PILI:

Toka “Katekesi” za Yerusalemu.

Ubatizo, ishara ya mateso ya Kristo

Mmepelekwa kwenye chemchemi takatifu, kwenye ubatizo wa kimungu, kama Kristo toka msalaba amepolekwa kaburini.

Na kila mmoja ameulizwa ikiwa aliliamini jina la Baba na la Mwana na la Roho Mtakatifu; mmeungama imani yenye kuokoa na mmetoswa mara tatu katika maji na mara tatu mmetoka na kwa ibada hii mmeonyesha sura na mfano. Mmedhihirisha kaburi ya siku tatu ya Kristo.

Mwokozi wetu alikaa siku tatu na usiku tatu katika ardhi. Katika kutoka mara ya kwanza mmedhiirisha siku ya kwanza ya Kristo katika ardhi. Katika kutoswa, usiku. Naam, yule aliye katika mchana yumo nuruni, lakini yule aliye katika usiku, haoni kitu. Hivyo ninyi katika kutoswa, kama mmefunikwa na usiku, hamkuona kitu. Lakini katika kutoka mmejipata kama kwenye mchana.

Katika dakika ile ile mmekufa na mmezaliwa, na wimbi lile lile limekuwa kwenu kaburi na mama.

Yale aliyosema Salomoni juu ya mambo mengine, yaambatana kabisa nanyi: “Upo wakati wa kuzaliwa na wakati wa kufa” (Mhu 3, 2), lakini kwenu ni kinyume, muda wa kufa ulikuwa muda wa kuzaliwa. Wakati mmoja ulisababisha mambo yote mawili, na pamoja na kifo kulikuwepo kuzaliwa kwenu.

Ee hali mpya na isiyosikika ya mambo! Kwenye eneo la vitu vilivyo, sisi hatukufa, wala kuzikwa, wala kusulibiwa, wala pia kufufuliwa. Lakini tumedhihirisha matukio hayo katika eneo la kisakramenti, na hivyo kutoka hayo umetujia kwetu wokovu.

Lakini Kristo alisulibiwa kweli, akazikwa kweli na kweli amefufuka, hata katika eneo la vitu halisi, na hayo yote yamekuwa kwetu zawadi ya neema. Hivyo, tukishiriki mateso yake kwa njia ya kitendo cha kisakramenti, twaweza kweli kupata wokovu.

Ee upendo mkuu kwa watu! Kristo alipata misumari kwenye miguu na mikono yake bila hatia, akavumilia maumivu, na kwangu, nisiyevumilia mateso, wala uchovu, yeye atoa kama zawadi wokovu kwa kunishirikisha mateso yake.

Mtu ye yote asifikiri kwamba ubatizo ni msamaha tu wa dhambi na neema ya kupokelewa kama wana, kama ilivyokuwa ubatizo wa Yohana uliooa tu msamaha wa dhambi. Bali sisi twajua kwamba ubatizo, kama waweza kuokoa toka dhambi na kutolea zawadi ya Roho Mtakatifu, hivyo pia ni dhihirisho na mfano wa Mateso ya Kristo. Kwa sababu hiyo Paulo atangaza: “Hamfahamu ya kuwa sisi sote tuliobatizwa katika Kristo Yesu tulibatizwa katika mauti yake? Basi, tulizikwa pamoja naye kwa njia ya ubatizo katika mauti yake” (Rum 6, 3-4a).

Kiitikizano:

Mit 8,23-25. 27. 30

- K. Kama wanakondoo waliozaliwa hivi karibuni, wafanya usikike wimbo: aleluya. Wamekuja kwenye chemchemi ya uzima, * wamevikwa nuru mpya, aleluya.
- W. Wamesimama mbele ya Mwanakondo, wamevikwa mavazi meupe, wana matawi ya mitende mikononi mwao,
- K. wamevikwa nuru mpya, aleluya.

IJUMAA BAADA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: I Pet 3, 18 – 4, 11

Kiitikizano:

I Pet 3, 18-22

- K. Kristo alikufa mara moja kwa ajili ya dhambi, mwenye haki kwa wasio haki, ili awalete kwa Mungu; * mwili wake akauawa, bali roho yake akahuishwa, aleluya.
- W. Naye yupo mkono wa kuume wa Mungu: alishinda mauti, akatufanya warithi wa uzima wa milele;
- K. mwili wake akauawa, bali roho yake akahuishwa, aleluya

SOMO LA PILI:

Tokea “Katekesi” za Yerusalemu.

Mpako wa Roho Mtakatifu

Mkibatizwa katika Kristo na kumvaa Kristo, mmepata umbile kama lile la Mwana wa Mungu. Mungu, aliyetupanga kuwa wanawe wa kupokelewa, alitufanya sawa na mwili mtukufu wa Kristo.

Mmekuwa washiriki wa Kristo: si bila haki kwamba mmeitwa “wakristo”, yaani, “wapakwa”, kwa hiyo Mungu amesema juu yenu: “Msiwaguse masiya wangu” (Zab 105, 15).

Mmekuwa “wapakwa” mlipopata ishara ya Roho Mtakatifu. Yote yametendeka kwenu kwa ishara, kwa kuwa mko mifano ya Kristo. Yeye akibatizwa katika mto Yordani, baada ya kuyashirikisha maji manukato ya umungu wake, alitoka mle, ikatukia kushuka kwa Roho Mtakatifu mwenye umbile moja: Aliye sawa alishuka juu ya Aliye sawa.

Hata kwenu, baada ya kutoka kwenye maji matakafu, krisma imetolewa, ambayo ilikuwa mfano wa yale yaliyompaka Kristo, yaani Roho Mtakatifu. Juu yake pia mkuu Isaya, akisema kwa nafsi ya Bwana, asema katika unabii unaomhusu: “Roho ya Bwana i juu yangu, kwa sababu Bwana amenitia mafuta, niwahubiri wanyenyekevu habari njema” (Isa 61, 1).

Kristo hakupakwa mafuta au mpako mwingine na watu, bali Baba amempaka na Roho Mtakatifu, akimweka mwokozi wa ulimwengu mzima, kama asemavyo Petro: Yesu wa Nazareti ambaye Mungu alimtia mafuta na Roho Mtakatifu (Mdo 10, 38). Na nabii Daudi atangaza: “Kiti chako cha enzi, Mungu, ni cha milele, fimbo ya ufalme wako ni ya adili. Umependa haki, umeichukia dhuluma; kwa hiyo Mungu, Mungu wako amekupaka mafuta ya furaha kuliko wenzako” (Zab 45, 7-8).

Yeye amepakwa na mafuta matakafu ya furaha, yaani kwa Roho Mtakatifu, ambaye anaitwa mafuta ya furaha, kwa sababu ni yeye mwanzilishi wa furaha ya kiroho. Bali ninyi mmepakwa na krisma, mkipata kuwa hivi washiriki pamoja na Kristo na wenziwe.

Angalieni vizuri kuhifadhi krisma hii kama mpako safi na mzuri. Mtakatifu ni mpako huu, wala si mafuta safi na rahisi. Baada ya kuwekwa wakfu, si tena mafuta ya kawaida, bali zawadi ya Kristo na ya Roho Mtakatifu. Imepata kuwa yenye kuzaa matunda kwa uwepo wa umungu wake na hupakwa juu ya paji la uso wako na kwenye viungo vingine vyako kwa thamni ya kisakramenti. Hivyo, wakati mwili unapopakwa na mpako unaoonekana, nafsi yatakatifuzwa na Roho mweye kuhuisha na kutakatifuza.

Kiitikizano:

Efe 1, 13-14; 2 Kor 1, 21-22

K. Kuhusu imani, mmekwisha kupokea muhuri wa Roho Mtakatifu aliyeahidiwa, aliye arabuni ya urithi wetu, tuingojea ukombozi kamili wa wale ambao Mungu alijipatia, * kwa sifa ya utukufu wake, aleluya.

W. Kwa mpako Mungu alitulia muhuri, akatupa arabuni ya Roho mioyoni mwetu,

K. kwa sifa ya utukufu wake, aleluya.

JUMAMOSI BAADA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: I Pet 4, 12 – 5, 14

Kiitikizano:

I Pet 4, 13; Lk 6, 22

K. Kwa kiasi mnavyoyashiriki mateso ya Kristo, furahini: * utakapoonekana utukufu wake, mtafurahi kwa shangwe, aleluya.

W. Heri ninyi watu watapowachukia kwa ajili ya Mwana wa Adamu:

K. utakapoonekana utukufu wake, mtafurahi kwa shangwe.

SOMO LA PILI:

Tokea “Katekesi” za Yerusalemu.

Mkate wa mbinguni na kinywaji cha wokovu

Bwana Yesu kwenye usiku alipotolewa, alichukua mkate na, baadaya kushukuru, akaumega, akawapa wanafunzi wake, akisema: Twaeni, mle; huu ndio mwili wangu. Na baada ya kuchukua kikombe, akashukuru, akasema: Twaeni, mnywe; hii ndiyo damu yangu (I Kor 11, 23). Kwa kuwa

alitangaza na kusema juu ya mkate: “Huu ndio mwili wangu”, nani atathubutu kusikia shaka? Na, kwa kuwa alisema na kunena: “Hii ndiyo damu yangu”, nani atasikia shaka, akisema ya kuwa si damu yake?

Kwa hiyo tuvipokee kwa uhakika wote kama mwili na damu ya Kristo. Katika ishara ya mkate umepewa mwili na katika ishara ya divai umepewa damu, ili ukipokea mwili na damu ya Kristo, upate kuwa mwenye mwili moja na damu moja na Kristo. Baada ya kupokea ndani yetu mwili na damu yake, twageuka kuwa wenye kubeba Kristo, na zaidi, kulingana na mtakatifu Petro, twapata kuwa washiriki wa umbile la kimungu.

Siku moja Kristo, akijadili na Wayahudi, alisema: Msipoula mwili wangu na kuinywa damu yangu, hamtakuwa na uzima ndani yenu (Yn 6, 53). Na, kwa kuwa wao hawakuelewa katika maana halisi ya kiroho mambo yaliyonenwa, waenda zao na hasira, wakifikiri kwamba aliwashauri kula nyama.

Ilikuwapo pia katika agano la kale mikate ya matoleo, lakini kwa kuwa ilikuwa ya Agano la kale, ilikwisha. Katika Agano Jipya kuna mkate wa mbinguni na kinywaji cha wokovu, vinavyotaktifuza mwili na roho. Naam, kama mkate wafaa mwili, pia Neno lafaa sana roho.

Kwa hiyo, msiangalie mkate na divai ya ekaristi kama yangukuwa mambo ya kawaida. Ni mwili na damu ya Kristo, kulingana na msemu wa Bwana. Hata ikiwa mwili wakuletea mashaka, imani lazima ikufanye kuwa na uhakika na haki.

Ukifundishwa vema juu ya mambo haya, na kuhuishwa na imani thabiti, sadiki kwamba yale yanayoonekana mkate si mkate tena, hata ikiwa ladha yake ni ile, bali mwili wa Kristo. Sadiki kwamba yale yanayoonekana divai, siyo divai tena, hata ikionekana hivyo kinywani, bali damu ya Kristo. Juu ya mambo haya ya kimungu, zamani Daudi alisema katika Zaburi: “Mkate unaoburudisha mtu moyo wake na mafuta yanayong’aza sura yake (Zab 104, 15). Basi, uburudishe nafsi yako, ukitwaa mkate ule kama mkate wa kiroho, na ung’aze sura ya nafsi yako

Mbingu yatujalie kwamba kwa uso wenye kung’aa na dhamira safi, utazame utukufu wa Bwana kama katika kioo, na usonge toka utukufu hadi utukufu, katika Kristo Yesu, Bwana wetu. Kwake heshima, uwezo na utukufu milele na milele. Amen.

Kiitikizano:

- K. Yesu akatwaa mkate, akashukuru, akaumega, akawapa, akisema: “Huu bdio mwili wangu unaotolewa kwa ajili yenu; * fanyeni hivi kwa ukumbusho wangu, aleluya.
- W. Watoto wenu watakapowauliza: Ibada hii yamaanisha nini? Ninyi mtawaambia: Ni dhabihu ya Pasaka ya Bwana;
- K. fanyeni hivi kwa ukumbusho wangu, aleluya.

JUMA LA PILI LA PASAKA

DOMINIKA YA PILI YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Kol 3, 1-17

Kiitikizano:

- K. Mkiwa mmefufuliwa pamoja na Kristo, yatafutani yaliyo juu, Kristo aliko, ameketi mkono wa kuuma wa Mungu; * yafikirini yaliyo juu, siyo yaliyo katika nchi, aleluya.
- W. Kwa maana mlikufa, na uhai wenu umefichwa pamoja na Kristo katika Mungu;
- K. yafikirini yaliyo juu, siyo yaliyo katika nchi, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Hotuba” za mt. Augustino, askofu.

Kiumbe kipya katika Kristo

Nawatolea neno langu ninyi, watoto mliozaliwa hivi karibuni, wadogo katika Kristo, ukoo mpya wa Kanisa, neema ya Baba, uzazi wa mama, chipukizi kiteule, kundi jipya, ua la heshima yetu na tunda la kazi yetu, furaha na taji langu, kwenu ninyi nyote mliopo hapa imara katika Bwana.

Naongea nanyi kwa maneno yenyewe ya mtume: “Mvaeni Bwana Yesu Kristo, wala msiuangalie mwili, hata kuwasha tamaa zake”(Rum 13, 14, ili mvae, pia katika maisha, yule mliyemvaa kwa njia ya sakramenti. “Maana ninyi nyote mliobatizwa katika Kristo mmemvaa Kristo. Hapana Myahudi wala Myunani; hapana mtumwa, wala huru; hapana mtu mume wala mtu mke, maana ninyi nyote mmekuwa mmoja katika Kristo Yesu” (Gal 3, 27-28).

Katika hayo ipo, hasa, nguvu ya sakramenti. Naam, ni sakramenti ya uzima mpya, unaoanza wakati huu kwa msamaha wa dhambi zote na utakuwa na utimilifu wake katika ufufuko wa wafu. Yaani, mmezikwa pamoja na Kristo katika mauti kwa njia ya ubatizo, ili, kama Kristo alivyofufuliwa toka wafu, ninyi pia mweze kutembea katika maisha mapya (Rum 6, 4).

Sasa, basi, mtembee katika imani, kwa muda wote ambamo, mkikaa katika mwili huu wa kufa, mmekuwa kama wageni mbali na Bwana. Njia yenu halisi imefanywa yule ambaye mnaelekea kwake, yaani, Yesu Kristo mwenyewe, ambaye, kwa ajili yenu alikubali kujifanya mtu. Kwa wale wanaomwogopa alitayarisha hazina za heri, atakazomwaga kwa wingi juu ya wale wanaomtumaini, wakati ambapo watapokea katika ukweli yale waliyopata sasa katika tumaini.

Leo yarudia siku ya nane ya kuzaliwa kwenu, leo ishara ya imani yapata ndani yenu ukamilifu wake, ile ishara ambayo katika mababa wa zamani ilitekelezwa katika tohara, siku nane baada ya kuzaliwa ulimwenguni. Kwa hiyo, hata Bwana alitia muhuri wake kwenye siku yake iliyo ya tatu baada ya mateso. Lakini hiyo, katika mzunguko wa wiki, ni siku ya nane baada ya ile ya saba, yaani, baada ya sabato, na ya kwanza ya juma. Kristo, akipitisha mwili toka hali ya kufa hadi ya kutokufa, alitia muhuri wa ufufuko kwenye siku yake.

Ninyi mwashiriki kwenye fumbo lile lile, ila si bado katika ukweli kamili, bali kwenye tumaini la hakika, kwa sababu mmekuwa na dhamana ya hakika, Roho Mtakatifu. “Basi, mkiwa mmefufuliwa pamoja na Kristo, yatafutani yaliyo juu, Kristo aliko, ameketi mkono wa kuume wa Mungu; yafikirini yaliyo juu, siyo yaliyo katika nchi. Kwa maana mlikufa na uhai wenu umefichwa pamoja na Kristo katika Mungu. Kristo atakapofunuliwa, aliye uhai wetu, ndipo na ninyi mtafunuliwa pamoja naye katika utukufu” (Kol 3, 1-4).

Kol 3, 3-4; Rum 6, 11

Kiitikizano:

- K. Ninyi mlikufa na uhai wenu umefichwa pamoja na Kristo katika Mungu * Kristo atakapofunuliwa, aliye uhai wetu, ndipo na ninyi mtafunuliwa pamoja naye katika utukufu, aleluya.
- W. Jihesabuni kuwa wafu kwa dhambi, na walio hai kwa Mungu katika Kristo Yesu.
- K. Kristo atakapofunuliwa, aliye uhai wetu, ndipo na ninyi mtafunuliwa pamoja naye katika utukufu, aleluya

JUMATATU YA PILI YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 1, 1-20

Kiitikizano:

Ufu 1, 5. 6; Kol 1, 18

- K.** Kristo anatupenda na kutuosha dhambi zetu katika damu yake. * Kwake utukufu na uwezo milele na milele, aleluya.
- W.** Yeye ni mwanzo, mzaliwa wa kwanza katika wafu, ili awe mtangulizi katika yote.
- K.** Kwake utukufu na uwezo milele na milele, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Homilia juu ya Pasaka” ya mwandishi wa kale.

Pasaka ya kiroho

Pasaka tunayoadhimisha ni sababu ya wokovu kwa wote, kuanzia mtu wa kwanza aliyeokolewa na kuhuishwa katika wote.

Mambo yasiyo makamilifu na ya muda, kama pia mifano ya kale na ishara ya yale ya milele, yalipangwa kama kivuli cha ule ukweli uliotimizwa sasa. Sasa, ambamo ukweli umedhihirishwa, mfano hana budi kuuachia nafasi. Yatukia kama wakati mfalme afikapo, hamna anayemsahau mfalme hai ili kuinamia picha yake.

Toka hayo, yaonekana wazi jinsi mfano ni wa chini kuliko ukweli, kwa sababu wakumbusha uwepo mfupi wa wazaliwa wa kwanza wa kiyahudi, bali ukweli, uzima wa milele wa watu wote.

Si jambo kuu kutoroka kifo kwa muda mfupi kwa wale waliopangwa kufa baada ya kitambo, bali ni kitu kikubwa kujiepusha kabisa toka mauti, kama ilivyotukia kwetu kwa njia ya Kristo, aliyetolewa sadaka kama Pasaka yetu.

Jina lenyewe la sherehe latuonyesha thamani hii yake ya juu, ikifasiriwa katika maana yake kamili. Yaani, Pasaka yamaanisha mpito, kwa kuwa malaika wa kuangamiza, aliyewafisha wazaliwa wa kwanza, alipita mbali na nyumba za Waebrania. Sasa mpito wa mwangamizi hutekelezwa kweli ndani mwetu, kwa sababu atupita bila kutugusa. Naam, Kristo alitufufua kwa uzima wa milele.

Muda wa Pasaka na wa wokovu wa wazaliwa wa kwanza ulifikiriwa mwanzo wa mwaka. Hayo kiroho yamaanisha nini? Kwamba hata kwetu sadaka ya Pasaka halisi yaonyesha mwanzo wa uzima wa milele. Mwaka, pia, ni mfano wa ulimwengu, kwa sababu ni kama mviringo ambao katika kuzunguka kwake, hurudia daima juu yake mwenyewe bila kupata mwisho wakati wa wote.

Baba wa ulimwengu ujao, Kristo, atolewa sadaka kwa ajili yetu kwa kufuta muda wa maisha yetu yaliyopita na kutufanya tuanze maisha mapya. Naam, kwa njia ya kutawadhiwa kwa kufanywa upya, ametushirikisha kifo na ufufuko wake. Kwa hiyo yule ajuaye kwamba Pasaka imetolewa kwa ajili ya wokovu wake, aangalie mwanzo wa maisha yake kwenye muda ambamo Kristo amejitoa kea ajili yake. Atambue imefanywa kwa faida yake sadaka ile. Afikiri na kuelewa kwamba maisha na neema zimepatikana kwake kwa bei ya dhabihu kama hiyo.

Akijua hayo, ajiharakishe kuanzia maisha mapya, wala asirudi tena kwenye yale ya zamani na yaliyopita. Naam, “Sisi tulioifia dhambi, tutaishije tena katika dhambi?” (Rum 6, 2).

Kiitikizano:

I Kor 5, 7-8; Rum 4, 25

- K.** Toeni ile chachu ya kale, mpate kuwa donge jipya. Kristo, Pasaka wetu ametolewa sadaka: * basi, na tuifanye karamu ya Bwana, aleluya.
- W.** Alitolewa kwa ajili ya makosa yetu, na kufufuliwa ili tupate kuhesabiwa haki:

K. Basi, na tuifanye kaaramu ya Bwana, aleluya.

JUMANNE YA PILI YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 2, 1-11

Ufu 2, 10. 11; YbS 4, 28

Kiitikizano:

K. Uwe mwaminifu hata kufa, nami nitakupa taji ya uzima. * Yeye ashindaye hatapatikana na madhara ya mauti ya pili, aleluya.

W. Uishindanie kweli hata kufa, naye Bwana atakupigania wewe:

K. Yeye ashindaye hatapatikana na mauti ya pili, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Vitabu kwa Monimo” vya mt. Fulgensio wa Ruspe, askofu.

Sakramenti ya umoja na upendo

Jengo la kiroho la mwili wa Kristo hujengwa katika upendo, kulingana na maneno ya mt. Petro. Kwa mawe yaliyo hai hujengwa jengo la kiroho kwa ukuhani mtakatifu, ili kutoa dhabihu za roho zinazokubaliwa na Mungu kwa njia ya Yesu Kristo (I Pet 2, 5). Kazi hii ya ujenzi wa kiroho halipo kamwe lengo lifaalo zaidi la sala kama wakati ambapo mwili wenyewe wa Kristo, ulio Kanisa, watolea mwili na damu ya Kristo katika sakramenti ya mkate na kikombe.

Naam, kikombe tunachokunywa ni ushirika wa damu ya Kristo na mkate tuumegao ni ushirika wa mwili wa Kristo; kwa kuwa mkate ni mmoja, sisi tulio wengi, tu mwili mmoja; sisi sote twapokea sehemu ya mkate mmoja (I Kor 10, 16-17).

Ile neema iliyofanya Kanisa kuwa mwili wa Kristo, ifanye kwamba viungo vyote vya upendo vibaki pamoja na vidumu katika umoja wa mwili. Iwe hii sala yetu. Iwe hiyo zawadi ya Roho ile, iliyo Roho ya pekee ya Baba na ya Mwana. Kwa sababu Utatu ni, kwa umbile lake, utakatifu na umoja, usawa na upendo, Utatu ni Mungu mmoja na kweli na moja ni tendo la kutakatifuza linalotendwa na Nafsi tatu katika wale wanaopokewa kama wana. Kwa hiyo twasoma: “Pendo la Mungu limekwisha kumiminwa katika mioyo yetu na Roho Mtakatifu tuliyepelewa sisi” (Rum 5, 5).

Roho Mtakatifu, aliye mmoja wa Baba na Mwana, akitoa neema ya kupokewa kimungu, atenda matokeo yale yale yaliyoelezwa na Matendo ya Mitume kwa wale waliopokea Roho Mtakatifu: “Jamii ya watu walioamini walikuwa na moyo mmoja na roho moja” (Mdo 4, 32).

Moyo mmoja na roho moja ya umati wa wale walioijia imani katika Mungu zilitendeka na Roho wa pekee aliye wa Baba na Mwana, na pamoja na Baba na Mwana ni Mungu mmoja.

Mtume, akiwaandikia Waefeso, asema kwamba umoja huu wa kiroho katika kifungo cha amani hauna budi kuhifadhiwa kwa uangalifu: Mimi, mfungwa katika Bwana, nawashauri mwenende kama inavyoustahili wito wenu mlioitwa, kwa unyenyekevu wote na upole, kwa uvumilivu, mkichukuliana katika upendo, mkijitahidi kuuhifadhi umoja wa Roho katika kifungo cha amani. Mwili mmoja na Roho mmoja (Efe 4, 1-4). Naam, Mungu anapolinda kwa njia ya Roho Mtakatifu upendo wake uliomwagika katika Kanisa, afanya nalo sadaka inayompendeza.

Na liweze Kanisa kuipokea daima neema ile ile ya upendo wa kiroho, na, hivyo, kujionyesha daima kama hostia hai, takatifu, inayompendeza Mungu.

Kiitikizano

Yoh 17. 20. 21. 22. 18

- K.** Ninawaombea hao, ili wote wawe na umoja. Kama wewe, Baba ulivyo ndani yangu, nami ndani yako. Na utukufu ule ulionipa nimewapa wao, * ili wawe na umoja kama sisi tulivyo umoja, aleluya.
- W.** Kama vile ulivyonituma mimi ulimwenguni, nami vivyo hivyo naliwatuma hao ulimwenguni,
- K.** ili wawe na umoja kama sisi tulivyo umoja, aleluya.

JUMATANO YA PILI YA PASAKA**SOMO LA KWANZA:** Ufu 2, 12-29Kiitikizano:

Ufu 2, 18. 23; 22, 12

- K.** Haya ndiyo anenayo Mwana wa Mungu, yeye aliye na macho yake kama mwali wa moto: Mimi ndiye achunbguzaye huba na mawazo ya watu, * nami nitampa kila mmoja wenu kwa kadiri ya matendo yake, aleluya.
- W.** Tazama, naja upesi na ujira wangu u pamoja nami,
- K.** nami nitampa kila mmoja wenu kwa kadiri ya matendo yake.

SOMO LA PILI:

Toka “Hotuba” za mt. Leo Mkuu, papa.

Kristo, hai katika Kanisa lake

Wapendwa, Mwana wa Mungu alitwaa umbile la kibinadamu kwa mwungano wa ndani hivi, hata kuwa wa pekee na mmoja sio tu katika yule aliye mzaliwa wa kwanza wa kila kiumbe, bali pia katika watakatifu wake wote. Na kama hatuwezi kutenga Kichwa toka viungo, vile vile viungo haviwezi kutengwa na Kichwa.

Na, ikiwa ni kweli kwamba, si ya maisha haya, bali ya yale ya milele, kwamba Mugnu awe yote katika wote, ni kweli pia kwamba, tangu sasa yeye akaa bila kutengwa hekaluni mwake, lililo Kanisa. Aliahidi hayo kwa maneno: “Tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote hata ukamilifu wa dhahari”(Mt 28, 20).

Basi, yale yote aliyofanya na kufundisha Mwana wa Mungu kwa upatanisho wa ulimwengu, hatuyajui tu toka historia ya matendo yake yaliyopita, bali twayasikia pia toka utekelezaji wa yale anayotenda kwenye wakati huu.

Ni yeye ambaye, kama alivyozaliwa kwa kazi ya Roho Mtakatifu toka bikira mama, vile vile alipatia Kanisa, Mke wake bila doa, uwezo wa kuzaa kwa pumzi hai la Roho yule yule, ili kwa njia ya kuzaliwa upya kwa ubatizo, uzalishwe upya umati usiohesabika wa wana wa Mungu. Juu ya hao imeandikwa: “Hao walizaliwa, si kwa damu, wala si kwa mapenzi ya mwili, wala si kwa mapenzi ya mtu, bali kwa Mungu” (Yn 1, 13).

Ni ndani yake kwamba umebarikiwa ukoo wa Abrahamu na watu wote wapokea uchaguo wa kimungu. Abrahamu apata kuwa baba wa mataifa, ila wana wa ahadi wazaliwa toka imani, si toka mwili.

Ni yeye ambaye, akifuta kila ubaguzi wa watu na akikusanya wote toka kila taifa, afanya toka kondoo wengi hivi, kundi moja takatifu. Hivyo, kila siku atekeleza aliyoahidi tayari, akisema: “Na kondoo wengine ninao, ambao si wa zizi hili; na hao nao imenipasa kuwaleta; na sauti yangu wataisikia; kisha kutakuwako kundi moja na mchungaji mmoja” (Yn 10, 16).

Ingawa alimwambia Petro kwa namna ya pekee: “Lisha kondoo zangu” (Yn 10, 16), utendaji wote wa wachungaji umesaidiwa na kutegemezwa naye tu, Bwana. Ni yeye ambaye kwa malisho yenye rotuba na mazuri, awalisha wale wote wanaolijia Jiwe hili. Hivyo, kondoo wengi sana, wakiimarishwa na uwingi wa upendo, hawasiti kukabili mauti kwa sababu ya Mchungaji wao, kama yeye Mchungaji mwema, alikubali kutoa uhai wake kwa ajili ya kondoo wenyewe.

Wakishiriki mateso yake, hao ni, sio tu mashahidi wenye nguvu na utukufu, bali pia waumini wanaozaliwa upya, tayari kwenye tendo lenyewe la kwao kufanywa upya.

Hii ndiyo sababu ambayo kwayo Pasaka yaadhimishwa kulingana na Sheria, katika mikate isiyotiwa chachu ya usafi na ukweli: kiumbe kipya, atupa mbali chachu ya ubaya wake na alewa na kulishwa na Bwana mwenyewe.

Kushiriki kwetu kwenye mwili na damu ya Kristo hakulengi kingine, isipokuwa kutugeuza katika yale tunayopokea, tuvikwe katika yote, kwenye mwili na roho, na yule ambaye ndani yake tumekufa, tumezikwa na kufufuliwa.

Kiitikizano:

Yn 10, 14; Eze 34, 11-13

- K. Mimi ni mchungaji mwema: * nawajua kondoo zangu na kondoo zangu wanijua mimi, aleluya.
- W. Mimi mwenyewe nitawatafuta kondoo zangu, nitawakagua na kuwakusanya katika nchi zote nami nitawalisha;
- K. nawajua kondoo zangu na kondoo zangu wanijua mimi, aleluya.

ALHAMISI YA PILI YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 3, 1-22

Kiitikizano:

Ufu 3, 20; 2, 7

- K. Mtu akiisikia sauti yangu na kuufungua mlango, * nitaingia kwake, nami nitakula pamoja naye, na yeye pamoja nami, aleluya.
- W. Yeye ashindaye, nitampa kula matunda ya mti wa uzima, ulio katika bustani ya Mungu;
- K. Nitaingia kwake, nami nitakula pamoja naye na yeye pamoja nami, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Makala” ya Mt. Gaudensio wa Brescia, askofu.

Zawadi ya urithi ya Agano Jipya

Sadaka ya mbinguni iliyoanzishwa na Kristo ni kweli zawadi ya urithi ya Agano lake Jipya: ni zawadi aliyotuachia kama rehani ya uwepo wake usiku ule, alipotolewa ili asulibiwe.

Komuniopamba ni njia yetu. Ni chakula na tegemeo la lazima ili kuweza kutembea kwenye njia ya uzima, mpaka tutakapolifikia, baada ya kuacha ulimwengu huu, lengo letu halisi, lililo Bwana. Kwa hiyo yeye alisema: Msipoula mwili wangu na kuinywa damu yangu, hamna uzima ndani yenu (Yn 6, 53). Na, ili kutowacha bila msaada huu wa lazima, aliwaamuru mitume, yaani makuhani wa kwanza wa Kanisa, kuadhimisha daima mafumbo ya uzima wa milele. Hivyo roho zilizokombolewa na damu yake azizi, zitatajirishwa na vipawa vyake na kutakatifuzwa na ukumbusho wa mateso yake.

Yahitajika, basi, kwamba sakramenti ziadhimishwe na mapadre katika makanisa ya ulimwengu mpaka ujio wa pili wa Kristo toka mbingu, ili wote, mapadre na walei, wawe kila siku na picha hai ya mateso ya Bwana, wayaguse kwa mkono, wayapokee kwa kinywa na kwa moyo na wahifadhi ukumbusho usiofutika wa ukombozi wetu.

Mkate umeangaliwa kwa haki mfano wa mwili wa Kristo. Naam, mkate watoka kwenye chembe nyingi za ngano. Zimetwangwa ziwe unga na unga wachanganywa na maji na kuokwa kwenye moto. Hivyo pia mwili wa kifumbo wa Kristo ni wa pekee, lakini umeundwa na umati wote wa wanadamu, uliopelekwa kwenye hali yake kamilifu kwa moto wa Roho Mtakatifu. Msaidizi ateleza juu ya mwili wa kifumbo cha Kristo tendo lile lile alilofanya juu ya mwili wa kimaumbile wa Kristo. Naam, Mkombozi alizaliwa kwa kazi ya Roho Mtakatifu na, kwa kuwa ilifaa kwamba ndani yake itelezwe kila haki, akiingia kwenye maji ya ubatizo ili kuyaweka wakfu, alijaa Roho Mtakatifu aliyeshuka juu yake kama hua. Ayatamka hayo dhahiri Mwinjilisti: “Yesu, hali amejaa Roho Mtakatifu, alirudi kutoka Yordani” (Lk 4, 1).

Kwa damu ya Kristo yafaa, kwa namna fulani, mfano wa divai, kama ule wa mkate. Kwanza ni kukusanya mashada mengi ya mizabibu kwenye shamba la mizabibu alilopanda mwenyewe. Yafuata kusongwa kwenye shinikizo la msalaba. Kunakuja baadaye kuchachuka, kuchachotukia kwa nguvu yake, kwenye maeneo mapana ya moyo, uliojaa imani, wa wale wanaojitwalia.

Kwa hiyo, akiwakomboa toka uwezo wa Misri na farao, yaani, shetani, tafuteni kupokea sadaka ya Pasaka ya wokovu: mwili na damu ya Kristo, kwa hamu yote yenye kuwaka ya moyo wenu, ili mtu wetu wa ndani atakatifuzwe na Bwana wetu mwenyewe Yesu Kristo, tunayemwamini yupo katika sakramenti takatifu na ambazo fadhili zake zadumu kwenye thamani yake isiyopimika katika karne zote.

Kiitikizano:

Lk 22, 19; Yn 6, 50. 51

K. Yesu alitwaa mkate, akashukuru, akaumega, akawapa, akisema: huu ndio mwili wangu unaotolewa kwa ajili yenu; * fanyeni hivi kwa ukumbusho wangu, aleluya.

W. Huu ni mkate ushukao kutoka mbinguni: mtu akila mkate huu ataishi milele;

K. fanyeni hivi kwa ukumbusho wangu, aleluya.

IJUMAA YA PILI YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 4, 1-11

Kiitikizano:

Ufu 4, 8; Isa 6, 3

K. Mtakatifu, mtakatifu, mtakatifu, Bwana Mungu Mwenyezi, aliyekuwako na aliyeko na atakayekuja! * Dunia yote imejaa utukufu wake, aleluya.

W. Maserafi walitangazana: Mtakatifu, mtakatifu, mtakatifu ni Bwana wa majeshi.

K. Dunia yote imejaa utukufu wake, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Hotuba” za mt. Teodoro Studita, abate.

Msalaba wa Kristo, wokovu wetu

Ee zawadi nzuri sana ya msalaba! Uangavu kama nini waonekana machoni! Uzuri wote na ukuu wote. Mti mzuri ajabu kwa jicho na kwa ladha, wala si mfano wa kischemu wa wema na ubaya kama ule wa Edeni.

Ni mti utoao uzima, si mauti; waangazia, wala hauleti giza; wafungua njia ya paradisi, wala haufukuzi toka mle.

Juu ya mti ule apanda Kristo, kama mfalme juu ya gari la ushindi. Amwangamiza shetani, mkuu wa mauti na awakomboa wanadamu toka utumwa wa mdhalimu.

Juu ya mti ule apanda Bwana, kama mpiganaji hodari. Ajeruhiwa kwenye pambano mikononi, miguuni na ubavuni mwa kimungu. Lakini, kwa damu ile aponya vilio vyetu vya damu, yaani, umbile letu lililojeruhiwa na nyoka mwenye sumu.

Kwanza, tuliwawa na mti, ila sasa kwa mti twapata tena uzima. Kabla tulidanganywa na mti, ila sasa kwa mti twafukuza nyoka mjanja. Mabadiliko mapya na ya ajabu! Badala ya mauti twapewa uzima, badala ya uharibifu kutokufa, badala ya aibu utukufu.

Kwa hiyo, si bila haki, asema Mtume mtakatifu: “Mimi, nisione fahari juu ya kitu cho chote, ila msalaba wa Bwana wetu Yesu Kristo, ambao kwa huo ulimwnegu umesulibishwa kwangu, na mimi kwa ulimwengu” (Gal 6, 14).

Ile hekima ya juu iliyositawi toka msalaba ilibatilisha hekima yenye kiburi ya ulimwengu na upumbavu wake mfidhuli. Mema ya kila aina yaliyotujia toka msalaba, yalifuta mbegu za ubaya na uovu. Mwanzoni mwa ulimwengu, mifano tu na ishara zilizobashiri mti huu zilijulisha na kuonyesha matukio makuu ya ulimwengu. Naam, uwe macho wewe, mtu ye yote, mwenye hamu kuu ya kujua. Je, Nuhu hakuepa kwa ajili yake, kwa jamii yake, na hata kwa wanyama, maangamizi ya gharika yaliyoamriwa na Mungu, kwa sababu ya mti mdogo? Fikiria fimbo ya Musa. Je, haikuwa mfano wa msalaba? Iligeuza maji kuwa damu, ikameza nyoka wa uongo wa wachawi, ikapiga bahari na kuigawa vipande viwili, ikapeleka baadaye maji ya bahari kwenye mkondo wao wa kawaida na kuwazamisha adui, ila ikaokoa wale waliokuwa taifa halisi. Vile vile ilivyokuwa fimbo ya Aruni, mfano wa msalaba, iliyositawi katika siku moja, ikafunulia ukuhani halisi. Hata Abrahamu alitambulisha kabla msalaba, alipofunga mwana juu ya fungu la kuni.

Mauti imeuwawa na msalaba na Adamu alirudishwa kwenye uzima. Juu ya msalaba mitume wote walijivuna, kila shahidi alipewa taji na kila mtakatifu ametakatifuza. Kwa msalaba tulimvika Kristo, tukavua mtu wa kale. Kwa njia ya msalaba sisi, kondoo wa Kristo, tumekusanywa katika zizi moja na tumepangwa kwa makao ya milele.

Kiitikizano:

K. Mti mtukufu, uliowekwa katikati ya paradisi, * akifa juu yako, mwanzilishi wa uzima, alishinda mauti yetu, aleluya.

W. Kati ya miti yote ya dunia, ndiwe bora zaidi:

K. akifa juu yako, mwanzilishi wa uzima, alishinda mauti, aleluya.

JUMAMOSI YA PILI YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 5, 1-14

Ufu 5, 9. 10

Kiitikizano:

K. Wastahili wewe kukitwaa hicho kitabu na kuzifungua muhuri zake; kwa kuwa ulichinjwa * ukatununulia kwa Mungu kwa damu yako, aleluya.

W. Ukatufanya kuwa ufalme wa makuhani kwa Mungu wetu.

K. Ukatununulia kwa Mungu kwa damu yako, aleluya

SOMO LA PILI:

Toka Hati “Sacrosanctum Concilium” ya Mtaguso wa kiekumene Vatikano II juu ya Liturgia takatifu.

Kazi ya wokovu

Mungu “hutaka watu wote waokolewe na kupata kujua yaliyo kweli” (I Tim 2, 4), kwa hiyo yeye, “alisema zamani na baba zetu katika manabii kwa sehemu nyingi na kwa njia nyingi” (Ebr 1,

1), na ulipofika utimilifu wa nyakati, akatuma Mwanawe, Neno aliyefanyika mwili, aliyepakwa na Roho Mtakatifu, ili kuwatangazia maskini habari njema na kuponya mioyo iliyopondeka (Isa 61, 1; Lk 4, 18), “daktari katika mwili na roho” (mt. Inyasio), Mpatanishi kati ya Mungu na watu (I Tim 2, 5). Naam, ubinadamu wake, katika umoja wa nafsi ya Neno, ulikuwa chombo cha wokovu wetu. Kwa hiyo, katika Kristo watukia ukombozi kamili wa upatanishi wetu, nasi twapewa utimilifu wa ibada ya kimungu.

Kazi hii ya ukombozi wa kibinadamu na ya utukufu kamili wa Mungu, iliyo na utangulizi wake katika matendo ya ajabu ya Mungu, yaliyotendeka katika taifa la Agano la Kale, imetekelezwa na Kristo Bwana, hasa kwa njia ya fumbo la Pasaka la Mateso yake matukufu, Ufufuko toka mauti na Kupaa kwake na utukufu, fumbo ambalo kwalo, akifa, alishinda mauti na, akifufuka, akaturudishia uzima. Naam, toka ubavuni mwa Kristo aliyekufa msalabani, imezaliwa sakramenti ya ajabu ya Kanisa zima.

Kwa hiyo, kama Kristo alivyotumwa na Baba, vile vile yeye amewatuma mitume waliojaa Roho Mtakatifu, sio tu ili, wakiwahubiri Injili watu wote, watangaze kwamba Mwana wa Mungu kwa kifo na ufufuko wake alitukomboza toka uwezo wa Shetani na mauti, akatupeleka kwenye ufalme wa Baba, bali pia ili, kwa njia ya sadaka na sakramenti, ambazo juu yao maisha yote ya kiliturjia yasimama, watekeleze kazi ya wokovu waliyotangaza. Hivyo, kwa njia ya ubatizo, watu wameingizwa katika fumbo la kipasaka la Kristo, pamoja naye wamekufa, wamefufuka na kufufuliwa; wapata roho ya kufanywa wana: “ambayo kwa hiyo twalia: “Abba”, yaani, “Baba” (Rum 8, 15), na wapata kuwa waabudu halisi anaowatafuta Baba.

Vile vile, kila mara wanapokula chakula cha jioni cha Bwana, watangaza kifo chake mpaka atakapokuja. Kwa hiyo, hasa kwenye siku ya Pentekoste, ambamo Kanisa limejidhihirisha kwa ulimwengu, “wale waliopokea neno” la Petro “walibatizwa”. Wao walidumu katika kusikiliza mafundisho ya mitume na katika ushirika, katika kumega mkate na katika kusali... wakimsifu Mungu pamoja na kuwapendeza watu wote (Mdo 2, 42. 47).

Tangu hapo, Kanisa hakuacha kamwe kukutana katika kusanyiko ili kuadhimisha fumbo la Pasaka,, wakisoma “katika Maandiko yote mambo yaliyomhusu yeye mwenyewe” (Lk 24, 27), wakiadhimisha Ekaristi, ambamo zinadhihirishwa ukumbusho na ushindi wa kifo chake, wakimshukuru Mungu vile vile kwa kipawa chake tusichoweza kukisifu ipasavyo (2 Kor 9, 15) katika Kristo Yesu, “kwa sifa ya utukufu wake” (Efe 1, 12), kwa uwezo wa Roho Mtakatifu.

Kiitikizano:

Yn 15, 1. 5. 9

K. Mimi ndimi mzabibu wa kweli, ninyi ni matawi. * Akaaye ndani yangu nami ndani yake, huyo huzaa sana, aleluya.

W. Kama vile Baba alivyonienda mimi, nami nilivyowapenda ninyi. Kaeni katika pendo langu.

K. Akaaye ndani yangu nami ndani yake, huyo huzaa sana, aleluya.

JUMA LA TATU LA PASAKA

DOMINIKA YA TATU YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 6, 1-17

Kiitikizano:

Ufu 6, 9. 10. 11

K. Niliona chini ya madhabahu ya Mungu roho zao waliochinjwa. Wakalia kwa sauti kuu: Hata lini hutaipatia haki damu yetu? * Wakaambiwa wastarehe bado muda mchache, hata itakapotimia hesabu ya ndugu zao, aleluya.

W. Kila mmojawao alipewa nguo nyeupe.

K. Wakaambiwa wastarehe bado muda mchache, hata itakapotimia hesabu ya ndugu zao, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Apolojia ya kwanza kuwatetea wakristo” ya mt. Yustino, shahidi.

Adhimisho la Ekaristi

Hakuna anayeruhusiwa kushiriki kwenye Ekaristi, isipokuwa yule aaminiye I kweli mambo tunayofundisha na kwamba ametakaswa na kule kuoga kulikoundwa kwa msamaha wa dhambi na kuzaliwa upya, na, halafu, aishi vile kama Kristo alivyofundisha.

Naam, sisi twaamini kwamba Yesu Kristo, Mwokozi wetu, alijifanya mtu kwa tendo la Neno wa Mungu. Alijifanya mtu wa mwili na damu kwa wokovu wetu. Hivyo twaamini pia kwamba chakula kile ambacho juu yake shukrani zimetolewa kwa maneno yale yale yaliyotamkwa naye, chakula kile ambacho, kikibadilishwa, hulisha miili yetu na damu yetu ni mwili na damu ya Yesu aliyejifanya mtu.

Mitume katika kumbusho zilizoachwa nao na kuitwa injili walitupokezea kwamba Yesu aliamuru hivi: Alichukua mkate, akashukuru, akasema: “Fanyeni hivi kwa kunikumbuka mimi. Huu ndio mwili wangu”. Vivyo hivyo, akachukua kikombe, akashukuru, akasema: “Hii ndiyo damu yangu”, akawapa wao tu.

Tangu hapo sisi twafanya daima ukumbusho wa tukio hili katika makusanyiko yetu na yule kati yetu aliye na kitu, awasaidia wale wote waliomo katika haja, na tupo daima pamoja. Kwa yale yote tunayokula twambariki mwumba wa dunia kwa njia ya Mwanawe Yesu na ya Roho Mtakatifu.

Na kwenye siku, iitwayo ya Jua, hufanywa kusanyiko. Wale wote waishio mjini au vijijini wakutana kwenye mahali pamoja, na husomwa kumbusho za mitume au maandishi ya manabii kwa kadiri muda unavyoruhusu.

Baadaye, msomaji alipomaliza, yule anayeongoza asema maneno ya wosia na mashauri yanayosukuma kuiga matendo makuu hivi.

Halafu, sote pamoja twasimama na twainua sala na, baada ya kusali, huletwa mkate, divai na maji. Hapo yule anayeongoza atamka sala za sifa na shukrani kwa bidii yote na taifa lashangilia: Amen! Mwishowe, kwa kila mmoja wa wale wanaohudhuria vyatolewa na kushirikishwa vipawa ambavyo juu yao shukrani zimetolewa, na vyapelekwa kwa wasiokuwepo kwa njia ya mashemasi.

Mwishoni, wale wenye mali nyingi na wakitaka, watoa kwa hiari kile wanachofikiri. Yale yanayokusanywa yamewekwa karibu na yule anayeongoza, naye awasaidia yatima na wajane na wale ambao kwa ugonjwa au kwa sababu nyingine wako katika mahitaji, pia waliomo kifungoni, na wasafiri wanaofika toka nje. Kwa ufupi, awashughulikia wenye mahitaji wote.

Twakutana sote pamoja kwenye siku ya Jua, iwe kwa sababu hi ndiyo siku ya kwanza ambamo Mungu akipeleka mbali giza na fujo, aliumba ulimwengu, iwe kwa sababu Yesu Kristo, Mwokozi wetu alifufuka toka wafu siku hiyo hiyo. Naam, walimsulibisha siku iliyotangulia, ile ya Saturno, na, kesho yake, ya siku hiyo, yaani katika siku ya Jua, akiwa amewatokea mitume na wanafunzi wake, amewafundisha mambo yale tuliyowapokezea ili myazingatie sana. myazingatie sana.

Kiitikizano:

K. Kabla ya kupita tokea ulimwengu huu kuenda kwa Baba, Yesu akaacha ukumbusho wa kifo chake. * Aliunda sakramenti ya mwili na damu yake, aleluya.

W. Alitoa mwilie kama chakula, damuyo kama kinywaji, akisema: Fanyeni hayo kwa ukumbusho wangu

K. Aliunda sakramenti ya mwili na damu yake, aleluya

JUMATATU YA TATU YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 7, 1-17

Kiitikizano:

Ufu 7, 13, 14; 6, 9

- K. Je, watu hawa waliovikwa mavazi meupe ni akina nani? Nao wametoka wapi? hao ndio wanatoka katika dhiki iliyo kuu: * nao wamefua mavazi yao, na kuyafanya meupe katika damu ya Mwanakondoo, aleluya.
- W. Niliona chini ya madhabahu roho zao waliochinjwa kwa ajili ya Neno la Mungu na ya ushuhuda:
- K. nao wamefua mavazi yao na kuyafanya meupe katika damu ya Mwanakondoo, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Maelezo juu ya waraka wa kwanza wa Petro” ya mt. Beda Mheshimiwa, padre.

Mzao mteule, ukuhani wa kifalme

“Ninyi ni mzao mteule, ukuhani wa kifalme” (I Pet 2, 9). Ushuhuda huu wa sifa ulitolewa zamani kwa taifa la kale la Mungu kwa njia ya Musa. Sasa, kwa haki, mtume Petro atutolea kwa wapagani kwa kuwa wamemwamini Kristo, ambaye, kama jiwe la msingi, aliwapokea mataifa katika wokovu ule aliotaka Israeli kwa ajili yake.

Awaita wakristo “mzao mteule” kwa imani, ili kuwatofautisha na wale ambao kwa kukataa jiwe hai wamegeuka kuwa wakataliwa.

Baadaye “ukuhani wa kifalme” kwa kuwa wameunganishwa na mwili wa yule ambaye ni mfalme mkuu na kuhani halisi, ambaye, kama mfalme, awapatia walio wake ufalme na, kama kuhani, atakasa dhambi zao kwa sadaka ya damu yake. Awaita “ukuhani wa kifalme” ili wakumbuke kungojea ufalme bila mwisho na kumtolea Mungu daima sadaka za mwenendo bila ila.

Waitwa pia “taifa takatifu na watu wa milki ya Mungu” kulingana na yale anenayo mtume Paulo, akitaja msemu wa nabii: Mwenye haki wangu ataishi kwa imani; naye akisitasita, roho yangu haina furaha naye; lakini sisi hatumo miongoni mwao wasitao na kupotea, bali tumo miongoni mwa hao walio na imani ya kuokoa roho zetu (Ebr 10, 38). Na katika Matendo ya Mitume: “Roho Mtakatifu amewaweka kuwa waangalizi, mpate kulisha Kanisa lake Mungu, alilolinunua kwa damu yake mwenyewe” (Mdo 20, 28).

Kwa hiyo, tumekuwa “watu wa milki ya Mungu” (I Pet 2, 9) kwa damu ya Mwokozi wetu, jambo lililokuwako zamani taifa la Israeli lililokombolewa kwa damu ya mwanakondoo huko Misri.

Kwa hiyo kwenye mstari ufuatao, baada ya kukumbuka kwa kifumbo historia ya kale, afundisha kwamba hiyo haina budi pia kutekelezwa katika maana ya kiroho na taifa jipya la Mungu akisema: Mpate kuzitangaza fadhili zake (I Pet 2, 9). Naam, kama wale waliokombolewa na Musa toka utumwani mwa Misri walimwambia Bwana wimbo wa ushindi, baada ya kupita Bahari ya Shamu na kuzamishwa jeshi la Farao, vile vile twahitaji kwamba sisi pia, baada ya kupokea ondoleo la dhambi katika ubatizo, tushukuru ipasavyo kwa fadhili za mbinguni.

Yaani, Wamisri waliodhulumu taifa la Mungu na waliomaanisha pia “giza” na “dhiki”, ni mfano mzuri wa dhambi zinazotutesa, lakini zilizoangamizwa katika ubatizo.

Hata ukombozi wa wana wa Israeli na kufika kwao kwenye nchi iliyoahidiwa tangu kale, yafaa kwa fumbo la ukombozi wetu, ambao kwa njia yake twatamani nuru ya makao ya mbinguni, chini ya mwangaza na uongozi wa neema ya Kristo; nuru ya neema hii liliionyesha wingu lile na

nguzo ya moto, ambayo kwenye safari ile yote ililinda toka giza la usiku, na, kwa njia iliyojaa vituko vingi vya ajabu, iliwaongoza kwenye nchi kamili iliyoahidiwa.

Kiitikizano:

I Pet 2, 9; Kum 7, 7; 13, 6

- K. Ninyi ni mzao mteule, taifa takatifu, watu wa milki ya Mungu: * zitangazeni fadhili zake yeye, aliyewaita mtoke gizani mkaingie katika nuru yake ya ajabu, aleluya.
- W. Bwana aliwapenda ninyi, akawakomboa toka hali ya utumwa:
- K. zitangazeni fadhili zake yeye, aliyewaita mtoke gizani mkaingie katika nuru yake ya ajabu, aleluya.

JUMANNE YA TATU YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 8, 1-13

Kiitikizano:

Ufu 8, 3-4; 5, 8

- K. Malaika alisimama mbele ya madhabahu, mwenye chetezo cha dhahabu. Akapewa uvumba mwingi, * na moshi wa ule uvumba ukapanda mbele za Mungu, aleluya.
- W. Kila malaika alikuwa na vitasa vya dhahabu vilivyojaa manukato, ambayo ni maombi ya watakatifu;
- K. na moshi wa uvumba ukapanda mbele za Mungu, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Hotuba” za Mt. Augustino, askofu

Tumwimbie Bwana wimbo wa upendo

“Mwimbieni Bwana wimbo mpya; sifa zake katika kusanyiko la watauwa” (Zab 149, 1).

Tumeshauriwa kumwimbia Bwana wimbo mpya. Mtu mpya ajua wimbo mpya. Kuimba ni ishara ya furaha na, tukilifikiri kwa makini zaidi, ni dhihirisho la upendo.

Yule, basi, ajuaye kupenda maisha mapya, ajua pia kuimba wimbo mpya. Ni nini maisha haya mapya, twayajua kutokana na wimbo mpya. Naam, yote ni ya ufalme mmoja: mtu mpya, wimbo mpya, Agano jipya. Hivyo, mtu mpya ataimba wimbo mpya na atakuwemo katika Agano jipya.

Hakuna asiyependa, lakini yahitajika kuona apenda nini. Hatushauriwi kutopenda, bali kuteua lengo la upendo wetu. Lakini, tutachagua nini tusipochaguliwa kwanza? Kwani hatupendi tusipopendwa kabla. Sikilizeni mtume Yohana: Twapenda, kwani yeye alitupenda kwanza (I Yoh 4, 10).

Amtafutie mtu sababu ambayo kwayo yambidi kumpenda Mungu na utapata hii tu: kwani Mungu alimpenda kwanza. Yule tuliyependa, alijitoa mwenyewe kwa ajili yetu, alikitoa kile ambacho kwacho tungeweza kumpenda.

Je, alitoa nini ili tumpende; sikiliweni kwa uwazi zaidi toka mtume Paulo: “Pendo la Mungu limekwisha kumiminwa katika mioyo yetu” (Rum 5, 5). Toka wapi? Labda toka kwetu? La. Toka nani, basi? “Na Roho Mtakatifu tuliyepewa sisi” (Rum 5, 5).

Tukiwa na tumaini kubwa hivi, tumpende Mungu kwa njia ya Mungu.

Tusikilize wazi zaidi Yohana mwenyewe: “Mungu ni upendo; naye akaaye katika penda hukaa ndani ya Mungu na Mungu huka ndani yake” (I Yoh 4, 16).

Haitoshi kusema: “Pendo latoka kwa Mungu” (I Yoh 4, 7). Nani kati yetu angethubutu kusema yale yaliyosemwa: “Mungu ni upendo”. Aliyanena hayo yule aliyejua alichokuwa nacho.

Mungu ajitolea kwetu kwa njia kamili. Atuambia: Nipendeni na mtakuwa nami, kwa kuwa hamwezi kunipenda msipokuwa nami.

Enyi ndugu, enyi wana, ee taifa la kikristo, ee ukoo takatifu na wa mbinguni, enyi waliozaliwa upya katika Kristo, enyi viumbe vya ulimwengu wa kimungu, nisikilizeni; hata, kwa njia yangu: “Mwimbieni Bwana wimbo mpya”.

Tazama, wasema, mimi naimba. Wewe waimba, kweli, nasikia kwamba waimba. Lakini, angalia kwamba maisha yako yasishuhudie dhidi ya sauti yako.

Imbeni kwa sauti, imbeni kwa moyo, imbeni kwa kinywa, imbeni kwa mwenendo wenu mtakatifu. “Mwimbieni Bwana wimbo mpya”.

Je, mwaauliza mwapaswa kuimba nini ya yule mnayempenda? Mwaongea bila shaka juu ya yule mnayempenda, juu yake mwataka kuimba. Je, mwatafuta masifu ya kuimba? Mmeshasikia: “Mwimbieni Bwana wimbo mpya”. Je, mwatafuta masifu? Sifa yake yakikia katika kusanyiko la wateule”.

Mwimbaji apata kuwa yeye mwenyewe sifa ya wimbo wake.

Je, mwataka kumwambia Mungu sifa? Mwe ninyi wenyewe ile sifa inayopaswa kusemwa, na mtakuwa sifa yake mkiishi vizuri.

Kiitikizano:

Rum 6, 4; I Yoh 3, 23; Zab 149, 1

- K. Kama Kristo alivyofufuka katika wafu kwa njia ya utukufu wa Baba, vivyo hivyo na sisi tuenende katika upya wa uzima. * Tupendane sisi kwa sisi, kama alivyotupa amri, aleluya.
- W. Mwimbieni Bwana wimbo mpya, sifa zake katika kusanyiko la watakatifu.
- K. Tupendane sisi kwa sisi, kama alivyotupa amri, aleluya.

JUMATANO YA TATU YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 9, 1-12

Kiitikizano:

Yoe 3, 3, 5; Mk 13, 33

- K. Nitafanya maajabu mbinguni na duniani, damu na moto na nguo za moto. * Atakayeliitia jina la Bwana, ataokoka, aleluya.
- W. Angalieni, kesheni, kwa kuwa hamjui wakati ule utakapokuwapo.
- K. Atakayeliitia jina la Bwana, ataokoka, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Apolojia ya kwanza ili kuwatetea wakristo” ya Mt. Yustino, shahidi.

Kuoshwa kwa kuzaliwa upya

Tutaeleza jinsi sisi, tukifanywa upya kwa njia ya Kristo, tumewekwa wakfu kwa Mungu. Wale ambao, wakifika kwenye uhakika, waliziamini kweli zilizofundishwa nasi na kutangazwa, tena walioahidi kuishi kwa njia inayolingana nazo, waongozwa kusali na kumwomba Mungu msamaha wa dhambi. Sisi twawafundisha wao kusindikiza sala pamoja na kufunga, nasi pia twasali na kufunga katika ushirikiano kamili nao.

Hapo twawaongoza kwenye chemchemi ya maji na mle wafanywa upya kwa njia ile ile ambayo kwayo tumezaliwa upya na sisi. Naam, hapo wapokea kuoshwa kwa maji katika jina la Mwumba na Mungu Bwana wa vitu vyote, la Mwokozi wetu Yesu Kristo na la Roho Mtakatifu.

Yaani, Yesu alisema: Msipozaliwa mara ya pili, hamtaingia katika ufalme wa mbinguni (Mt 18, 3). Ni wazi kwamba si kuingia tena kwenye tumbo la mama, kwa sababu uzazi tunaosema ni wa kiroho.

Nabii Isaya alieleza kwa namna gani wakombolewa toka dhambi, wale waliozitenda na watubu: Jiosheni, jitakaseni, ondoeni uovu toka nafsi zenu. Jifunzeni kutenda mema, mpatieni yatima haki, mteteeni mjane. Haya, njoni tusemezane, asema Bwana. Dhambi zenu zijapokuwa nyekundu sana, zitakuwa nyeupe kama theluji. Bali, msiposikiliza, mtaangamizwa kwa upanga, maana kinywa cha Bwana amenena haya (Isa 1, 16-20).

Mafundisho haya tumeyapokea toka mitume. Katika kuzaliwa kwetu mara ya kwanza tumewekwa ulimwenguni na wazazi wetu kwa silika ya kimaumbile na kwa njia ya kutojua. Sasa hatutaki kubaki wana wa maumbile tu na wa ujinga, bali wa uchaguzi wa kujua. Twataka kupata kwenye maji ya wokovu msamaha wa dhambi tulizotenda. Kwa hiyo, juu ya yule atakaye kuzaliwa upya na amefanya toba kwa dhambi, hutamkwa jina la Mwumba na Bwana Mungu wa ulimwengu. Ni jina hili tu tunaloitia juu ya yule anayeletwa kwenye usafi kwa njia ya Ubatizo.

Kuoshwa kunaitwa kuangaziwa, kwa kuwa wale wanaojifunza kweli zilizokumbushwa wameangaziwa katika akili yao. Yule anayeangaziwa anaoshwa pia. Ameangaziwa na kuoshwa kwa jina la Yesu Kristo aliyesulibiwa chini ya Ponsio Pilato; ameangaziwa na kuoshwa katika jina la Roho Mtakatifu, aliyebashiri kwa njia ya manabii mambo yote yaliyomhusu Yesu.

Kiitikizano:

Yn 3, 5-6

- K. Yesu alimwambia Nikodemo: Amin, amin, nakuambia, * Mtu asipozaliwa kwa maji na kwa Roho, hawezi kuungia ufalme wa Mungu, aleluya.
- W. kilichozaliwakwa mwili ni mwili; na kilichozaliwa kwa Roho ni roho
- K. Mtu asipozaliwa kwa maji na kwa Roho, hawezi kuingia ufalme wa Mungu, aleluya.

ALHAMISI YA TATU YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Kum 3

Kiitikizano:

Mdo 17, 30. 31; Yoe 1, 13. 14

- K. Mungu anawaagiza watu wote wa kila mahali watubu. * Yeye ameweka siku atakayowahukumu walimwengu kwa haki, aleluya.
- W. Enyi wahudumu wa Mungu, iteni kusanyiko la watu wote wa nchi, na kumlilia Bwana.
- K. Yeye ameweka siku atakayowahukumu walimwengu kwa haki, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka Makala “Dhidi ya uzushi” ya mt. Ireneo, askofu.

Ekaristi, dhamana ya ufufuko

Ikiwa mwili hauokolewi, wala Bwana hatujaokoa kwa damu yake, wala kikombe cha Ekaristi ni ushirika katika damu yake, wala mkate tunaomega ni ushirika wa mwili. Yaani, damu haitoki isipokuwa kwenye mishipa na nyama na utu wote wa mtu ambamo kweli Neno la Mungu limechukua mwili. Alitukomboza kwa damuyo, asemavyo pia Mtume wake: katika yeye tumepata ukombozi na msamaha wa dhambi kwa njia ya damu yake (Efe 1, 7).

Sisi tu viungo vyake, ila twalishwa na vitu vilivyotumbwa, anavyotuwekea yeye, akiamsha jua lake na kunyesha mvua atakavyo. Kikombe hiki, kitokacho kwenye viumbe, yeye ametamka

kwamba ni damu yake, ambayo kwayo hulisha damu yetu. Hivyo pia mkate huu, utokao kwenye viumbe, yeye amehakikisha kwamba ni mwili ambao kwake alisha miili yetu.

Divai iliyochanganywa katika kikombe na mkate uliookwa vyapokea neno la Mungu, na vyageuka kuwa Ekaristi, yaani, mwili na damu ya Kristo. Toka hayo umelishwa na kuimarishwa utu wa mwili wetu. Na hapo, vipi waweza wengine kusema kwamba mwili hawezi kupokea zawadi ya Mungu, yaani, uzima wa milele, unapolishwa na damu na mwili wa Kristo, ambao ni sehemu ya viungo vyake? Mtume asema hayo katika waraka kwa Waefeso: Tu viungo vya mwili wake, vya nyama yake na vya damu yake (Efe 5, 30), na mambo hayo hayasemi juu ya mtu wa kiroho asiyeonekana –kwa kuwa roho haina mwili na mifupa (Lk 24, 39)- bali juu ya mtu halisi, mwenye nyama, neva na mifupa, na kwamba walishwa na kikombe kilicho damu ya Kristo na kuhifadhiwa na mkate, ulio mwili wa Kristo.

Tawi la mzabibu, lililopandwa ardhini lazaa matunda kwa wakati wake, na chembe ya ngano iliyoanguka kwenye udongo, na kuyeyuka mle, yafufuka ikizidishwa kwa nguvu ya Roho wa Mungu, anayekumbatia kila kitu. Hayo yote ya hekima yatolewa kwa mtu, na, akipokea neno la Mungu, ageuka kuwa Ekaristi, yaani mwili na damu ya Kristo. Hivyo pia, miili yetu, ikilishwa na Ekaristi, ikiwekwa ardhini na kupata uharibifu, itafufuka kwenye wakati wao, kwa sababu neno lawapa ufufuko, kwa utukufu wa Mungu Baba. Yeye auzungusha na umilele mwili huu wenye hali ya kufa, na atoa kwa ukarimu hali ya kutoharibika kwa nyama yenye kuharibika. Kwa namna hii nguvu ya Mungu hudhihirishwa katika udhaifu wa wanadamu.

Kiitikizano:

Yn 6, 48-51

- K. Mimi ni mkate wa uzima. Baba zenu waliila mana jangwani; wakafa; huu nio mkate ushukao kutoka mbinguni: * aulaye, hawezi kufa, aleluya.
- W. Mimi ni mkate hai ushukao kutoka mbinguni. Mtu akila mkate huu ataishi milele;
- K. aulaye, hawezi kufa, aleluya.

IJUMAA YA TATU YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 10, 1-11

Kiitikizano:

Ufu 10, 7; Mt 24, 30

- K. Itasikika baragumu na kutekelezwa siri ya Mungu, * kama alivyowahubiri watumishi wake, hao manabii, aleluya.
- W. Ndipo itakapoonekana ishara yake Mwana wa Adamu mbinguni, na watamwona akija juu ya mawingu ya mbinguni pamoja na nguvu na utukufu mwingi,
- K. kama alivyowahubiri watumishi wake, hao manabii, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Hotuba” za Mt. Efrem, shemasi.

Msalaba wa Kristo, wokovu wa dunia

Bwana wetu alipondwa na mauti, lakini pia ameiponda kama njia iliyokanyagwa. Kwa hiari, alijiweka chini ya kifo, akakubali kifo, ili kuangamiza ile mauti isiyotaka kufa. Bwana wetu alitoka akichukua msalaba, kwani hivyo ilitaka mauti. Lakini juu ya msalaba kwa mlio wake aliwatoa wafu nje ya jehannam, ingawa mauti ilijaribu kuyapinga.

Mauti ilimwua katika mwili, aliochukua. Lakini kwa silaha zile zile, yeye alishinda juu ya mauti. Umungu ulijificha chini ya ubinadamu, ukakaribia mauti, ambayo iliua na pia imeuwawa.

Muti iliyaua maisha ya kimaumbile, lakini iliuwawa na uzima wa milele. Kwa kuwa mauti haikuweza kumeza Neno bila mwili, wala jehanum kumkaribisha pasipo nyama, yeye akazaliwa toka Bikira, ili kuweza kushuka kwa njia ya mwili kwenye ufalme wa wafu. Lakini, baada ya kufika mle kwa mwili aliochukua, aliangamiza na kusambaratisha mali na hazina zote za kuzimu.

Kristo alitoka kwa Hawa, mzazi wa wote alio hai. Yeye ni mzabibu, ambao kinga yake imefunguliwa na mauti kwa mikono ya yule Hawa mwenyewe aliyepaswa, kwa hiyo, kuonja matunda ya mauti.

Hawa, mama wa wote wenye uhai, alikuwa pia sababu ya mauti kwa wote wenye uhai.

Alisitawi baadaye Maria, mzabibu mpya kuhusu Hawa wa kale, na katika yeye ulifanya maskani uzima mpya, Kristo. Ilitukia hapo kwamba mauti ilimkaribia ili kummeza kwa uhakika na kawaida yake. Lakini, hakugundua kwamba katika tunda lile lenye kufa alilokula, umejificha Uzima. Na ulikuwa huu uliosababisha mwisho wa mlaji asiyejua na bila uangalifu. Mauti iliumeza bila hofu yo yote, nayo ikakomboa uzima na, pamoja nao, umati wa watu.

Alikuwa mwenye nguvu sana mwana wa seremala, aliyebeba msalaba wake juu ya kuzimu zilizomeza yote, akapeleka wanadamu kwenye nyumba ya uzima. Kwa kuwa, baadaye, kwa sababu ya mti wanadamu waliangukia mahali pale pa chini, juu ya mti wameingia katika makao ya uzima. Kwa hiyo, katika mti ule palipopandikizwa kile kitawi kichungu, kimepandikizwa kitawi kitamu, ili tugundue yule ambaye hakuna kiumbe aweza kushindana naye.

Sifa kwako ambaye toka msalaba wako ulifanya daraja juu ya mauti. Kupitia daraja hili, roho zaweza kutoka kwenye eneo la mauti hadi lile la uzima. Sifa kwako uliyevaa mwili wa mtu mwenye kufa, ukaubadili uwe chemchemi ya uzima kwa wote wenye kufa.

Wewe sasa waishi, bila shaka. Wale waliokuua, waliyatendea maisha yako kama wakulima. Wameyapanda kama ngano katika mfuo mkuu. Lakini, toka mle, yalisitawi upya, yakafufua wote pamoja naye.

Njoni, tutolee upendo wetu kama sadaka kuu na ya watu wote, tuinue nyimbo rasmi na tumwelekezee sala yule aliyetolea msalaba wake kama dhabihu kwa Mungu, ili kutufanya sisi sote matajiri wa hazina yake isiyopimika.

Kiitikizano:

I Kor 15, 55-56; 2 Kor 4, 13. 14

- K. Ku wapi, ewe mauti, kushinda kwako? U wapi, ewe mauti, uchungu wako? Uchungu wa mauti ni dhambi. * Mungu na ashukuriwe atupaye kushinda kwa Bwana wetu Yesu Kristo! Aleluya.
- W. Kwa kuwa tuna roho ile ile ya imani, twaamini kwamba yule aliyemfufua Bwana Yesu, atatufufua sisi pia pamoja naye.
- K. Mungu na ashukuriwe, atupaye kushinda kwa Bwana wetu Yesu Kristo! Aleluya.

JUMAMOSI YA TATU YA PASAKA

SOMO LA KWANZA : Ufu 11, 1-9

Kiitikizano:

Ufu 11, 15; Dan 7, 27

- K. Ufalme wa dunia umekwisha kuwa ufalme wa Bwana wetu na Kristo wake: * naye atamiliki hata milele na milele, aleluya.
- W. Ufalme wake ni ufalme wa milele: na wote wenye mamlaka watamtumikia na kumtii;
- K. naye atamiliki hata milele na milele, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Maelezo juu ya injili ya Yohana” ya mt. Sirilo wa Alesandria, askofu.

Kristo alitoa mwili kwa uzima wa wote

Nawafia wote, asema Bwana, ili kuwahuisha wote kwa njia yangu. Kwa mwili wangu niliikomboa miili ya wote. Naam, mauti itakufa katika kifo changu na maumbile ya kibinadamu yatafufuka pamoja nami.

Kwa hiyo nimepata kuwa sawa nanyi, mwanadamu wa ukoo wa Abrahamu, ili kuwa katika yote sawa na ndugu.

Alielewa vema mpango wa Mungu, mtume Paulo mwenyewe asema: “Kwa kuwa watoto wameshiriki damu na mwili, yeye naye vivyo hivyo alishiriki yayo hayo, ili kwa njia ya mauti amharibu yeye aliyekuwa na nguvu za mauti, yaani, Ibilisi” (Ebr 2, 14). Naam, hakuna njia nyingine yo yote ambayo kwayo angeweza kuangamizwa yule aliyekuwa na nguvu ya mauti, na pamoja naye mauti yenyewe, isipokuwa kwa sadaka ya Kristo. Mmoja tu alichinjwa kwa ukombozi wa wote, kwani mauti ilitawala juu ya wote.

Kristo, akijitoa mwenyewe kwa Baba kwa ajili yetu kama hostia bila doa, yasema zaburi: “Dhabihu na matoleo hukupendezwa nao, masikio yangu umeyazibua, kafara na sadaka za dhambi hukuzitaka. Ndipo niliposema, “Tazama nimekuja. Katika gombo la chuo nimeandikiwa, kuyafanya mapenzi yako. Ee Mungu wangu, ndiyo furaha yangu”,” (Zab 40, 6-8).

Tena, amesulibiwa kwa ajili ya wote na kwa sababu ya wote, ili kwamba, mmoja akiwafia wote, twaishi wote ndani yake. Naam, haikuweza kutukia kwamba uzima wenyewe ungetiwa chini ya mauti au kuangamizwa kwenye uharibifu. Kwamba Kristo alitoa mwili kwa uzima wa ulimwengu, twaijua kwa uhakika toka maneno yake: Baba mtakatifu, uwalinde (Yn 17, 11). Na tena: Kwa ajili yao najiweka wakfu mwenyewe (Yn 17, 19). Asema: najiweka wakfu mwenyewe, yaaani: najitoa kama hostia bila doa ya harufu nzuri. Naam, yalitakatifuzwa, yaliitwa matakatifu, kulingana na sheria yale yaliyotolewa altareni. Kristo, basi, alitoa mwili kwa uzima wa wote na hivyo alipandikiza ndani yetu uzima.

Baada ya Neno litoalo uhai kuishi katika mwili, aliurudishia wema wake, yaani, uzima. Aliunda pamoja nao ushirika wa kifumbo na hivyo aliushirikisha uzima wake mwenyewe.

Kwa hiyo mwili wa Kristo wahuisha wale wanaoshiriki nao. Wafukuza mauti toka watu wenye hali ya kufa na uharibifu toka waharibikao kwa sababu ya ule uwezo wa kufanywa upya unaobeba daima pamoja nao.

Kiitikizano:

Yn 10, 14. 15. 10

K. Mimi ndimi mchungaji mwema, nawajua kondoo zangu, * kwa ajili yao nautoa uhai wangu, aleluya.

W. Nalikuja ili wawe na uzima, kisha wawe nao tele.

K. kwa ajili yao nautoa uhai wangu, aleluya.

JUMA LA NNE LA PASAKA**DOMINIKA YA NNE YA PASAKA**

SOMO LA KWANZA: Ufu 12, 1-18

Kiitikizano:

Ufu 12, 11-12; 2 Mak 7, 36

K. Walishinda kwa damu ya Mwanakondoo na kwa ushuhuda wa kufa kwao; hawakupenda maisha yao hata kufa. * Shangilieni, enyi mbingu, nanyi mkaao humo, aleluya

W. Baada ya maumivu mafupi, wamepata toka kwa Mungu urithi wa uzima wa milele.

K. Shangilieni, enyi mbingu, nanyi mkaao humo, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Homilia juu ya injili” za Mt. Gregori Mkuu, papa.

Kristo, mchungaji mwema

“Mimi ndimi mchungaji mwema; nao walio wangu nawajua”, yaani nawapenda, “nao walio wangu wanijua mimi” (Yn 10, 14). Ni kama kusema wazi: Waitikia upendo wa yule awapendaye. Ujuzi hutoka daima kwenye upendo wa ukweli.

Jiulizeli, ndugu wapendwa, ikiwa mko kondoo wa Bwana, ikiwa manmjua, ikiwa mnajua ujuzi wa ukweli. Naonea sio tu juu ya ujuzi wa imani, ila pia juu ya ile ya upendo; sio tu juu ya kuamini, bali pia juu ya kutenda. Mwinjilisti Yohana aeleza; “Yeye asemaye, “Nimemjua”, wala hazishiki amri zake, ni mwongo” (I Yoh 2, 4).

Kwa hiyo, pale pale, Bwana aongeza mara: “Kama vile Baba anijuavyo, nami nimjuavyo Baba. Nami nautoa uhai wangu kwa ajili ya kondoo” (Yn 10, 15). Kama angesema wazi: toka hayo ni kwamba namjua Baba, nami natambuliwa na Baba, kwa kuwa natolea maisha yangu kwa ajili ya kondoo zangu; yaani, naonyesha kwa kiasi gani alipenda Baba, kwenye upendo ambao kwao nawafia kondoo.

Juu ya kondoo hao asema tena: Kondoo zangu waisikia sauti yangu, nami nawajua, nao wanifuata. Nami nawapa uzima wa milele (Yn 10, 14-16). Juu yao alisema kabla: “Mtu akiingia kwa mimi, ataokoka; ataingia na kutoka, naye atapata malisho” (Yn 10, 9). Ataingia katika imani, atatoka kwenye imani hadi kutazama, toka tendo la kuamini hadi taamuli, na atapata malisho katika karamu ya milele.

Kondoo zake watapata malisho, kwani yule amfuataye kwa moyo rahisi, alishwa kwa chakula safi daima. Je, yapi malisho ya kondoo hao, isipokuwa furaha za ndani za paradisi, ambazo ni majira mazuri ya kudumu milele? Naam, malisho ya wateule ni uwepo wa Mungu, na yanapomtazama bila hofu ya kumpoteza, nafsi yashiba bila mwisho toka chakula cha uzima.

Tutafute, basi, ndugu wapendwa sana, malisho haya, ambamo twaweza kufurahia kuwepo pamoja na raia wengi hivi. Furaha yenyewe ya wale wenye heri yatuvutie. Tuamshe, ndugu, roho yetu. Iimarike imani katika yale iliyoamini. Tamaa zetu ziwake kwa mema ya mbinguni. Kwa namna hiyo, kupenda kutakuwa tayari njia.

Msiba wo wote usituondoe kwenye furaha ya sherehe ya ndani, kwa kuwa ikiwa mtu ye yote ataka kufikilia lengo lililopangwa, hakuna ugumu wa njiani utaweza kumsimamisha. Ufanisi wa wote usitudanganye kwa mivuto yake, kwa sababu ni mpumbavu msafiri yule ambaye, njiani, asimama kuangalia mashamba mazuri na asahau kuenda pale alipokusudia kufika.

Kiitikizano:

Rej. Yn 10, 14. 15; I Kor 5, 7

K. Alifufuka mchungaji mwema, aleyetoa uhai wake kwa ajili ya kondoo zake. * Alijitoa kwa kifo kwa upendo wa walio wake, aleluya.

W. Kristo, Pasaka yetu, ametolewa sadaka.

K. Alijitoa kwa kifo kwa upendo wa walio wake, aleluya.

JUMATATU YA NNE YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 13, 1-18

Ufu 3., 5; Mt 10, 22

Kiitikizano:

- K. Yeye ashindaye atavikwa mavazi meupe, wala sitaifuta kamwe jina lake katika kitabu cha uzima; * nami nitamkiri mbele za Baba yangu na mbele ya malaika zake, aleluya.
- W. Atakayevumilia hata mwisho, ndiye atakayeokoka;
- K. nami nitamkiri mbele za Baba yangu na mbele ya malaika zake, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea kitabu “Juu ya Roho Mtakatifu” cha Mt. Basilio Mkuu, askofu.

Roho atoa uzima

Bwana, anayetawala maisha yetu, aliunda kwa ajili yetu agano la ubatizo, dhihirisho la mauti na la uzima. Maji yatoa mfano wa mauti, lakini Roho atupatia dhamana ya uzima. Toka hayo ni dhahiri yale tuliyotafuta, yaani, kwa sababu gani maji yameunganika na Roho. Naam, katika ubatizo ni mawili malengo tunayoambiwa kuyafikia, moja ni kwamba mwili wa dhambi ufutwe, ili usizae tena matunda ya mauti, lingine ni: tuishi katika Roho na tupate tunda katika utakatifu.

Maji yatupatia mfano wa mauti yakikaribisha mwili kama katika kaburi. Ila Roho atia nguvu inayohuisha, akipitisha nafsi zetu toka mauti hadi uzima kamili. Huku ndiko kuzaliwa upya toka maji na Roho.

Kwa njia ya kutozwa mara tatu na pia kuliitia jina la Mungu hutekelezwa fumbo kuu la ubatizo: kwa upande mmoja, huonyeshwa mfano wa kifo, na kwa upande mwingine roho ya waliobatizwa yaangaziwa kwa mafundisho ya sayansi ya kimungu. Lakini, ikiwa katika maji ipo neema, hiyo haitoki kwa hakika kwenye umbile la maji, bali toka uwepo na tendo la Roho. Naam, ubatizo sio kutawadha mwili, bali cheo cha wokovu uliotolewa kwa Mungu cha dhamira safi.

Kwa hiyo Bwana, katika kutuandaa kwa ule uzima utokao kwenye ufufuko, atudokezea namna ya kuishi kulingana na Injili. Ataka kwamba tusikasirike, kwamba tuwe na uvumilivu katika dhiki na wasafi katika kuambatana na anasa, kwamba desturi zetu ziwe huru toka upendo kwa pesa. Kwa namna hiyo yale tutakayokuwa nayo katika maisha yajayo kwa sababu ya hali ya uwepo mpya tuitangulize hapa kwa nia ya roho yetu.

Tayari hapa kwa njia ya Roho Mtakatifu twakubaliwa tena paradisini, twaweza kupanda kwenye ufalme wa mbinguni, twarudia hali ya kupokewa kama wana, twapewa moyo wa kumwita Mungu Baba yetu, wa kushiriki kwenye neema za Kristo, wa kuitwa wana wa nuru, wa kushiriki kwenye utukufu wa milele na, kwa ufupi, wa kuishi katika utakatifu wa baraka. Hayo yote tangu sasa, kama baadaye kwenye wakati ujao. Tukitazama kama kwenye kioo neema ya utajiri uliowekwa kando kwa ajili yetu katika ahadi ya imani, twaishi kwenye taraja ya kuufurahia.

Naam, ikiwa ni hivyo rehani, ipi itakuwa hazina tutakayomiliki? Na ikiwa malimbuko ni makubwa hivi, kipi kitakuwa kipimo kikamilifu wakati yote yatakapolifikia lengo la mwisho

Kiitikizano:

- K. Kama hua, mtangulizi wa amani, alitoka kwenye safina, akaruka juu ya maji ya gharika kuu, hivyo toka mbingu, makao ya Kanisa lililoonyeshwa katika safina, Mtoaji wa amani ya kimungu, * Roho Mtakatifu ashuka juu ya maji ili kuwakomboa toka dhambi ya kale wale waliobatizwa, aleluya.
- W. Sakramenti nzuri ajabu ya maji! Hapa watu wanazaliwa upya huru kwa uzima wa milele:
- K. Roho Mtakatifu ashuka juu ya maji ili kuwakomboa toka dhambi ya kale wale waliobatizwa, aleluya.

JUMANNE YA NNE YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 14, 1-13

Kiitikizano:

Ufu 14, 2. 7. 6. 7

- K. Niliona malaika aliyeruka katikati ya mbingu, akalia kwa sauti kuu: * Mcheni Mungu na kumtukuza, aleluya.
- W. Msujudieni yeye aliyefanya mbingu na nchi, bahari na chemchemi za maji.
- K. Mcheni Mungu na kumtukuza, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Hotuba” za Mt. Petro Krisologo, askofu.

Uwe dhabihu na kuhani wa Mungu

Nawasihi kwa huruma ya Mungu (Rum 12, 1). Ni Paulo aombaye; zaidi, ni Mungu aombaye kwa njia ya Paulo, kwa sababu ataka zaidi kupendwa kuliko kuogopwa. Mungu auliza kwa nini ataka kuwa si sana Bwana, ila Baba. Bwana auliza kwa huruma, ili kutoadhibu katika ukali.

Sikiliza Bwana aombaye: mtaona, mtaona kwangu mwili wenu, viungo vyenu, moyo wenu, mifupa yenu, damu yenu. Na, mkiogopa yale yaliyo ya Mungu, kwa nini walau hampendi yaliyo yenu? Mkimkimbia bwana, kwa nini hamkimbilii jamaa?

Lakini, labda unawajaza fadhaa uzito wa mateso mlionileta. Msiogope. Msalaba huu si msiba kwangu, bali kwa mauti. Misumari hii hainileti mateso mengi, ila yachapa kwangu kwa undani zaidi upendo kwa ajili yenu. Majeraha haya hayanifanyi kulia, ila yawaingiza ninyi katika undani wangu. Mwili wangu ulionyoshwa, mbali na kuongeza mateso, wapaua maeneo ya moyo kwa kuwakaribisha. Damu yangu haikupotea kwangu, bali imetolewa kama fidia kwa ajili yenu.

Njoni, basi, mrudi. Onjeni walau upole wangu wa kibaba, unaorudisha wema badala ya uovu, upendo kwa matukano, upendo mkuu hivi kwa majeraha makubwa hivi.

Lakini tusikilize Mtume mwenyewe: “Nawasihi”, anena, “itoeni miili yenu” (Rum 12, 1). Mtume aona hivi watu wote wakiinuliwa kwenye heshima ya kikuhani ili kutolea miili zao kama dhabihu hai.

Ee heshima kuu ya ukuhani wa kikristo! Mtu amegeuka kuwa kafara na kuhani kwa ajili yake mwenyewe. Mtu hatafuti nje yake yanayobidi kumtolea Mungu, bali abeba pamoja naye na ndani yake anayomtolea Mungu kwa ajili yake. Kafara wabaki, bila badiliko, na kuhani waendelea kuwa yule yule, kwa kuwa kafara achinjwa, lakini anaishi, na kuhani hawezi kuua anayetolea sadaka.

Sadaka nzuri ajabu, ile ambamo mwili watolewa bila kujeruhiwa na damu bila kumwagika damu. “Nawasihi, kwa huruma ya Mungu, itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai”.

Ndugu, dhabihu hii imepangwa kulingana na ile ya Kristo na waambatana na mpango aliojiwekea yeye, kwa sababu, ili kuutolea ulimwengu uzima, yeye alichinja, akahuisha mwili; na kweli yeye amefanya mwili hostia iliyo hai ili, ukiuwawa, waishi. Katika ushindi huu, kafara yaishi na mauti imeadhibiwa. Toka hapa, ni kwamba mashahidi wazaliwa wanapokufa, waanza kuishi na mwisho, waishi wanapouwawa, wang’aa mbinguni wao waliofikiriwa wamekwisha.

Nawasihi, asema, ndugu kwa huruma ya Mungu, itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai, takatifu (Rum 12, 1). Hayo ndiyo aliyotabiri nabii: Dhabihu na matoleo hukupendezwa nazo, lakini

umenipa mwili (Zab 40, 6). Uwe, ee mtu, uwe dhabihu na kuhani wa Mungu; usipoteze yale aliyokujalia mapenzi ya Mungu. Uvae stola ya utakatifu. Jifungie mshipi wa usafi. Kristo awe mlinzi wa kichwa chako. Msalaba ubaki kama ulizi wa uso wako. Ujungeze mwilio kwa sakramenti ya elimu ya Mungu. Upandishe daima ubani wa sala kama harufu nzuri. Shika upanga wa roho, fanya moyo wako uwe altare, na hivyo utolee kwa tumaini hodari mwilio kama kafara kwa Mungu.

Mungu atafuta imani, si mauti. Anayo kiu ya sala yako, si ya damu yako. Atulizwa na mapenzi, sio na mauti.

Kiitikizano:

Ufu 5, 9, 10

K. Wastahili, Bwana, kukitwaa kitabu na kuzifungua muhuri zake, kwa kuwa ulichinjwa * ukatununulia kwa Mungu kwa damu yako, aleluya.

W. Ulitufanya kwa Mungu wetu kuwa ufalme wa makuhani,

K. ukatununulia kwa Mungu kwa damu yako, aleluya

JUMATANO YA NNE YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 14, 14 – 15, 4

Kiitikizano:

Ufu 15, 3; Kut 15, 11

K. Waliimba wimbo wa Mwanakondoo: Ni makuu na ya ajabu, matendo yako, ee Bwana Mungu Mwenyezi. * Ni za haki na za kweli njia zako, ee Mfalme wa mataifa, aleluya.

W. Ni nani aliye kama wewe, ee Bwana? Ni nani kama wewe, mtukufu katika utakatifu, mfanya maajabu?

K. Ni za haki na za kweli njia zako, ee Mfalme wa mataifa, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka makala “Juu na Utatu” ya mt. Ilario, askofu.

*Umoja wa kiasili wa waumini katika Mungu kwa njia ya umwilisho
wa Neno na sakramenti ya Ekaristi*

Ni wazi kwamba Neno alifanyika mwili (Yn 1, 14) na kwamba sisi kwa chakula cha Ekaristi twapokea Neno lililofanyika mwili. Kwa hiyo, vipi tusingefikiri kwamba akaa ndani yetu kwa maumbile yake yule, akifanyika mtu, aliyechukua umbile la mwili wetu tangu hapo usiotenguka naye, akaunganisha umbile la mwilie pamoja na umbile la kimungu katika sakramenti inayotushirikisha mwili wake? Kwa namna hii sote tu kitu kimoja, kwa kuwa Baba yumo katika Kristo na Kristo yumo ndani yetu.

Basi, yeye mwenyewe yumo ndani yetu kwa mwili wake nasi tumo ndani yake, kwa kuwa yale tuliyo sisi, yapatikana katika Mungu.

Kwa kiasi gani sisi tumo ndani yake kwa sakramenti ya komunio ya mwili na damu, ayanena yeye mwenyewe akisema: Na ulimwengu huu hautaniona tena; bali ninyi mtaniona, kwa sababu mimi ni hai, nanyi mtakuwa hai; kwa kuwa mimi ni ndani ya Baba, nanyi ndani yangu, nami ndani yenu (Yn 14, 19-20).

Akitaka kwamba tuelewe tu mwungano wa mapenzi au wa nia, kwa sababu gani angesema juu ya hatua au mpangilio kwenye utekelezaji wa umoja huu? Yeye yumo ndani ya Baba kwa umbile la kimungu. Sisi tumo ndani yake kwa kuzaliwa kwake katika mwili. Yeye yumo ndani yetu kwa tendo la kifumbo la sakramenti.

Hii ndiyo imani anayotuomba tuiungame. Kulinganan na imani hii, hutekelezwa umoja kamili kwa njia ya Mpatanishi. Sisi tumeunganika na Kristo, asiyeweza kutengwa na Baba. Lakini, hata akibaki katika Baba, ameunganika nasi. Naam, Kristo yumo katika Baba kimaumbile kwa kuwa ametoka naye. Lakini, kwa namna fulani, sisi pia, kwa njia ya Kristo, tumekuwa kiasili katika Baba,

kwa sababu Kristo ashiriki umbile letu. Namna gani twapaswa kufahamu umoja huu wa kiasili, ayaonyesha yeye mwenyewe: “Aulaye mwili wangu na kuinywa damu yangu hukaa ndani yangu, nami hukaa ndani yake” (Yn 6, 56).

Hakuna atakayekuwa ndani yake, isipokuwa yule ambamo yeye atakuja, kwa sababu Bwana achukua ndani yake tu, mwili wa yule atakayepokea wake.

Sakramenti ya umoja huu mkamilifu aliifundisha tayari kabla, akisema: “Kama vile Baba aliye hai alivyonituma mimi, nami ni hai kwa Baba; kadhalika naye mwenye kunila atakuwa hai kwa mimi” (Yn 6, 57). Yeye anaishi kwa uwezo wa Baba. Nasi twaishi kwa uwezo wa ubinadamu wake, kama yeye aishi kwa uwezo wa Baba.

Twapaswa kuangalia mifano ili kuelewa fumbo hili. Maisha yetu yaelezwa kwa kuwa katika sisi wanadamu Kristo adhihirishwa ubinadamu wake. Na, kwa njia ya huo, twaishi ule uzima anao yeye kwa Baba.

Kiitikizano:

Yn 6, 56. 58; Kum 4, 7

- K. Aulaye mwili wangu na kuinywa damu yangu, hukaa ndani yangu, nami hukaa ndani yake. *
Huu ndio mkate ushukao kutoka mbinguni, aleluya.
- W. Hakuna taifa duniani lililo na Mungu aliye karibu nao, kama Bwana Mungu wetu alivyo nasi.
- K. Huu ndio mkate ushukao kutoka mbinguni, aleluya.

ALHAMISI YA NNE YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 15, 5 – 16, 21

Kiitikizano:

Mt 24, 43; Ufu 16, 15; I The 5, 3

- K. Kama mwenye nyumba angaliijua ile zamu mwivi atakayokuja, angalikesha. Tazama, naja kama mwivi, asema Bwana. * Heri akeshayeye, aleluya.
- W. Wakati wasemapo: Kuna amani na salama, ndipo uharibifu uwajiapo kwa ghafula.
- K. Heri akeshayeye, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Makala juu ya Yohane” za Mt. Augustino, askofu.

Amri mpya

Bwana Yesu asema kwamba awapatia wanafunzi wake amri mpya, yaani, wapendane: “Amri mpya nawapa: Mpendane” (Yn 13, 34).

Lakini, je, amri hii haikuwepo katika sheria ya kale ya Bwana, inayoamuru: “Umpende jirani kama nafsi yako”? (Law 19, 18). Kwa nini, basi, Bwana aita mpya amri inayoonekana kuwa ya zamani hivi? Je, ni labda amri mpya kwa sababu atuvua mtu wa kale ili kutuvalisha mtu mpya? Hakika. Yafanya mpya yule anayesikiliza au zaidi yule anayetii. Lakini upendo unaozalisha upya sio ule wa kibinadamu tu. Ni ule ambao Bwana asema juu yake na kutaja kwa maneno: “Kama nilivyowapenda ninyi” (Yn 13, 34).

Huu ndio upendo unaotufanya wapya, ili tugeuke kuwa watu wapya, warithi wa agano jipya, waimbaji wa wimbo mpya. Upendo huu, enyi ndugu wapendwa, uligeuza wenye haki wa zamani, mabab na manabii, kama, baadaye, ulifanya upya mitume. Upendo huu wafanya upya sasa mataifa yote na, toka wanadamu wote waliotawanyika duniani, wafanya taifa jipya, mwili wa Bibi arusi mapya wa Mwana wa pekee wa Mungu, ambaye, juu yake, yasemwa katika Wimbo ulio bora: Nani huyu apandaye aking’aa uangavu (Wim 8, 5). Hakika ang’aa uangavu kwa sababu amefanywa upya. Toka nini, isipokuwa na amri mpya?

Kwa hiyo viungo hujaliana; na ikiwa kimoja chateseka, vyote huteseka nacho na, ikiwa kimoja kinaheshimiwa, vyote hufurahi pamoja nacho (I Kor 12, 25-26). Vyasikiliza na kutekeleza asemayo Bwana: “Amri mpya nawapa: mpendane”(Yn 13, 34), lakini si kama wanavyopendana wale wanaotongoza, wala kama wanavyopenda watu kwa kuwa ni watu. Bali kama wanavyopendana wale walio wana wa Aliye juu, ili kuwa ndugu wa Mwanawe wa pekee. Wakipendana na upendo ule ambao nao amewapenda watu, ndugu zake, ili kuweza kuwaongoza pale ambapo tamaa itashibishwa na mema (Zab 102, 5).

Haja itatoshelezwa kabisa, Mungu atakapokuwa yote katika wote (I Kor 15, 28).

Huu ndio upendo anaotupatia yule aliyeshauri: “Kama vile nilivyowapenda ninyi, nanyi mpendane vivyo hivyo” (Yn 13, 34). Kwa lengo hili, basi, alitupenda, ili sisi pia tupendane. Alitupenda na kwa hiyo alitaka kwamba tufungwe na upendo kati yetu, ili tuwe Mwili wa Kichwa kikuu na viungo vilivyonganishwa na kifungo kitamu hivi.

Kiitikizano:

I Yoh 4, 21; Mt 22, 40

K. Na amri hii tumepewa na Mungu: * ya kwamba ampendaye Mungu, ampende na ndugu yake, aleluya.

W. Katika amri hizi mbili hutegemea torati yote na manabii.

K. Ya kwamba ampendaye Mungu, ampende na ndugu yake, aleluya.

IJUMAA YA NNE YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 17, 1-18

Kiitikizano:

Ufu 17, 14; 6, 2

K. Wenye nguvu wa dunia walifanya vita na Mwanakondoo, na Mwanakondoo atawashinda: * ni Bwana wa Mabwana na Mfalme wa Wafalme, aleluya.

W. Akapewa taji, naye akatoka, ali akishinda, apate kushinda:

K. ni Bwana wa Mabwana na Mfalme wa Wafalme, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Waraka kwa Wakorinto” wa mt. Klemente I, papa.

Viungo ni vingi, mwili ni mmoja

Wapendwa, njia ambamo kupata wokovu, ni yesu kristo, kuhani wa dhabihu yetu, mlingi na tegemeo la udhaifu wetu.

Kwa njia yake twaweza kuangalia urefu wa mbingu, kwa njia yake twatazama uso safi na nzuri wa Mungu, kwa njia yake yafunguliwa macho ya moyo wetu, kwa njia yake akili yetu potovu na yenye giza yasitawi kwenye nuru, kwa njia yake Bwana alitaka kwamba tuonje elimu isiyokufa. Yeye, aliye uangavu wa utukufu wa Mungu, ni bora hivi kupita malaika, kwa kadiri jina alilolirithi lilivyo tukufu kuliko lao (Ebr 1, 3-4).

Tuhudumie, basi, enyi ndugu, kwa bidii yote chini ya amri zake takatifu na kamilifu.

Tuangalie maaskari waliopo chini ya wakuu wetu, kwa nidhamu, unyofu na utii gani watekeleza amri wanazopata. Si wote walio amrijeshi, au wakuu wa elfu moja, wa mia au wa maaskari hamsini na hivyo kuendelea. Lakini kila mmoja kwa cheo chake atekeleza yale yaliyoamrisha na mfalme na pia na wakubwa. Wakuu hawawezi kuwa bila wadogo, wala wadogo bila wakuu. Hao wamechanganywa na wengine, na hivi waleteana manufaa.

Tutumie mfano wa mwili wetu. Kichwa bila miguu si kitu, wala miguu bila kichwa. Pia viungo vidogo zaidi vyahitajika na vyafaa kwa mwili wote. Na zaidi, vyote hukubali na kujitia chini ya lengo lile lile, lililo wokovu wa mwili wote.

Yote tuliyo sisi katika ujumla wa mwili wetu, twabaki katika Yesu Kristo. Kila mmoja iwe chini ya jirani yake, kulingana na zawadi ya neema aliyojaliwa.

Mwenye nguvu ashughulikie mdhaifu, mdhaifu amheshimu mwenye nguvu. Tajiri amsaidie maskini, maskini amsifu Mungu kwani amemjalia mmoja atakayemsaidia umaskini wake. Mwenye elimu aonyeshe elimu yake si kwa maneno, bali kwa matendo mema. Mnyenyekevu asijishuhudie mwenyewe, bali aache kwamba wengine wamshuhudie. Msafi wa mwili asijivunie, bali amhesabie mastahili yule anayemjalia zawadi ya kiasi.

Tufikiri, basi, ndugu, toka nini tumeumbwa, tuko nani na kwa umbile gani tumeingia ulimwenguni. Yule aliyetuumba na kutufanya, alikuwa mwenye kutuingiza katika ulimwengu wake, akituondosha kwenye usiku wa mauti. Alikuwa yeye mwenye kutujalia mema makuu, hata kabla hatukuyahitaji.

Kwa hiyo, baada ya kupokea vyote toka kwake, twapaswa kumshukuru kwa vyote. Kwake utukufu milele na milele. Amen.

Kiitikizano:

Kol 1, 18; 2, 12b. 1-10. 12a

- K. Kristo ni kichwa cha mwili, yaani, cha Kanisa; naye ni mwanzo, ni mzaliwa wa kwanza katika wafu. * Pamoja naye mmefufulwa, kwa kuziamini nguvu za Mungu, aleluya.
- W. Katika Kristo unakaa utimilifu wote wa Mungu, kwa jinsi ya kimwili, na ninyi mmetimilika katika yeye na pamoja naye mmezikwa katika ubatizo.
- K. Pamoja naye mmefufuliwa, kwa kuziamini nguvu za Mungu, aleluya.

JUMAMOSI YA NNE YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 18, 1-20

Kiitikizano:

Isa 52, 11.12; Ufu 18, 4; Yer 51, 45

- K. Tokeni kati ya Babilonia, iweni safi, ninyi mnaochukua vyombo vya Bwana, kwa sababu Bwana awatangulia: * yeye akusanya watu wake, aleluya.
- W. Tokeni Babilonia watu wangu; kila mmoja ajiokoe nafsi yake na hasira kali ya Bwana:
- K. yeye akusanya watu wake, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Maelezo juu ya waraka kwa Warumi” wa mt. Sirilo wa Alesandria, askofu.

Ulimwengu wote umekombolewa kwa huruma kuu iliyoenea kwa wote

Tukiwa wengi, twafanya mwili mmoja na tu viungo mmoja wa wengine, akituunganisha Kristo katika umoja kwa kifungo cha upendo, kama ilivyoandikwa: “Yeye ndiye aliyetufanya sisi sote tuliokuwa wawili kuwa mmoja, akakibomoa kiambaza cha kati kilichotutenga, akiuondoa sheria ya amri zilizo katika maagizo” (Efe 2, 14-15). Yahitajika kwamba sote tuwe na hisia zile zile. Kiungo kimoja kikiteseka, vyote huteseka pamoja naye na kimoja kikiheshimiwa, viungo vyote hufurahi.

“Kwa hiyo mkaribishane ninyi kwa ninyi, kama naye Kristo alivyotukaribisha, ili Mungu atukuzwe” (Rum 15, 7). Tutakaribishana tukijaribu kuwa na hisia zile zile, tukichukuliana mzigo wa mwingine na kuhifadhi “umoja wa Roho katika kifungo cha amani” (Efe 4, 3). Vile vile alitukaribisha pia Mungu katika Kristo. Naam, yeye ni msemakweli aliyenena: jinsi hii Mungu aliupenda ulimwengu, hata akamtuma Mwanawe pekee (Yn 3, 16).

Kristo alitolewa dhabihu kwa ajili ya maisha ya wote na sote tumepelekwa toka mauti hadi uzimani na kukombolewa toka mauti na dhambi.

Kristo alijifanya mhadumu wa waliotahiriwa ili kuonyesha uaminifu wa Mungu. Naam, Mungu aliahidi mababa wa waebrania kwamba angebariki uzao wao na kuuzidisha kama nyota za mbingu. Kwa hiyo Mungu, Neno linaloumba na kuhifadhi kila kilichoumbwa, tena lawatolea wote wokovu wake wa kimungu, alijifanya mtu, akaonekana vile. Alikuwa ulimwenguni humu katika mwili, si kwa kutumikiwa, bali, asemavyo yeye mwenyewe, ili kutumika na kutoa uhai wake uwe ukombozi kwa wote.

Alisema kwa nguvu kwamba alikuja makusudi ili kutimiza ahadi zilizofanywa kwa Israeli. Yaani, alinena: “Sikutumwa ila kwa kondoo waliopotea wa nyumba ya Israeli” (Mt 15, 24). Kwa ukweli wote asema Paulo kwamba Kristo alikuwa mhadumu wa waliotahiriwa ili kuthibitisha ahadi zilizofanywa kwa mababa. Mwana wa pekee alitolewa dhabihu na Mungu Baba ili wapagani wapate huruma na kumtukiza kama mwumba na mchungaji wa wote, mwokozi na mkombozi. Huruma ya juu ilienezwa kwa wote, hata kwa wapagani na hivyo fumbo la hekima katika Kristo halikukosea lengo lake la wema. Badala ya wale waliofifia, ulikombolewa, kwa huruma ya Mungu, ulimwengu mzima!

Kiitikizano:

Mdo 13, 46-47

- K. Ilikuwa lazima neno la Mungu linenwe kwenu kwanza: lakini, kwa kuwa mnalisukumia mbali, na kujiona nafsi zenu hamkustahili uzima wa milele, * angalieni, twawageukia Mataifa, aleluya.
- W. Kwa sababu ndivyo tulivyoamriwa na Bwana: Nimekuweka uwe nuru ya Mataifa,
- K. angalieni, twawageukia Mataifa, aleluya.

JUMA LA TANO LA PASAKA

DOMINIKA YA TANO YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 18, 21 – 19, 10

Kiitikizano:

Ufu 14, 2; 19, 6; 12, 10; 19, 5

- K. Nami nilisikia sauti kutoka mbinguni, kama sauti ya radi kuu: Mungu wetu ameshika ufalme wake. * Sasa kumekuwa wokovu, na nguvu na mamlaka ya Kristo wake, aleluya.
- W. Sauti ikatoka katika kiti cha enzi: Msifuni Mungu wetu, enyi watumwa wake wote, ninyi mnaomcha, wadogo kwa wakuu!
- K. Sasa kumekuwa wokovu, na nguvu na mamlaka ya Kristo wake, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Hotuba” za mt. Masimo wa Torino, askofu.

Kristo ni mwanga

Ufufuko wa Kristo wafungua jehanum. Waneofiti wa Kanisa wafanya upya dunia. Roho Mtakatifu afungua mbingu. Jehanum, tangu hapo wazi, yawarudisha wafu. Nchi iliyofanywa upya yasitawi na wafufuliwa wake. Mbingu iliyofunguka yakaribisha wanaopanda mle.

Hata mwizi aingia paradisini wakati miili ya watakatifu wanapoingia kwenye mji mtakatifu. Wafu warudi kati ya walio hai; vitu vyote, kwa ufufuko wa Kristo, vyainuka kwenye heshima zaidi.

Kuzimu yarudisha paradisini waliokuwemo mateka. Nchi yapeleka mbinguni iliyowaficha tumboni mwake. Mbingu yamtotea Bwana wale wote inaowakaribisha. Kwa sababu ya mateso ya pekee ya Bwana, nafsi yapanda toka vilindi, yakombolewa toka nchi na kuwekwa mbinguni.

Naam, ufufuko wa Kristo ni uzima kwa wafu, msamaha kwa wadhambi, utukufu kwa watakatifu, Kwa hiyo, Daudi aalika kila kiumbe kuufurahia ufufuko wa Kristo, akiwashauri wote kuishangilia sana siku ya Bwana.

Mwanga wa kristo ni siku bila usiku, mchana bila machweo. Kwamba siku hiyo ni Kristo, anena Mtume: “Usiku umeendelea sana, mchana umekaribia” (Rum 13, 12). Asema: “umeendelea”; hasemi kwamba wampasa bado kuja, ili kukujulisha kwamba Kristo anapokuangazia kwa mwanga wake, wapaswa kufukuza mbali nawe giza la shetani, kukata mnyororo mweuzi wa dhambi, kuondoa kwa mwanga huu ukungu wa zamani na kumaliza ndani yako vichocheo vya dhambi.

Siku hiyo ni Mwana mwenyewe, ambaye juu yake Baba, aliye siku bila mwanzo, aangazia jua la umungu wake.

Nitasema pia kwamba yeye mwenyewe ni siku ile iliyosema kwa njia ya Salomoni: “Nilifanya utoke mbinguni mwanga usiopunguka” (Ybs 24). Kama kwa siku ya mbingu hafuati usiku, hivyo giza la dhambi haliwezi kufuata haki ya Kristo. Naam, siku ya mbingu yang’aa milele, mwanga wake wenye kupofusha hawezi kushindwa na giza lo lote. Yale yale twapaswa kusema juu ya mwanga wa Kristo inayong’aa daima katika ung’aro wako bila kuweza kuzuiliwa na ukungu wote. Hivyo mwinjilisti Yohane anena vema: Nuru yang’aa gizani, wala giza halikuiweza (Yn 1, 5).

Kwa hiyo, ndugu, sote twapaswa kufurahia siku hii takatifu. Mtu ye yote asijinyime furaha ya wote kwa sababu ya dhambi zinazolemea bado dhamira yake. Mtu ye yote asizuiliwe kushiriki kwenye sala ya pamoja kwa sababu ya dhambi nzito zinazomlema bado. Ingawa mdhambi, siku hiyo mtu ye yote asikate tamaa kuhusu ondoleo. Naam, tumekuwa na uthibitisho mkuu: ikiwa mwizi amepata paradisi, kwa nini asingepata mkristo msamaha?

Kiitikizano:

- K. Uangavu wako, ee Mungu, wazidi uzuri wa sayari; mwanga wako wang’aa mawinguni; * jina lako halipunguki milele, aleluya.
- W. Wewe watoka kwenye upeo; mwendo wako mpaka mwisho wa mbingu;
- K. jina lako halipunguki milele, aleluya

JUMATATU YA TANO YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 19, 11-21

Kiitikizano:

Ufu 19, 13. 15. 16

- K. Naye amevikwa vazi lililochovywa katika damu na jina lake ni Neno la Mungu. * Yeye atakanyaga shinikizo la mvinyo ya hasira ya Mungu Mwenyezi, aleluya.
- W. Naye ana jina limeandikwa katika vazi lake na paja lake: Mfalme wa wafalme na Bwana wa Mabwana.
- K. Yeye atakanyaga shinikizo la mvinyo ya hasira ya Mungu Mwenyezi, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Hotuba” za mt. Gregorio wa Nisa, askofu.

Mzaliwa wa kwanza wa maumbile mapya

Ulikuwa ufalme wa uzima na umeangamizwa utawala wa mauti. Ukoo tofauti umeonekana. na uzima mpya na njia tofauti ya kuishi. Umbile letu wenyewe umepata badiliko.

Upi ukoo huu? Ule usiozaliwa toka damu, wala kwa mapenzi ya mtu, wala kwa mapenzi ya damu, bali umeumbwa na Mungu (Yn 1, 13). Vipi hayo yaweza kutokea? Sikia, nikuelezee mara.

Ukoo huu mpya umeshikwa mimba kwa imani, umezaliwa kwa kufanywa upya toka ubatizo, unaye kama mama Kanisa, anyonya maziwa ya mafundisho yake na miundo yake. Chakula chake ni mkate wa mbinguni. Umri mpevu ni hali ya juu ya maisha. Arusi zake ni ukaribu na hekima. Wanawe, tumaini; nyumba yake, ufalme; urithi na mali yake, furaha za paradisi. Mwisho wake sio mauti, bali ule uzima wa milele na wenye heri ulioandaliwa kwa wale wanaostahili.

“Siku hii ndiyo aliyoifanya Bwana” (Zab 118, 24), siku tofauti sana na zile zilizopangwa mwanzoni mwa kuumbwa ulimwengu na zinazopimwa kwa mkondo wa muda. Siku hiyo yaonyesha mwanzo wa uumbaji mpya. Kwani katika siku hiyo Mungu aumba mbingu mpya na nchi mpya, anenavyo Nabii. Na, mbingu gani? Anga la imani katika Kristo. Na nchi gani? Moyo mzuri, kama alivyosema Bwana, ardhi yenye kutamani mvua inayomwagilia na kuzalisha mavuno tele ya masuke.

Katika uumbaji huu, jua laonyesha uzima safi, na nyota fadhila; hewa, mwenendo mzuri; bahari, “Ukuu wa utajiri wa hekima na maarifa” (Rum 11, 33). Majani na chipukizi ni mafundisho mema na Maandiko Matakatifu, ambamo walishwa watu, kundi la Mungu. Mimea ya matunda yaonyesha utii wa amri.

Katika siku hiiyo ameumbwa mtu halisi kwa sura na mfano wa Mungu. Je, haipaswi kuwa nchi yako mwanzo huu: “Hii ndiyo siku aliyoifanya Bwana”? Siku hiyo na usiku huu, ambazo nabii ataja ni tofauti na siku zingine na masiku mengine yote?

Lakini hatujaeleza yale yaliyo muhimu zaidi katika neema hii. Siku hiyo iliagamiza mateso ya mauti. Siku hii iliutolea ulimwengu mzaliwa wa kwanza wa wafu.

“Ninapaa”, asema, “kwenda kwa Baba yangu na Baba yenu, kwa Mungu wangu na Mungu wenu” (Yn 20, 17). Ee habari njema na yanye faraja! Yule aliyejifanya mtu kwetu, hata akiwa Mwana mzaliwa pekee wa Mungu, ili kutufanya ndugu yake, ajitambulisha kama mtu mbele ya Baba, ili kupeleka pamoja naye wote waliounganika naye.

Kiitikizano:

I Kor 15, 21-22; 2 Pet 3, 13

K. Kwa kuwa mauti ililetwa na mtu, kadhalika na ufufuko wa wafu uliletwa na mtu; * kama katika Adamu wote wanakufa, kadhalika na katika Kristo wote watahuishwa, aleluya.

W. Kama ilivyo ahadi, tunatazamia mbingu mpya na nchi mpya:

K. kama katika Adamu wote wanakufa, kadhalika na katika Kristo wote watahuishwa, aleluya.

JUMANNE YA TANO YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 20, 1-15

Kiitikizano:

I Kor 15, 25. 26; Ufu 20, 13. 14

K. Sharti amiliki yeye, hata awaweke maadui wake wote chini ya miguu yake: * adui wa mwisho atakayebatilishwa ni mauti, aleluya.

W. Mauti na Kuzimu zikawatoa wafu waliokuwamo ndani yake, baadaye Mauti na Kuzimu zikatupwa katika ziwa la moto:

K. adui wa mwisho atakayebatilishwa ni mauti, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Maelezo juu ya injili ya Yohane” ya mt. Sirilo wa Alesandria, askofu.

Mimi ni mzabibu, ninyi ni matawi

Bwana asema juu yake mwenyewe ya kuwa ni mzabibu, akitaka kuonyesha haja ya kwamba sisi tuimarike katika upendo wake, na faida tunayopata ya kuunganika naye. Walioungana naye, na kwa namna fulani kuingizwa na kuwekwa ndani yake, awalinganisha na matawi. Hawa wameshirikishwa na umbile lake mwenyewe, kwa njia ya kupewa Roho Mtakatifu. Naam, Roho Mtakatifu wa Kristo atuunganisha naye.

Sisi tumemkaribia Kristo katika imani kwa uamuzi safi wa mapenzi, lakini twashiriki katika umbile lake kwa kuwa tumepata toka kwake hali ya kupokewa kama wana. Naam, kulingana na mt. Paulo, “Yeye aliyeungwa na Bwana, ni roho moja naye” (I Kor 6, 17).

Sisi tumejengwa juu ya Kristo, egemeo na msingi wetu na twaitwa mawe yaliyo hai na ya kiroho kwa ukuhani mtakatifu na kwa hekalu la Mungu katika roho. Hatuwezi kujengwa Kristo asipokuwa msingi wetu. Yale yale yasemwa kwa mfano wa mzabibu.

Asema kwamba yeye mwenyewe ni mzabibu na kama mama na mwenye kulisha matawi yanayotoka kwake. Naam, tumezaliwa upya toka kwake na katika yeye na ndani ya Roho kwa kuleta matunda ya uzima, lakini ya uzima mpya, ambao ni, hasa, upendo kwake. Yale ya kwanza yalikuwa matunda mabovu ya maisha yaliyochakaa.

Tumehifadhiwa katika kuwepo, na kuingizwa kwa namna fulani katika yeye, tukizigangania kwa bidii amri takatifu tulizopewa, tukitia kila bidii katika kuhifadhi hali ya ubora tuliopata, wala haturuhusu kwamba ahuzunishwe Roho akaaye ndani yetu, yule Roho anayetufunulia maana ya kukaa Mungu ndani yetu.

Namna ambayo sisi tumo katika Kristo naye ndani yetu, atuelezea mt. Yohane: “Katika hili tunafahamu ya kuwa tunakaa ndnai yake, naye ndnai yetu, kwa kuwa ametushirikisha Roho wake” (I Yoh 4, 13).

Kama mzizi wayashirikisha matawi ubora na hali ya umbile lao, hivyo Neno la pekee wa Mungu awapatia watu na, hasa, wale waliounganika naye kwa imani, Roho yake, awajalia kila aina ya utakatifu, awapatia hali ya ujamaa naukaribu pamoja na maumbile yake na ya Baba, walisha upendo na kusababisha elimu ya kila fadhila na wema.

Kiitikizano:

Yn 15, 4. 16

- K. Kaeni ndani yangu, nami ndani yenu. * Mimi niliwaweka mwende mkazae matunda na matunda yenu yapate kukaa, aleluya.
- W. Kama vile tawi lisivyoweza kuzaa peke yake, lisipokaa ndani ya mzabibu, kadhalika nanyi, msipokaa ndani yangu.
- K. Mimi niliwaweka mwende mkazae matunda na matunda yenu yapate kukaa, aleluya.

JUMATANO YA TANO YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 21, 1-8

Kiitikizano

Ufu 21, 3. 4

- K. Tazama, maskani ya Mungu ni pamoja na wanadamu. Yeye ataishi katikati yao. * Mungu atafuta kila chozi katika macho yao, aleluya.
- W. Wala mauti haitakuwapo tena; wala maombolezo, wala kilio, wala maumivu, kwa kuwa mambo ya kwanza yamekwisha kupita.
- K. Mungu atafuta kila chozi katika macho yao, aleluya.

SOMO LA PILI

Tokea “Barua kwa Diogneto”.

Wakristo ulimwenguni

Wakristo hawatofautiani na watu wengine, wala kwa eneo, wala kwa lugha, wala kwa desturi za maisha. Naam, hawaishi kwenye miji ya pekee, wala hawatumii lugha ya kigeni, wala kuendesha namna ya pekee ya maisha. Mafundisho yao hayakugunduliwa kwa tafakuri au uchunguzi wa watu wapenda mapya, wala hawategemei, kama wengine, mwundo maalum wa falsafa ya kibinadamu.

Waishi katika miji ya kiyunani au ya kipagani, kama inavyotukia, na, ingawa katika chakula, mavazi na mengineyo wafuata desturi za mahali, walenga namna ya maisha mazuri ajabu na, kwa kauli ya wote, ya kushangaa. Waishi kila mmoja nchi yao, lakini kama wageni; washiriki kwenye matendo yote ya raia wanyofu na wakubali mizigo yote kama wageni wa kupita. Kila nchi ngeni ni nchi yao, na kila nchi yao ni kwao ya kigeni. Kama wengine wote huo na kuzaa watoto, lakini hawaachi watoto wao. Washiriki pamoja meza, ila si kitanda.

Waishi katika mwili, lakini si kufuatana na mwili. Wakaa maisha yao duniani, ila uraia wao ni ule wa mbinguni. Watii sheria zilizowekwa, lakini, kwa namna yao ya kuishi, wapita sheria.

Wapenda wote na wadhulumiwa na wote. Wanajulikana na, hata hivyo, wahukumiwa. Wauawa, lakini kwa hayo wapokea uzima. Ni maskini, lakini watajirisha wengi. Wakosa kila kitu, lakini wapata yote kwa wingi. Wadharauliwa, lakini katika dharau wapata utukufu wao. Wapigwa katika sifa na pale pale hutolewa ushuhuda juu ya haki yao.

Watukanwa na wabariki, wafedhehewa na warudisha heshima. Ingawa watenda mema,, waadhibiwa kama wahalifu; na wanapopigwa, wafurahi, kama wangepewa uzima. Wayahudi wawapiga vita kama watu wageni, na wapagani wawadhulumu. Lakini wale wanaowachukia hawajui kusema sababu ya uadui wao.

Kwa ufupi, wakristo ni katika ulimwengu yale ambayo ni roho mwilini. Roho imo katika viungo vyote vya mwili na pia wakristo wametawanyika kwenye miji yote ya dunia. Roho hukaa mwilini, lakini hatoki mwilini. Wakristo pia wakaa katika ulimwengu huu, ila si wa ulimwengu. Roho isiyoonekana imefungwa kwenye mwili unaoonekana, hata wakristo waonekana kukaa ulimwenguni, lakini ibada yao ya kweli kwa Mungu haonekani.

Mwili, ingawa hakupata uonevu wote, wakasirikia kwa chuki na kufanya vita kwa roho, kwani hiyo yauzuia kufurahia anasa; vivyo hivyo ulimwengu wawachukia wakristo, ingawa hakupata hasara yote, kwa sababu tu ya wao kupinga uovu.

Ingawa yachukiwa, roho hupenda mwili na viungo vyake, hivyo pia wakristo wawapenda wale wawachukiao. Roho imefungwa mwilini, lakini yashikiza mwili. Pia wakristo wamefungwa ulimwenguni, kama gereza, lakini ni wao wanaoushikiza ulimwengu. Roho isiyokufa hukaa kwenye hema lenye kufa, vile vile wakristo ni kama wasafiri safarini kati ya vitu viharibikavyo, ila wangojea hali ya kutoharibika mbinguni.

Roho inayopigwa katika vinywaji na vyakula huboreka. Vivyo hivyo wakristo, wakidhulumiwa, huongezeka kila siku. Mungu amewaweka kwenye nafasi ya heshima hivi, hata hawaruhusiwi kuiacha.

Kiitikizano

Yn 8, 12; YbS 24, 25

- K.** Mimi ndimi nuru ya ulimwengu; * yeye anifuataye hatakwenda gizani kamwe, bali atakuwa na nuru ya uzima, aleluya.
- W.** Mimi ni njia nyofu na ukweli mkamilifu, tumaini la uzima na nguvu;

K. yeye anifuataye hatakwenda gizani kamwe, bali atakuwa na nuru ya uzima, aleluya.

ALHAMISI YA TANO YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 21, 9-27

Ufu 21, 21; Tob 13. 17. 18. 13

Kiitikizano:

K. Nyanda zako, Yerusalemu, zitatiwa mawe ya dhahabu safi; zitasikika ndani yako tenzi ya furaha, * na katika nyumba zako zote wataimba: aleluya.

W. Utang'aa na nuru nzuri; kwako watakuja toka nchi zote na wataabudu;

K. na katika nyumba zako zote wataimba: aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Makala”ya Mt. Gaudensio wa Brescia, askofu

Ekaristi, Pasaka ya Bwana

Kristo ndiye wa pekee aliyewafia wote. Ni yeye yule yule aliye katika sakramenti ya mkate na divai, hata yakiwa mengi makusanyiko ambamo huja Kanisa pamoja. Ni yeye yule ambaye, akichinjwa, aumba; akiaminiwa, ahuisha; akiwekwa wakfu awatakatifuza wahudumu.

Nyama ya dhabihu ni ile ya Mwanakondoo wa Mungu, damu ni ile yake. Naam, Mkate ulioshuka toka mbinguni amesema: “Mkate nitakaotoa ni mwili wangu kwa ajili ya uzima wa ulimwengu (Yn 6, 52).

Kwa haki, damu yake yaonyeshwa chini ya ishara ya divai. Aliyasema yeye mwenyewe katika injili: “Mimi ndimi mzabibu wa kweli” (Yn 15, 1). Divai iliyotolewa katika Misa kama sakramenti ya mateso ya Kristo ni damu yake.

Kwa sababu hii, babu Yakobo alimtabiri Kristo, akisema: Yeye atafua kwa mvinyo nguo zake na mavazi yake kwa damu ya zabibu (Mwa 49, 11). Naam, angalifua kwa damu yake wazi la mwili wetu, aliovaa yeye mwenyewe. Yeye, mwumba na bwana wa vyote, azalisha mkate toka ardhi na kwa mkate afanya mwilie kwa njia ya sakramenti, kwani aliyaahidi na aweza kuyatenda. Pia, yeye aliyeumba divai toka maji, toka divai afanya damu yake.

“Ni Pasaka ya Bwana” (Kut 12, 11), yaani mpito wa Bwana. Maneno haya yakushauri usiamini kuwa ya dunia yale yaliyogeuka kuwa ya mbingu. Bwana “apita” katika vitu vya hapa na kuvifanya kuwa mwilie.

Unachopokea ni mwili wa yule aliye mkate wa mbinguni na damu ya yule aliye mzabibu mtakatifu. Naam, alipowatolea wanafunzi wake mkate uliobarikiwa na divai, alisema hivi: “Huu ndio mwili wangu, hii ndiyo damu yangu” (Mt 26, 26-27). Tumwamini, basi, yule tuliyemtumaini: ukweli hajui udanganyifu. Alipowaambia watu walioogopa kwa mwilie ulikuwa chakula na damu yake kinywaji, wengi wakanong’ona: “Neno hili ni gumu, ni nani awezaye kulisikia? (Yn 6, 60). Ili kufuta kwa moto wa mbinguni mawazo yale aliongeza: “Roho ndiyo itiyao uzima, mwili haufai kitu. Maneno hayo niliyowaambia ni roho, tena ni uzima”(Yn 6, 63).

Kiitikizano:

Yn 6, 57; Lk 22, 19

K. Baba alinituma, nami ni hai kwa Baba: * mwenye kunila atakuwa hai kwa mimi, aleluya.

W. Huu ndio mwili wangu unaotolewa kwa ajili yenu:

K. mwenye kunila atakuwa hai kwa mimi, aleluya

IJUMAA YA TANO YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: Ufu 22, 1-9

Ufu 22, 5. 3

Kiitikizano:

K. Wala hapatakuwa na usiku tena, kwa kuwa Bwana atawaangazia watumishi wake, * nao watatawala hata milele na milele, aleluya.

W. Kiti cha enzi cha Mungu na cha Mwanakodoo kitakuwamo katikati ya mji mtakatifu na watumwa wake watamtumikia,

K. nao watatawala hata milele na milele, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Hotuba” za mbarikiwa Isaka, abate wa monasteri ya Stella.

Mzaliwa wa kwanza kati ya ndugu wengi

Kama mwili na kichwa hufanya mtu mmoja, vile vile Mwana wa Bikira na viungo vyake vilivyochaguliwa hufanya mwanadamu mmoja na Mwana wa Adamu wa pekee. Kulingana na Maandiko, Kristo wote na mzima ni mwili na kichwa, ndiyo kusema, viungo vyote pamoja ni mwili mmoja, ambavyo pamoja na kichwa chao ni Mwana wa Adamu wa pekee, pamoja na Mwana wa Mungu ni Mwana wa Mungu wa pekee, pamoja na Mungu ni yeye mwenyewe Mungu mmoja. Basi, mwili wote pamoja na kichwa ni Mwana wa Adamu, Mwana wa Mungu, Mungu.

Kwa hiyo, twasoma katika injili: Nataka, Baba, kwamba, kama wewe nami tu kitu kimoja, hao nao wawe kitu kimoja pamoja nasi (Yn 17, 21). Kulingana na maneno haya maarufu ya Maandiko, wala mwili ni bila kichwa, wala kichwa bila mwili, wala Kristo mzima, kichwa na mwili, ni bila Mungu. Yote pamoja na Mungu ni Mungu mmoja. Lakini Mwana wa Mungu yupo pamoja na Mungu kwa umbile, Mwana wa Adamu yupo pamoja naye katika nafsi, na mwili wake wafanya pamoja naye kitu cha kisakramenti.

Kwa hiyo, viungo halisi na waaminifu wa Kristo waweza kusema juu yao kwa ukweli wote yale ambayo yeye ni, pia Mwana wa Mungu, hata Mungu. lakini yale ambayo yeye ni kwa umbile, viungo ni kwa kushiriki; yaani, yale ambayo ni yeye, ni kwa ukamilifu, wao ni kwa sehemu. Mwishowe, yale ambayo ni Mwana wa Mungu kwa ukoo, viungo vyake ni kwa kupokewa, kama ilivyoandikwa: “Mlipokea roho ya kufanywa wana, ambayo kwa hiyo twalia, Abba, yaani, Baba” (Rum 8, 15).

Kufuatana na Roho huyo, “aliwapa uwezo wa kufanyika wana wa Mungu” (Yn 1, 12), kwani tumefundishwa kila mmoja, na yule aliye mzaliwa wa kwanza kati ya ndugu wengi, kusema: “Baba yetu uliye mbinguni”. Na pengine: “Ninapaa kwa Baba yangu na Baba yenu” (Yn 20, 17).

Naam, kwa njia ya Roho yule yule, ambayo kwayo Mwana wa mtu, kichwa chetu, amezaliwa toka tumbo la Bikira Maria, sisi twazaliwa toka birika la Ubatizo kama wana wa Mungu, mwili wake. Na, kama Yeye alikuwa bila dhambi yo yote, nasi pia twapata maondoleo ya dhambi zote

Kama yeye alibeba juu ya msalaba katika mwili wa nyama dhambi za mwili mzima wa nyama, hivyo autolea mwili wote wa kifumbo ukombozi wa dhambi kwa neema ya kufanywa upya. Yaani, imeandikwa: “Heri mtu ambaye Mungu hamhesabii uovu wote” (Zab 32, 2). Mtu huyu mbarikiwa ni, bila shaka, Kristo. Yeye, kwa kuwa kichwa cha mwili wa kifumbo ni Mungu, aondolea dhambi na kwa kuwa kichwa cha mwili ni mtu mmoja tu, hana la kusamehewa. Na pia, hata ikiwa mwili wa kichwa umeundwa na wengi, hakuna anachoshtakiwa.

Yeye ni mwenye haki ndani yake mwenyewe na ajifanya mwenye haki yeye mwenyewe. Mwokozi wa pekee, wa pekee aliyeokolewa. Yeye alibeba mwilini mwake msalabani alichotoa toka mwilie kwa njia ya ubatizo na anaokoa bado kwa njia ya msalaba na maji. Ni Mwanakondoo wa Mungu aondoaye dhambi za dunia, alizochukua juu yake. Ni kuhani na sadaka na Mungu. Kwa hiyo akijitoa mwenyewe kwa mwenyewe, ajipatanisha mwenyewe, kwa njia yake mwenyewe pamoja naye mwenyewe na pia na Baba na pamoja na Roho Mtakatifu.

Kiitikizano:

Kol 2, 9-10; 1, 18

- K. Katika Kristo unakaa utimilifu wote wa Mungu, kwa jinsi ya kimwili: * na ninyi mmetimilika katika yeye, aleluya.
- W. Yeye ndiye kichwa cha mwili, yaani, cha kanisa; naye ni mwanzo, ni mzaliwa wa kwanza katika wafu, ili awe mtangilizi katika vyote.
- K. Na ninyi mmetimilika katika yeye, aleluya.

JUMAMOSI YA TANO YA PASAKA

SOMO LA KWANZA : Ufu 22, 10-21

Kiitikizano:

Ufu 22, 16. 17. 20; Isa 55, 1. 3

- K. Mimi ni Shina na Mzao wa Daudi; nyota yenye kung'aa ya asubuhi. Roho na Bibi arusi wasema: Njoo! * Naye asikiaye na aseme: Njoo. Amen. Njoo, Bwana Yesu, aleluya.
- W. Enyi nyote wenye kiu, njoni majini. Tegeni masikio yenuu na kunijia.
- K. Naye asikiaye na aseme: Njoo. Amen. Njoo, Bwana Yesu, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Mafasirio juu ya zaburi” ya mt. Augustino, askofu.

Aleluya ya Pasaka

Tafakuri ya maisha yetu ya sasa haina budi kufanywa katika sifa ya Bwana, kwa sababu heri ya milele ya maisha yetu yajayo itakuwa katika sifa ya Mungu; wala hakuna atakayestahili uzima ujao, asipojiandaa sasa. Kwa hiyo, tumsifu Mungu sasa, lakini pia tumtolee dua yetu. Sifa yetu yaingiza furaha, ombi letu yasindikizwa na mlio. Naam, tumeahidiwa yale tusiyokuwa nayo sasa; na, kwa kuwa ni msemakweli yule aliyeahidi, twafurahi katika tumaini, hata ikiwa, ingawa hatuna yale tunayotamani, hamu yetu yaonekana kama mlio. Yafaa kwetu kudumu katika tamaa, mpaka yatatufikia yale yaliyoahidiwa na hivyo upite mlio na iingie sifa tu badala yake. Historia ya fungu letu inazo awamu mbili: moja inayoenda kati ya vishawishi na mateso ya maisha haya, nyingine itakayokuwa katika usalama na furaha ya milele. Kwa sababu hiyo limeundwa kwa ajili yetu pia adhimisho la sehemu mbili, yaani, ile ya kabla ya Pasaka na ile ya baada ya Pasaka. Muda wa kabla ya Pasaka waonyesha mateso ambamo tumo; bali ule unaofuata Pasaka waonyesha heri tutakayoifurahia. Yale tunayoadhimisha kabla ya Pasaka ni pia yale tunayotenda. Yale tunayoadhimisha baada ya Pasaka, yamaanisha yale tusiyokuwa nayo bado. Kwa hiyo twashinda muda wa kwanza katika sala na mafungo. Ila mwingine, baada ya kumaliza mafungo, twauadhimisha katika sifa. Ndiyo sababu twaimba: aleluya.

Naam, katika Kristo, kichwa chetu, zimeonyeshwa muda zote mbili. Mateso ya Bwana yatuonyesha maisha ya hapa kwa sura yake ya uchovu, ya mateso na kwa mtazamo wa hakika wa kifo. Bali ufufuko na utukufu wa Bwana ni tangazo la uzima tutakaopewa.

Kwa hiyo, ndugu, twawashauri kumsifu Mungu; ni hayo sisi sote tunayojiambia wenyewe, tunapotangaza: aleluya. Msifuni Bwana, wamwambia mwingine. Na mwingine akujibu lile lile.

Jitahidini kusifu na moyo wenu wote: yaani, siyo kinywa chenu na sauti zenu zimsifu Mungu, bali pia dhamira yenu, maisha na matendo yenu.

Sisi twamsifu Bwana kanisani tunapokutana. Wakati ambapo kila mmoja azirudia shughuli zake, kama aacha kumsifu Mungu. Lakini haifai kukoma kuishi vema na kumsifu Mungu daima. Angalia kwamba waacha kumsifu Mungu uendapo mbali na haki na yale yanayompendeza. Naam, usipoenda kamwe mbali na maisha manyofu, ulimi wako wanyamaza, bali maisha yako yalia na sikio la Mungu li karibu na moyo wako. Masikio yetu yasikia sauti zetu, masikio ya Mungu yafunguka kwa mawazo yetu.

Kiitikizano:

Yn 16, 20. 21

- K. Ninyi mtalia, bali ulimwengu utafurahi; * ninyi mtahuzunishwa, lakini huzuni yenu itageuka kuwa furaha, aleluya.
- W. Mwanamke akiisha kuzaa, haikumbuki tena ile dhiki kwa furaha ya kwamba mtu amezaliwa.
- K. Ninyi mtahuzunishwa, lakini huzuni yenu itageuka kuwa furaha, aleluya

JUMA LA SITA LA PASAKA

DOMINIKA YA SITA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: I Yoh 1, 1-10

Kiitikizano:

- K. Uzima ulidhihirika; nasi tumeona, tena twashuhudia. Twawahubiri ninyi uzima wa milele, * uliokuwa kwa Baba, ukadhihirika kwetu, aleluya
- W. Nasi twajua kwamba Mwana wa Mungu amekwisha kuja: huyu ndiye Mungu kweli na uzima wa milele,
- K. uliokuwa kwa Baba, ukadhihirika kwetu, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Maelezo juu ya waraka wa pili kwa Wakorinto” ya Mt. Sirilo wa Alesandria, askofu.

Mungu alitupatanisha kwa njia ya Kristo, akatukabidhi huduma ya upatanisho

Aliye na rehani ya Roho na kuwa na tumaini la ufufuko, anayo kama tangu hapa anayotarajia na aweza kwa haki kusema ya kwamba hajui mtu kufuatana na mwili, ya kujisikia tangu sasa mshiriki wa hali ya Kristo mtukufu. Hayo yafaa kwa sisi sote tulio wa kiroho na wageni kwa uharibifu wa mwili. Naam, aking’aa ndani yetu Mzaliwa pekee, twageuzwa kuwa Neno lenyewe anayehusha vyote. Dhambi ilipotawala tulikuwa sote kwenye minyororo ya mauti. Sasa ilipoingia badala ya dhambi haki ya Kristo, tumekombolewa na hali ya uharibifu.

Tunaposema kwamba hakuna aliye tena mwilini, twamaanisha ile hali ya kawaida ya umbile la kibinadamu, ulio, kati ya mengine, uharibifu ambao ni alama ya miili. Mt. paulo adokeza hayo, asemapo: “Ingawa tumemtambua Kristo kwa jinsi ya mwili, lakini sasa hatumtambui hivi tena” (2 Kor 5, 16). Kwa maneno mengine: “Neno alifanyika mwili, akakaa kwetu”(Yn 1, 14), na kwa uzima wa sisi sote akakubali kifo cha mwili. Imani yetu yamtambulisha kwetu kama mfu; lakini, baadaye, sio kama mfu tena, bali mwenye uhai; akiishi karibu na Baba tangu hapo katika hali ya juu

kuliko ile ya miili iishio duniani. Akifa mara moja tu, hafi tena, mauti hana nguvu tena juu yake. Kwa yale yanayohusu kifo chake, yeye aliifia dhambi mara moja tu; sasa, kwa kuishi kwake, amwishia Mungu (Rum 6, 8-9).

Kwa hiyo, akiwemo katika hali hii yule aliyejifanya kwa ajili yetu mtangulizi wa uzima, yahitajika kabisa kwamba, hata na sisi, tukikanyaga nyayo zake, tuwe hai na uzima wake mwenyewe, wa juu kuliko maisha ya kimaumbile ya mwanadamu. Kwa hiyo, kwa haki sana, aandika mt. Paulo: “Mtu akiwa ndani ya Kristo, amekuwa kiumbe kipya; ya kale yamepita; tazama! yamekuwa mapya!” (2 Kor 5, 17). Tumehesabiwa haki katika Kristo kwa njia ya imani, na nguvu ya laana imepunguka. Kwa kuwa yeye amefufuka kwa ajili yetu, baada ya kujitia chini ya miguu nguvu ya mauti, sisi twamjua Mungu wa kweli katika umbile lake mwenyewe na kwake twamtolea ibada katika roho na kweli, kupitia kwa Mwana anayeutoa ulimwengu, toka kwa Baba, baraka za mbingu.

Kwa hiyo, katika maana hiyo mt. Paulo aandika: “Vyote pia vyatokana na Mungu, aliyetupatanisha sisi na nafsi yake kwa Kristo” (2 Kor 5, 18). Kwa kweli, fumbo la umwilisho na matengenezo mapya yanayotoka mle hayatukii nje ya mapenzi ya Baba. Bila shaka, kwa njia ya Kristo tulipata njia kwa Baba, kwa kuwa hakuna anayekuja kwa Baba, isipokuwa kwa njia yake, asemavyo yeye mwenyewe. Kwa hiyo “vyote vyatokana na Mungu, aliyetupatanisha kwa njia ya Kristo, naye alitupa huduma ya upatanisho” (2 Kor 5, 18).

Kiitikizano:

Rum 5, 11; Kol 1, 19-20

- K. Twajifurahisha katika Mungu kwa Bwana wetu Yesu Kristo: * ambaye kwa yeye tumepokea huo upatanisho, aleluya.
- W. Ilimpendeza Mungu utimilifu wote ukae ndani yake na kwa yeye kuvipatanisha vitu vyote na nafsi yake.
- K. Ambaye kwa yeye tumepokea huo upatanisho, aleluya.

JUMATATU YA SITA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: I Yoh 2, 1-11

Kiitikizano:

Yn 13, 34; I Yoh 2, 10. 3

- K. Amri mpya nawapa: mpendane. * Ampendaye ndugu yake, akaa katika nuru, aleluya.
- W. Katika hili twajua ya kuwa tumemjua Kristo: ikiwa tunashika amri zake.
- K. Ampendaye ndugu yake, akaa katika nuru, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Makala juu ya Utatu” ya Didimo wa Alesandria.

Roho Mtakatifu atufanya upya katika ubatizo

Roho Mtakatifu, aliye Mungu pamoja na Baba na Mwana, atufanya upya katika ubatizo, na tokea hali yetu ya upungufu atupeleka kwenye ule uzuri wa asili na atujaza na neema yake, kiasi cha kwamba hatuwezi kukubali ndani yetu kitu kichafu. Yeye atukomboa toka dhambi na mauti na toka watu wa dunia, jinsi tulivyo, yaani tulioumbwa toka vumbi na udongo, atufanya wa kiroho, atuwezesha kushiriki kwenye utukufu wa Mungu, kuwa wana na warithi wa Mungu Baba, kutufanya sawa na sura ya Mwanawe, nduguze na warithi pamoja naye, waliopangwa kutukuzwa siku moja na kutawala pamoja naye. Badala ya udongo atupa kwa ukarimu mbingu na paradiso.

Atufanya wa heshima zaidi kuliko malaika. Azima mwako wa kuogofya na usiozimika wa jehnum, kwa njia ya maji ya kimungu ya chemchemi ya ubatizo.

Naam, watu wachukuliwa mimba mara mbili, mara moja kimwili, na mara nyingine toka kwa Roho wa Mungu. Juu ya mimba hizo mbili waliandika vizuri waandishi watakatifu. Nitataja majina na maandishi yao.

Yohana asema: “Wote waliompokea, aliwapa uwezo wa kufanyika watoto wa Mungu; ndio wale waliaminio jina lake; waliozaliwa si kwa damu, wala si kwa mapenzi ya mwili, wala si kwa mapenzi ya mtu, bali kwa Mungu” (Yn 1, 12-13). Wote, asema, waliomwamini Kristo, walipokea uwezo wa kuwa wana wa Mungu, yaani wa Roho Mtakatifu na wa kuwa hivi washiriki wa umbile la Mungu. Naam, kwa kuonyesha kwamba yule azalishaye ni Roho Mtakatifu Mungu, asema kwa kinywa cha Yesu: “Amin, amin, nakuambia: mtu asipozaliwa kwa maji na kwa Roho, hawezi kuingia ufalme wa Mungu” (Yn 3, 5).

Chemchemi ya ubatizo yazalisha, yaani, yatokeza kwa namna ya kuonekana mwili wetu unaonekana kwa huduma ya mapadre. Lakini, kwenye eneo la kiroho, yule anayebatiza ni Roho Mtakatifu, asiyeonekana kamwe. Yeye abatiza katika yeye mwenyewe na afanya upya kwa huduma ya malaika mwili na roho pia.

Pia Mbatizaji kwenye muda maalum wa historia ya wokovu na kwa namna inayolingana na maneno “kwa maji na katika Roho Mtakatifu” asema: “Yeye atawabatiza kwa Roho Mtakatifu na kwa moto” (Mt 3, 11; Lk 3, 16).

Kama chombo cha udongo, mwili wa kibinadamu wahitaji kwanza kusafishwa na maji, baadaye kufanywa imara na mkamilifu kwa njia ya moto wa kiroho, yaani wa Mungu, ulio moto ulao. Baadaye, hana budi kukaribisha ndani yake Roho Mtakatifu, ambaye toka kwake wapokea ukamilifu wake na kufanywa upya: naam, moto wa kiroho waweza pia kumwagilia na maji ya kiroho yaweza pia kuwasha.

Kiitikizano:

Yn 13, 34; I Yoh 2, 10. 3

K. Amri mpya nawapa: mpendane. * Ampendaye ndugu yake, akaa katika nuru, aleluya.

W. Katika hili twajua ya kuwa tumemjua Kristo: ikiwa tunashika amri zake

K. Ampendaye ndugu yake, akaa katika nuru, aleluya.

JUMANNE YA SITA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: I Yoh 2, 12-17

Kiitikizano:

I Yoh 2, 17. 15

K. Dunia inapita, pamoja na tamaa zake; * bali yeye afanyaye mapenzi ya Mungu adumu hata milele, aleluya.

W. Mtu akiipenda dunia, kumpenda Baba hakumo ndani yake;

K. bali yeye afanyaye mapenzi ya Mungu adumu hata milele, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Maelezo juu ya injili ya Yohane” ya Mt. Sirilo wa Alesandria, askofu.

Roho ni kifungo cha umojakatika mwili wa kifumbo wa Kristo

Kufuatana na mt. Paulo, wale tunaoshiriki kwenye ubinadamu mtakatifu wa Kristo, twafanya mwili mmoja na yeye. Adhihirisha hivi fumbo hili la upendo: “Siri hiyo hawakujulishwa wanadamu katika vizazi vingine, kama walivyofunuliwa mitume wake watakatifu na manabii zamani hizi katika Roho: ya kwamba Mataifa waitwa katika Kristo Yesu kushiriki urithi ule ule, kuunda mwili

mmoja na kushiriki pamoja kwenye ahadi” (Efe 3, 5-6). Ikiwa wote kati yetu tu viungo vya mwili ule ule katika Kristo, wala si kati yetu, bali pamoja naye aliye ndani yetu kwa njia ya mwili, ni dhahiri kwamba sisi sote tu kitu kimoja iwe kati yetu au katika Kristo. Naam, Kristo ndicho kifungo cha umoja, akiwa yeye mwenyewe wakati ule ule Mungu na mwanadamu.

Kuhusu mwungano wa kiroho, tukifuata mawazo yale yale, tutasema bado kwamba sisi sote, tukipokea Roho Mtakatifu wa pekee na yule yule, kwa namna fulani, tumeunganika kati yetu na pamoja na Mungu. Naam, ingawa tukichukuliwa mmojammoja, tuko wengi na katika kila mmojawetu Kristo afanya kukaa Roho wa Baba na yake, hata hivyo, Roho ni mmoja na asiyejawanyika. Yeye kwa uwepo wake na vitendo vyake azikusanya katika umoja roho zilizokuwa kati yao tofauti na zilizotengana. Yeye afanya toka wote ndani yake kitu kimoja na kile kile.

Uwezo wa ubinadamu mtakatifu wa Kristo waunganisha katika mwili mmoja wale ambamo wapatikana ndani yao. Vile vile, naamini, wa pekee na asiyejawanyika Roho wa Mungu akaaye katika wote, awaongoza wote kwenye umoja wa kiroho.

Kwa hiyo, bado mt. Paulo atushauri: Mchukuliane kwa upendo, jitahidini kuuhifadhi umoja wa roho kwa kifungo cha amani. Mwili mmoja, Roho mmoja, kama ni moja tumaini la wito wenu; Bwana mmoja, imani moja ubatizo mmoja. Mungu mmoja, Baba wa wote, aliye juu ya yote, atendaye kwa njia ya wote na aliye katika wote (Efe 4, 2-6). Naamm, akikaa ndani yenu Roho mmoja wa pekee, atakuwa atakuwa ndani yetu Baba wa pekee wa wote, Mungu, kwa njia ya Mwana. Roho Mtakatifu awaongoza kwenye umoja naye na kati yao wote wanaomshiriki yeye. Nasi sote ni wazi kwamba twashiriki Roho. naam, tuliacha maisha ya kinyama na twatii sheria za Roho. Kwa namna hii twaacha maisha yetu, twaungana na Roho Mtakatifu, twapata usawa wa mbinguni naye na twageuka kuwa, kwa njia fulani, umbile tofauti. Kwa hiyo tuaitwa tena sio wanadamu tu, bali pia wana wa Mungu na watu wa mbingu. Twafanywa kuwa washiriki wa umbile la kimungu.

Sote tu kitu kimoja katika Baba na Mwana na Roho Mtakatifu: kitu kimoja, nasema, kwa usawa wa hali, mwungano wa upendo, komunio kwenye mwili mtakatifu wa Kristo na ushirika kwenye Roho Mtakatifu wa pekee.

Kiitikizano:

I Kor 10, 17. 16; Zab 67, 11. 7

- K. Kwa kuwa mkate ni mmoja, sisi tulio wengi tu mwili mmoja: * sote twashiriki mkate mmoja na kikombe kimoja, aleluya.
- W. Katika upendo wako, ee Mungu, wamwandalia meza maaskini na kumkaribisha nyumbani mwako:
- K. sote twashiriki mkate mmoja na kikombe kimoja, aleluya.

JUMATANO YA SITA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: I Yoh 2, 18-29

Kiitikizano:

I Yoh 2, 27; Yoe 2, 23

- K. Mpako wa Roho tuliopata kwa Mungu ukae ndani yenu. Wala hamna haja ya mtu kuwafundisha: * mpako wake wawafundisha vyote, aleluya.
- W. Furahini, mkwamfurahie Bwana Mungu wenu, kwa kuwa atawapa ninyi mwalimu wa haki:
- K. mpako wake wawafundisha vyote, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Hotuba” za mt. Leo Mkuu, papa.

Siku kati ya ufufuko na kupaa kwa Bwana

Wapendwa wangu, siku zilizopita kati ya ufufuko wa Bwana na kupaa kwake, hazikupita bure, bali ndani yao zimethibitishwa mafumbo makuu na kufunuliwa kweli muhimu.

Imefutwa hofu ya kifo kibaya na imetangazwa sio tu kutokufa kwa roho, bali pia kwa mwili. Wakati wa siku zile, kwa sababu ya pumzi ya Mungu, amemwagwa juu ya mitume wote Roho Mtakatifu na Mtakatifu Petro mtume, baada ya kukabidhiwa funguo za Ufalme, amepewa jukumu la juu la kuangalia kundi la Bwana.

Katika siku hizi Bwana ajiunga, kama mtu wa tatu, na wale wanafunzi wawili njiani, na ili kufuta ndani yetu kila kivuli cha shaka, anaaili imani legevuni ya wale wawili walioogopa na kufadhaika. Mioyo ile iliyoangaziwa naye imewaka na imani na, wakati kabla ilikuwa baridi, sasa yageuka kuwa yenye kuwaka, kwa kadiri Bwana anavyowaelezea Maandiko. Yeye anapomega mkate, hata mtazamo wa wale waliopo mezani wafunguliwa. Yafunguliwa macho ya wale wanafunzi wawili kama yale ya mababa. Lakini na heri zaidi macho ya wanafunzi wawili mbele ya utukufu wa umbile lao wenyewe, lililoonyeshwa katika Kristo, kuliko macho ya mababa mbele ya aibu ya uhalifu wao!

Kwa hiyo, ee wapendwa wangu, wakati wa muda huu wote unaoendelea kati ya ufufuko wa Bwana hadi kupaa kwake, Wema wa Mungu ulilenga hayo, ukashirikisha hayo, ukadokeza hayo machoni na mioyoni mwa walio wake: uhakika imara kwamba Bwana Yesu Kristo amefufuka kweli, kama kweli amezaliwa, ameteseka kweli na kweli amekufa.

Kwa hiyo mitume watakatifu na wanafunzi wote walioogopa kwa msiba wa msalaba na walikuwa na shaka katika kuamini ufufuko, wakaimarishwa na uwazi wa ukweli, hivi kwamba wakati Bwana alipopanda juu mbinguni, sio tu hawakuzunika, bali pia wakajazwa na furaha kuu.

Na walikuwa kweli na sababu kuu ya kufurahi. Wao, pamoja na umati ule mwenye bahati, walitazama umbile la kibinadamu lilipopanda kwenye heshima ya juu kuliko ile ya viumbe vya mbinguni. Hilo limepitia daraja la malaika ili kuinuliwa juu ya adhama ya malaika wakuu, bila kupata po pote, ingawa ya juu sana, mpaka kwa mkweo wake. Mwishowe, likiitwa kushika nafasi karibu na Baba wa milele, launganishwa naye kwenye kiti cha enzi cha utukufu, wakati lilipowekwa pamoja na umbile lake katika Nafsi ya Mwana.

Kiitikizano:

Yn 14, 2. 3. 16. 18

K. Naenda kuwaandalia mahali, na nitakuja tena niwakaribishe kwangu, * ili nilipo mimi, nanyi mwepo aleluya.

W. Nami nitamwomba Baba, naye atawapa Msaidizi mwingine, ili akae nanyi hata milele.

Sitawaacha ninyi yatima; naja kwenu,

K. ili nilipo mimi, nanyi mwepo, aleluya.

ALHAMISI YA SITA YA PASAKA

Pale ambapo sikukuu ya kupaa yaadhimishwa Dominika ifuatayo, masomo na viitikizano vyatolewa toka ijumaa inayofuata

KUPAA KWA BWANA

SOMO LA KWANZA: Efe 4, 1-24

Kiitikizano:

Efe 4, 8 (Zab 68, 18); Zab 47, 5

K. Kristo alipopaa juu aliteka mateka, * akawapa wanadamu vipawa, aleluya.

W. Mungu amepaa kwa kelele za shangwe, Bwana kwa sauti ya baragumu:

K. akawa wanadamu vipawa, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Hotuba” za Mt. Augustino, askofu.

Hakuna aliyepanda mbinguni, ila Mwana wa Adamu aliyeshuka toka mbingu

Leo Bwana wetu Yesu Kristo alipaa mbinguni. Pamoja naye upande pia moyo wetu.

Tumsikilize mtume Paulo atangazaye: “Mkiwa mmefufuliwa pamoja na Kristo, yatafutuni yaliyo juu, Kristo aliko, ameketi kuume kwa Mungu. Yafikirini yaliyo juu, siyo yaliyo katika nchi” (Kol 3, 1-2). Kama yeye alivyopaa, wala hakuenda mbali nasi, vile vile sisi pia tupo tayari kule juu pamoja naye, ingawa katika mwili wetu hajatendeka yale tuliyoahidiwa.

Kristo sasa ametukuzwa juu mbinguni, lakini ateseka hapa duniani taabu zote tunazopata sisi viungo vyake. Yeye alihakikisha hayo akisikiza mlio ule: “Saulo, Saulo, mbona waniudhi” (Mdo 9, 4). Na pia: “Nalikuwa na njaa, mkanipa chakula” (Mt 25, 35).

Kwa nini, basi, hata sisi hatujibidishi duniani humu, ili kupumzika pamoja na Kristo mbinguni, sisi tuliunganika na Mwokozi wetu kwa njia ya imani, tumaini na upendo? Naam, Kristo, ingawa yupo kule juu, abaki bado nasi. Nasi, vile vile, hata tukibaki hapa chini, tupo tayari pamoja naye. Na Kristo aweza kuchukua mwenendo huu kwa sababu ya umungu na enzi yake. Lakini, kwetu, yawezekana, si kwa sababu tu miungu, bali kwa upendo tulio nao kwake. Yeye hakuacha mbingu, akishuka mpaka kwetu, wala hakuenda mbali nasi, alipopaa tena mbinguni. Naam, yeye mweyewe ashuhudia kuwepo huko juu, alipokuwa hapa chini: Hakuna mtu aliyepaa mbinguni, ila yeye aliyeshuka kutoka mbinguni, Mwana wa Adamu aliye mbinguni (Yn 3, 13).

Maneno haya yalitamkwa ili kusesitiza umoja kati yake, kichwa chetu, nasi, mwili wake. Basi hakuna awezaye kutenda tendo kama hili, isipokuwa Kristo, kwa sababu hata sisi tu yeye, kwa kuwa yeye ni Mwana wa mtu kwa ajili yetu, nasi tu wana wa Mungu kwa ajili yake.

Mtume asema hivi, akiongea juu ya jambo hili: “Kama vile mwili ni mmoja, nao una viungo vingi, na viungo vyote vya mwili ule, navyo ni vingi, ni mwili mmoja; vivyo hivyo na Kristo” (I Kor 12, 12). Mtume hasemi: “vivyo hivyo Kristo”, bali asisitiza: “vivyo hivyo na Kristo”. Kristo, basi, anavyo viungo vingi, bali mwili mmoja.

Kwa hiyo yeye ameshuka toka mbinguni kwa huruma yake wala hakupanda, isipokuwa yeye, bali sisi tu kwa neema tumepanda katika yeye. Na hivyo, hakushuka, isipokuwa Kristo, wala hakupanda, isipokuwa Kristo. Hayo, si kwa sababu heshima ya kichwa ichanganywe katika mwili, bali, ili umoja wa mwili usitengwe na kichwa.

Kiitikizano:

Mdo 1, 3. 9. 4

- K.** Yesu alijidhihirisha hai kwa mitume wake, baada ya kuteswa kwake, akiwatokea muda wa siku arobaini na kuyanena nao mambo ya ufalme wa Mungu. * Baadaye, aliinuliwa juu, na wingu likampokea kutoka machoni pao, aleluya.
- W.** Hata aliopokuwa amekutana nao aliwaagiza wasiende mbali, bali waingoje ahadi ya Baba.
- K.** Baadaye, aliinuliwa juu na wingu likampokea kutoka machoni pao, aleluya.

IJUMAA YA SITA YA PASAKA

(Pale ambapo sikukuu ya kupaa yaadhimishwa Dominika ifuatayo, masomo na viitikizano vyatolewa toka jumamosi inayofuata)

SOMO LA KWANZA: I Yoh 3, 1-11

Kiitikizano:

I Yoh 3, 1. 2

K. Tazameni, ni pendo la namna gani alilotupa Baba: * twaitwa wana wa Mungu, na ndivyo tulivyo, aleluya.

W. Atakapodhihirishwa, tutafanana naye, kwa maana tutamwona kama alivyo.

K. Twaitwa wana wa Mungu, na ndivyo tulivyo, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka "Hotuba" za mt. Leo Mkuu.

Kupaa kwa Bwana kuongeza imani yetu

Kwenye sikukuu ya Pasaka, ufufuko wa Bwana umekuwa kwetu sababu ya furaha kuu. Hivyo sasa ni sababu ya furaha isiyosemeka kupaa kwake mbinguni. Naam, leo twakumbuka na kuadhimisha siku ambamo umbile letu la kibinadamu limeinuliwa katika Kristo mpaka kiti cha enzi cha Mungu Baba, juu ya majeshi yote ya mbingu, juu ya daraja zote za malaika, juu ya ukuu wa enzi zote. Uwepo wote wa kikristo wasimama na kuinuka juu ya mfululizo usiosemeka wa matendo ya Mungu ambayo kwayo upendo wa Mungu wafunulia, hasa, maajabu yake yote. Hata yakiwa ni mafumbo yanayopita ufahamu wa kibinadamu na yanayodokeza kicho cha ndani cha heshima, si kwa hiyo imani inapungua, tumaini layumbayumba na wapoa upendo.

Kuamini bila kusita yale yanayopita mtazamo wa macho ya dunia na kuweka tumaini pale ambapo mtu hawezi kufikia kwa mtazamo, ni nguvu ya mioyo hodari kweli na mwanga wa roho zilizo imara. Kwa mengine, vipi ungeweza kuzaliwa upendo mioyoni mwetu, au vipi mtu angeweza kuhesabiwa haki kwa njia ya imani, ikiwa ulimwengu wa wokovu ni tu ule wa mambo yaliyopo chini ya hisia zetu?

Kwa hiyo, yale yaliyonekana ya Mkombozi wetu yamepita kwenye ibada za kisakramenti. Ili pia imani iwe imara na halisi zaidi, kwa mtazamo wa moja kwa moja, umefuata ualimu, ambao mamlaka yake ingefuata tangu hapo mioyo ya waumini, iliyoangaziwa na mwanga wa juu.

Imani hii iliongezeka kwa kupaa kwa Bwana, ikaimarishwa zaidi na zawadi ya Roho Mtakatifu. Havikufaulu kuifata wala minyororo, wala kufungwa, wala uhamisho, wala njaa au moto, wala kuumwa kwa wanyama, wala mateso makali zaidi, yaliyofikiriwa na udhalimu wa watesaji. Kwa imani hii, walipambana po pote duniani, mpaka kumwaga damu, sio wanaume tu, bali pia wanawake; si wavulana tu, bali pia wasichana wadogo. Imani hii iliwafukuza mashetani, ikashinda magonjwa, ikafufua wafu.

Mitume wenyewe watakatifu, ingawa ulikuwepo uthibitisho wa miujiza mingi, wakafunzwa na hotuba nyingi hivi, waliogopwa sana na mateso ya kuogofya ya Bwana, wakapokea, sio bila mashaka, hali ya ufufuko wake. Lakini, baadaye, walijua kupata faida kubwa hivi toka kupaa kwa Bwana, ili kugeuza kuwa furaha yale yote yaliyowasababisha kabla hofu. Roho yao ilikuwa yote ikigeuka kutazama umungu wa Kristo, anayekaa kuume kwa Baba. Hawakuzuliwa tena kwa uwepo unaonekana wa mwilie, kukaza macho ya akili katika Neno, ambaye, ingawa alishuka toka kwa Baba, hakuuacha kamwe, na, ingawa alipaa kwa Baba, hakuenda mbali na mitume.

Wakati huu, hasa, enyi wapendwa, Mwana wa mtu alijitambulisha kwa namna ya juu na ya kitakatifu zaidi kama Mwana wa Mungu, alipoingia tena kwenye utukufu wa adhama ya Baba,

akaanza kwa njia ya ajabu kujidhihirisha zaidi kupitia umungu wake, yeye ambaye, katika ubinadamu wake unaoonekana, alijifanya wa mbali zaidi nasi.

Hapo imani, iliyoangaziwa zaidi, ilikuwa katika hali ya kutambua kwa kiasi daima kikubwa zaidi usawa wa Mwana pamoja na Baba, ikaanza kutohitaji tena kugusa katika Kristo ile hali ya kimwili, ambayo, kulingana nayo, yupo chini ya Baba. Naam, hata ikiwa limebaki katika Kristo aliyetukuzwa umbile la mwili, imani ya waumini iliongozwa kwenye eneo lile ambamo ingeweza kumgusa Mzaliwa pekee sawa na Baba, sio tena kwa kumgusa kimwili, bali kwa taamuli ya roho.

Kiitikizano:

Ebr 8, 1; 10, 23. 22

K. Sisi tunaye kuhani mkuu wa namna hii, aliyeketi mkono wa kuume wa kiti cha enzi cha Ukuu mbinguni. * Na tumkaribie wenye moyo wa kweli, kwa utimilifu wa imani, aleluya.

W. Na tulishike sana ungamo la tumaini letu, lisigeuke; maana yeye aliyeahidi ni mwaminifu.

K. Na tumkaribie wenye moyo wa kweli, kwa utimilifu wa imani, aleluya.

JUMAMOSI YA SITA YA PASAKA

(Pale ambapo sikukuu ya kupaa yaadhimishwa Dominika ifuatayo, masomo na viitikizano vyatolewa toka Dominika yenyewe).

SOMO LA KWANZA: I Yoh 3, 11-17

Kiitikizano

I Yoh 3, 16. 14

K. Katika hili tumelifahamu pendo la Mungu: kwa kuwa yeye alitoa uhai wake kwa ajili yetu; * imetupasa na sisi kuutoa uhai wetu kwa ajili ya ndugu, aleluya.

W. Sisi tunajua ya kuwa tumepita toka mautini kuingia uzimani, kwa maana twawapedna ndugu:

K. imetupasa na sisi kuutoa uhai wetu kwa ajili ya ndugu, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Makala juu ya Yohane” ya mt. Augustino, askofu.

Maisha mawili

Kanisa lajua maisha mawili yaliyohubiriwa na kukabidhiwa kwake na Mungu: moja ni katika imani, lingine katika taamuli; moja katika muda wa hija, lingine katika umilele wa makao; moja katika uchovu, lingine katika pumziko; moja njiani, lingine nyumbani; moja katika vitendo, lingine kwenye zawadi ya taamuli.

Maisha ya kwanza yalionyeshwa na mtume Petro, ya pili na Yohane. Maisha ya hapa yadumu mpaka mwisho wa ulimwengu huu na yapata hatima yake baadaye; maisha ya mbinguni katika muhula wake mkamilifu, yatakuja baada ya mwisho wa ulimwengu huu, lakini katika umilele hayatakuwa na mwisho. Kwa hiyo Bwana amwambia Petro: “Nifuate” (Yn 21, 19); lakini juu ya Yohane asema: “Ikiwa nataka huyu akae hata nijapo, imekupasaje wewe? Wewe unifuate mimi” (Yn 21,22).

Maana ya jibu la Yesu ni kama ifuatavyo: Nifuate katika kuvumilia maovu ya hapa. Yeye abaki mpaka nitakapokuja kwa kujalia mema ya mbinguni. Au dhahiri zaidi: Inifuate kazi iliyokwisha tayari, kwa mfano wa mateso yangu. Ingoje, mpaka nitakapokuja kuikamilisha, taamuli iliyoanza juzi. Kweli, yule anayekubali yote, akidumu mpaka kifo amfuata Kristo. Bali ujuzi wa

Kristo, kabla ya kufikia upeo wake, hauna budi kungojea ujio wake. Ni sura mbili zenye uhusiano na muhula mbili za uwepo wa duniani na wa mbinguni wa mkristo. Katika ule wa kwanza, yavumiliwa maovu ya ulimwengu huu yaliyo ya nchi ya wenye kufa, katika ule wa pili yataonekana mema ya Bwana yaliyo ya nchi ya walio hai.

Yale anayosema Bwana: “Nataka huyu akae hata nijapo” (Yn 21,23), hamaanishi kukwama, kusimama, bali kubaki katika kungoja, kwa sababu hali iliyomaanishwa na Yohane haitafikia sasa kikomo chake, bali kwenye ujio wa Kristo. Yale yanayodhihirishwa na Petro, aliyepokea mwaliko: “Wewe unifuata mimi” (Yn 21,22), ni kitu kinachotekelezwa sasa, la sivyo hatutafikia kwenye yale tunayongojea. Hata hivyo mtu ye yote asithubutu kutenganisha mitume hawa wakuu. Wote wawili walifanya alioonyesha Petro. Wote wawili wangepata yale aliyomaanisha Yohane. Kwenye eneo la mfano, Petro alifuata, Yohana alibaki katika kungoja. Kwenye eneo la imani katika maisha, wote wawili walipata mateso ya hapa ya ulimwengu huu mbovu, wote wawili walingojea mema yajayo ya heri ya milele.

Na msimamo huu wauonyesha sio tu wao, bali pia Kanisa zima, Bibi arusi wa Kristo, lililojikaza kushinda majaribio ya ulimwengu huu, na, kwa upande mwingine, kupata heri ya maisha yajayo. Maisha mawili, basi, yanayoonyeshwa na mitume wawili Petro na Yohane, kila mmoja akimaanisha aina moja ya maisha, hata ikiwa wote wawili waliishi maisha ya hapa katika imani na wote wawili wangepurahia maisha mengine katika taamuli.

Petro, wa kwanza kati ya mitume, alipokea funguo za ufalme wa mbinguni. Kwa hizo afunga na kufungua dhambi za watakatifu wote, waliunganika kabisa na mwili wa Kristo (Mt 16, 19) na aonyesha waumini majira halisi ya kufuata katika maisha haya yenye kutikiswa na dhoruba zote. Ila Yohane, mwinjilisti, aliegemeza kichwa juu ya kifua cha Kristo. Tendo lafikirishia pumziko la watakatifu, pumziko tutakalolipata kifuani kilicholindwa kabisa toka mawimbi na cha siri, ambacho ni maisha yaliyobarikiwa.

Lakini siye Petro tu anayefunga na kufungua dhambi, bali Kanisa zima. Si Yohane tu aliyechota kwenye chemchemi ambayo ni Kristo. Siye tu afurahiye Neno –lililokuwa mwanzoni, Mungu kwa Mungu- na fadhila zote za kimungu za Kristo. Siye yeye tu atazamaye mambo hayo yote yanayohusu Utatu wa Mungu na umoja wa Nafsi tatu za Mungu. Siye yeye tu mbarikiwa anayeshiba na vile vitu vinavyoangaliwa uso kwa uso kwenye ufalme wa mbinguni, baada ya kuangaliwa kama kwenye kioo chake na kwa namna isiyo dhahiri duniani humu (I Kor 13, 12). Siye yeye tu ahotaye hazina hizo zote kifuani mwa Kristo, bali kwa wote imefunguliwa chemchemi ya Injili, ili wote duniani kote wanywe, kila mmoja kulingana na uwezo wake.

Kiitikizano:

I Pet 5, 10; 2 Kor 4, 14

- K.** Mungu wa neema yote, aliyewaita kwa utukufu wake katika Kristo, atawafanya upya, * mkiisha kuteswa kidogo atawatengeza na kuwathibitisha na kuwatia nguvu, aleluya.
- W.** Yeye aliyemfufua Bwana Yesu, atawafufua ninyi pia pamoja na Yesu;
- K.** mkiisha kuteswa kidogo, atawatengeneza na kuwathibitisha na kuwatia nguvu, aleluya

JUMA LA SABA LA PASAKA

DOMINIKA YA SABA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: I Yoh 3, 18-24

Kiitikizano:

I Yoh 3, 24; YbS 1, 7. 8

- K.** Yeye azishikaye amri za Mungu, hukaa ndani yake yeye, naye ndani yake, * kwa huyu Roho tuliypewa, tunajua ya kuwa anakaa ndani yetu, aleluya.
- W.** Bwana aliumba hekima katika Roho Mtakatifu, na kuimwaga juu ya kila mwenye kufa,
- K.** kwa huyu Roho tuliypewa, tunajua ya kuwa anakaa ndani yetu, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Homilia juu ya Wimbo ulio bora” za mt. Gregorio wa Nisa, askofu.

Utukufu ulionipa, niwewapa wao

Ikiwa upendo wafaulu kufuta hofu na hiyo yageuka kuwa upendo, hapo yatagunduliwa kwamba yanayookoa ni, hasa, umoja. Wokovu wapatikana katika kujisikia kuunganika wote katika upendo kwa wema wa pekee na wa kweli, kwa njia ya ule ukamilifu unaopatikana katika hua ambao wasema juu yake Wimbo ulio bora: “Hua wangu, mkamilifu wangu, ni mmoja tu, mtoto wa pekee wa mamaye, ndiye kipenzi chake aliyemzaa” (Wim 6, 9).

Hayo yote Bwana ayaonyesha dhahiri zaidi katika injili.

Yesu awabariki wanafunzi wake, awapatia kila uwezo na kuwajalia mema yake. Kati ya hizo ni za kuingiza pia maneno matakatifu anayomwambia Baba. Lakini kati ya maneno yote anayotamka na shukrani anazotoa, ipo moja iliyo kuu na kujumlisha yote. Na ni lile ambalo kwalo Kristo awashauri walio wake kuwa daima pamoja katika utatuji wa maswala na katika kutathmini mema ya kufanya; kujisikia moyo mmoja na roho moja na kuheshimu mwungano huu kama wema wa pekee; kuambatana katika umoja wa Roho kwa kifungo cha amani; kufanya wawe mwili mmoja na roho moja; kuitikia kwa wito wa pekee, tukiongozwa na tumaini moja.

Lakini zaidi kuliko vidokezo hivi ni kutaja yalivyo maneno ya injili: “Wote wawe na umoja; kama wewe, Baba, ulivyo ndani yangu, nami ndani yako, hao nao wawe ndani yetu, ili ulimwengu upate kusadiki ya kwamba wewe ndiwe uliyenituma” (Yn 17, 21).

Kifungo cha umoja huu ni utukufu halisi. Hakuna awezaye kukana kwamba Roho Mtakatifu aitwa “utukufu”. Naam, anena Bwana: “Utukufu ule ulionipa nimewapa wao” (Yn 17, 22). Yeye alikuwa na utukufu kama huo kabla ya ulimwengu huu kuwepo. Aliupokea kwenye wakati alipotwaa umbile la kibinadamu. Tangu umbile hili lilipotukuzwa na Roho Mtakatifu, yale yote yanayoambatana na utukufu huu, yamegeuka kuwa ushirikiano katika Roho Mtakatifu.

Kwa hiyo asema: “Utukufu ule ulionipa nimewapa wao, ili wawe na umoja, kama sisi tulivyo umoja. Mimi ndani yao, naye ndani yangu, ili wawe wamekamiliwa katika umoja” (Yn 17, 22-23). Kwa hiyo, yule ambaye tangu utoto amekua akifikia ukomavu kamili wa Kristo, anajikuta katika hali ya pekee, ambayo akili tu iliyoangaziwa na imani, yaweza kuelewa. Hapo aweza kupata utukufu wa Roho Mtakatifu kwa njia ya maisha mbali na maovu na yakielekea kwenye utakatifu. Huyu, basi, ni yule hua mkamilifu, anayemwanguka Bwana arusi, asemapo: “Hua wangu ni mmoja, mkamilifu wangu”.

Kiitikizano:

Yn 15, 15; 14, 26; 15, 14

- K. Siwaiti tena watumwa, bali rafiki zangu, kwa maana mlifua yale yote niliyofanya katikati yenu.
 * Pokeeni Msaidizi, huyo Roho Mtakatifu, ambaye Baba atawapeleka, aleluya.
 W. Ninyi mmekuwa rafiki zangu, mkitenda niwaamuruyo
 K. Pokeeni Msaidizi, huyo Roho Mtakatifu, ambaye Baba atawapeleka, aleluya.

JUMATATU YA SABA YA PASAKA**SOMO LA KWANZA:** I Yoh 4, 1-10Kiitikizano:

I Yoh 4, 9; Yn 3, 16

- K. Katika hili pendo la Mungu lilionekana kwetu: kwamba Mungu amemtuma Mwanawe pekee ulimwenguni, * ili kila mtu amwaminiye awe na uzima wa milele, aleluya.
 W. Jinsi hii Mungu aliupenda ulimwengu, hata akamtoa Mwanawe pekee,
 K. ili kila mtu amwaminiye awe na uzima wa milele, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Katekesi” za Mt. Sirilo wa Yerusalemu, askofu.

Maji hai ya Roho Mtakatifu

“Yale maji nitakayompa yatakuwa ndani yake chemchemi ya maji, yakibubujikia uzima wa milele” (Yn 4, 14). Aina mpya ya maji hai inayobubujikia, ila yabubujikia tu kwa yule astahiliye. Kwa sababu gani neema ya Roho iitwayo maji? Bila shaka kwa kuwa yote yahitaji maji. Maji huzaa majani na wanyama. Maji ya mvua yashuka toka mbingu. Yashuka kwa namna ile ile, lakini yasababisha matokeo mbalimbali. Moja ni tokeo lililopo katika mnazi, lingine kwenye mzabibu, na hivyo katika vyote, hata yakiwa daima ya umbile moja, wala hawezi kuwa tofauti nayo yenyewe. Naam, mvua hashuki tofauti, habadili yenyewe, bali yalinganishwa na madai ya vitu vinavyoipokea na yegeuka kuwa kwa kila moja zawadi ile ya fadhila vinayohitaji.

Kwa njia ile ile Roho Mtakatifu pia, hata akiwa mmoja, wa aina moja na asiyegawanyika amjalilia kila mmoja neema atakavyo. Na kama mti uliokauka, ukipata maji, warudia kuzaa matunda, vile vile roho kosefu, ikifanywa kustahili zawadi ya Roho Mtakatifu kwa njia ya toba, yaleta mashada ya haki. Roho ana hali moja, lakini, kwa mpango wa Mungu na mastahili ya Kanisa, aleta matokeo mbalimbali.

Naam, atumia lugha ya mmoja kwa hekima. Aangazia akili ya mwingine kwa unabii. Mmoja ampa uwezo wa kufukuza mashetani, mwingine ajaliwa zawadi ya kufasiri Maandiko ya Mungu. Aimarisha kiasi cha huyu, na mwingine amfundisha huruma. Amwongoza mwumini kutekeleza mafungo, kwa wengine aina tofauti za kujinyima. Yupo yule anayejifunza toka kwake hekima katika mambo ya dunia na yule apokeaye toka kwake nguvu ya kukubali kifo cha ushahidi. Katika mmoja Roho azaa tunda moja, katika mwingine aleta tunda tofauti, hata akibaki yule yule na yeye mwenyewe. Hutendeka hivyo yaliyoandikwa: “Kila mmoja hupewa ufunuo wa Roho kwa kufaidiana” (I Kor 12, 7).

Mpole na mtulivu ujio wake, mwenye harufu nzuri na ya kupendeza uwepo wake, laini sana nira yake. Ujio wake umetangulizwa na miali inayong’aa ya mwanga na elimu. Afika kama ndugu na mlinzi. Naam, huja kuokoa, kuponya, kufundisha, kushauri, kuimarisha na kufariji. Kwanza aangazia akili ya yule ampokeaye na, baadaye, kwa njia yake, ya wengine.

Na kama yule aliyekuwa mwanzo gizani, jua linapoonekana apata ghafula mwanga katika jicho la mwili na yale ambayo hakuona kabla, aona sasa kwa dhahiri, hivyo pia yule aliyehesabiwa kuwa amestahili zawadi ya Roho Mtakatifu, aangaziwa katika roho na, akiinuliwa juu ya mwanadamu, aona mambo asiyojua kabla.

Kiitikizano:

I Kor 12, 6-7. 27

- K. Pana tofauti za kutenda kazi, bali Mungu ni yeye yule azitendaye kazi zote katika wote. * Kila mmoja hupewa ufunuo wa Roho kwa kufaidiana, aleluya.
- W. Ninyi mmekuwa mwili wa Kristo, na viungo kila kimoja peke yake.
- K. Kila mmoja hupewa ufunuo wa Roho kwa kufaidiana, aleluya.

JUMANNE YA SABA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: I Yoh 4, 11--21

Kiitikizano:

I Yoh 4, 10. 16; Isa 63, 8. 9

- K. Mungu alitupenda kwanza, akamtuma Mwanawe kuwa kipatanisho kwa dhambi zetu. * Nasi tumelifahamu na kuliadini pendo alilo nalo Mungu kwetu sisi, aleluya.
- W. Mungu alikuwa mwokozi kwetu; kwa upendo na huruma akatukomboa.
- K. Nasi tumelifahamu na kuliadini pendo alilo nalo Mungu kwetu sisi, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka makala “Juu ya Roho Mtakatifu” ya Mt. Basilio Mkuu, askofu.

Kazi za Roho Mtakatifu

Nani mtu ambaye akisikia majina ya Roho Mtakatifu, hainuki kwa roho na kupandisha mawazo kwenye umbile la juu la Mungu? Naam, ameitwa Roho wa Mungu na Roho wa ukweli atokaye kwa Baba: Roho mwenye nguvu, Roho mnyofu, Roho mwumba. Roho Mtakatifu ndilo jina linalomfaa zaidi, tena lililo lake.

Yote yenye hali wakfu yatoka kwake. Viumbe vyenye uhai vyamhitaji yeye, na, kama vikinyeshewa na umande wake, vyapokea nguvu na msaada katika uwepo na kutenda kwao kwa lengo la kiasili ambalo kwalo vimeumbwa.

Yeye ni chemchemi ya utakatifu na mwanga uanoeleweka. Ajitolea yeye mwenyewe kwa kila kiumbe chenye akili na, pamoja naye, mwanga na msaada kwa utafiti wa ukweli.

Hafikiwi kwa maumbile yake, lakini aweza kuelewa kwa wema wake. Ajaza yote kwa nguvu yake, lakini ajidhihirisha tu kwa wle wanaomstahili. Kwao hajitoi kwa kipimo kile kile, bali kwa kiasi cha nguvu ya imani.

Rahisi katika utu, wa aina nyingi katika uwezo, yupo kwa kila mmoja katika ujumla wake na po pote katika uzima wake, wakati ule ule. Yeye ashirikishwa bila kupata badiliko lo lote. Toka kwake wote hushiriki, lakini yeye abaki mzima, kama miali ya jua, ambayo manufaa yake yasikika na kila mmoja kama ingaling'aa kwa ajili yake tu na hata hivyo yaangazia dunia na bahari na yachanganywa na anga. Hivyo pia Roho Mtakatifu, hata akiwa yupo kwa kila mmoja wa wenye kumstahili kama angalikuwa kwake tu, awapatia wote neema ya kutosha na kamili. Yamfurahia yeye yale yote yanayoshiriki ndani yake, kwa yale yanayoruhusiwa kwa maumbile, ila si kwa yale awezayo yeye.

Kwa njia yake mioyo iinuka juu, wadhaifu waongozwa kwa mkono, wenye nguvu wafikia ukamilifu. Yeye ang'aa juu ya wale waliojitakasa toka kila uchafu na awafanya kuwa wa kiroho kwa njia ya ushirika walio nao pamoja naye.

Kama miili miangavu na safi sana, ikiguswa na mwali yageuka kuwa yenye kung'aa sana na yatoa toka kwao mwangaza mpya, vile vile nafsi zenye Roho ndani yao na zinazoangaziwa na Roho zinapata kuwa pia takatifu na zarudisha neema juu ya wengine.

Toka Roho hutangulizwa ujuzi wa mambo ya baadaye, undani wa mafumbo, utambuzi wa mambo yaliyofichwa, mgawo wa vipawa, ujamaa na mambo ya mbinguni, shangwe pamoja na malaika. Toka kwake, furaha ya milele, toka kwake mwungano wa kudumu na kufanana na Mungu na, jambo lililo zuri kuliko mengine yote, uwezekano wa kupata kuwa Mungu.

Kiitikizano:

Yn 14, 27. 28; 16, 7. 22; 14, 16

K. Msifadhaike mioyoni mwenu: mimi naenda kwa Baba; nitakapoenda, nitawatuma Roho wa kweli, * na mioyo yenu itajaa furaha, aleluya.

W. Nitamwomba Baba, naye atawapa Msaidizi mwingine

K. na mioyo yenu itajaa furaha, aleluya.

JUMATANO YA SABA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: I Yoh 5, 1-12

Kiitikizano:

I Yoh 5, 6-7; Zek 13, 1

K. Huyu ndiye aliykuja kwa maji na damu, Yesu Kristo; si katika maji tu, bali katika maji na katika damu. * Roho ndiye ashuhudiaye, kwa sababu Roho ndiye ukweli, aleluya.

W. Katika siku hiyo kwa wenyeji wa Yerusalemu itakuwa chemchemi ibubujikayo ili kuosha dhambi.

K. Roho ndiye ashuhudiaye, kwa sababu Roho ndiye ukweli, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea Hati ya kidogmatiki “Lumen gentium” ya Mtaguso wa kiekumene Vatikano II juu ya Kanisa.

Utume wa Roho Mtakatifu katika Kanisa

Mungu Baba amemkabidhi Mwanawe utume wa kutekeleza duniani (Yn 17, 4). Ulipokwisha, ulifika muda wa Pentekoste. Hapo alitumwa Roho Mtakatifu ili kutenda bila kikomo utakatifu wa Kanisa na waumini wawe hivyo njia ya kumfikia Baba katika Roho mmoa (Efe 2, 18). Huyu ndiye Roho atoaye uzima, ni chemchemi ya maji yanayobubujikia uzima wa milele (Yn 4, 14; 7, 38-39); kwa njia yake Baba awatolea uzima watu, waliokufa kwa sababu ya dhambi na siku moja atafufua katika Kristo miili yao yenye hali ya kufa (Rum 8, 10-11). Roho akaa katika kanisa na mioyoni mwa waumini kama katika hekalu (I Kor 3, 16; 6, 19) na ndani yao asali na atoa ushuhuda wa kupokelewa kama wana (Gal 4, 6; Rum 8, 15-16 na 26). Yeye aongoza Kanisa kwenye kweli yote (Yn 16, 13), analiunganisha katika ushirika na huduma, alijalia karama mbalimbali za kidaraja na kikarama, ambazo kwazo analiongoza na kulifanya liwe zuri kwa matunda yake (Efe 4, 11-12; I Kor 12, 4; Gal 5, 22). Kwa nguvu ya Injili analifanya kuwa kijana, tena kuwa upya na kuliongoza kwenye mwungano kamili na Bwana arusi wake. Naam, Roho na Bibi arusi wamwambia Bwana Yesu: Njoo! (Ufu 22, 17).

Kanisa la mahali pote lajitambulisha kama “taifa lililokusanywa katika umoja wa Baba, na Mwana na Roho Mtakatifu”.

Jumuiya ya kikatoliki ya waumini, waliowekwa wakfu na mpako wa Roho Mtakatifu (I Yoh 2, 20.27), hawezi kukosa katika kuamini. Taifa la Mungu lafurahia sifa hii ya kutodanganyika

wakati ambapo katika ujumla wake, wakiwa wenye daraja na walei, laweza kudhihirisha ukubaliano wa wote kwenye mambo ya mafunzo na maadili.

Kwa dhamira ya imani, inayofanywa kwa msaada na nguvu ya Roho wa kweli, taifa la Mungu, chini ya uongozi wa ualimu mtakatifu, linaofuata kiaminifu, lakaribisha si neno la wanadamu, bali, kama lilivyo, neno la Mungu (I The 2, 13), lajiunga bila kukosa na imani iliyopokezwa mara moja kwa zote kwa watakatifu, kwa uamuzi halisi laingia ndani yake kwa kina zaidi na laitekeleza kikamilifu zaidi kwenye maisha.

Roho Mtakatifu, kwa njia ya sakramenti na huduma, atakatifuza taifa la Mungu, analiongoza na kulipamba na fadhila. Tena “akimgawia kila mtu peke yake kama apendavyo yeye” (I Kor 12, 11), atoa kati ya waumini wa kila daraja neema za pekee, ambazo kwazo awawezesha kuchukua majukumu na utume mbalimbali zifaazo kwa matengenezo mapya ya Kanisa na maendeleo yake. Ndiyo yanayosema Maandiko: “Kila mmoja hupewa ufunuo wa Roho kwa kufaidiana” (I Kor 12, 7). Karama hizo, za pekee au za kawaida na zenye kuenea zaidi, zinafaa kwa mahitaji ya Kanisa na kwa hiyo hazina budi kukaribishwa kwa shukrani na furaha.

Kiitikizano:

Isa 53, 5; I Pet 2, 24

- K. Hata siku ya mwisho, siku ile kubwa ya sikukuu, Yesu alisema: Aniaminiye mimi, atakuwa chemchemi ya maji hai. * Hayo aliyasema kuhusu Roho watakaompokea wale wamwaminio, aleluya.
- W. Mtu akiona kiu, na aje kwangu anywe, na mito ya maji yaliyo hai itatoka ndani yake.
- K. Hayo aliyasema kuhusu Roho watakayempokea wale wamwaminio, aleluya.

ALHAMISI YA SABA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: I Yoh 5, 13-21

Kiitikizano:

I Yoh 5, 20; Yn 1, 18

- K. Nasi twajua kwamba Mwana wa Mungu amekwisha kuja * naye ametupa akili ili tumjue Mungu wa kweli aleluya.
- W. Hakuna mtu aliyemwona Mungu wakati wo wote: Mungu Mwana pekee aliye katika kifua cha Baba, ndiye aliyemfunua.
- K. naye ametupa akili ili tumjue Mungu wa kweli, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Maelezo juu ya injili ya Yohana” ya Mt. Sirilo wa Alesandria, askofu.

Nisipoondoka, Mfariji hatakuja kwenu

Kristo alitekeleza utume wake duniani, na kwetu ulikuja muda wa kuingia katika ushirika pamoja na umbile la Neno, yaani, ya kupita toka maisha ya kimwili ya kabla, hadi yale yapitayo uwepo wa kibinadamu. Lakini, hatukuweza kufikia pale, pasipo kushiriki Roho Mtakatifu.

Muda ufaao zaidi kwa utume wa Roho na ujio wake juu yetu ulikuwa ule uliofuata kupaa kwake Kristo mbinguni.

Naam, wakati ambapo Kristo aliishi bado mwilini pamoja na waumini, yeye mwenyewe, ninavyofikiri, aliwajalia vipawa vyote. Lakini ulipofika muda uliowekwa wa kupaa kwa Baba wa mbinguni, ilihitajika kwamba yeye angekuwepo na wafuasi wake kwa njia ya Roho na angeishi kwa imani mioyoni mwetu, ili, tukiwa naye ndani yetu, tungeweza kusema kwa tumaini “Abba, Baba” na tutende kwa urahisi kila fadhila na tungejipata wenye nguvu na pasipo kushindwa dhidi ya majaribio ya shetani na mashambulio ya watu, kwa kuwa tulikuwa na Roho Mtakatifu mwenyezi.

Kwamba Roho awabadili kuwa umbile tofauti wale anamokaa na kuwafanya upya katika maisha yao, ni rahisi kuyadhihirisha kwa ushuhuda za Agano la Kale au za Agano Jipya.

Naam, Samweli, akiongozwa na Roho, alipozungumza na Sauli, asema: Roho ya Bwana itakujilia kwa nguvu, nawe utageuzwa kuwa mtu mwingine (I Sam 10, 6). Mt. Paulo, pia, asema: Sisi sote, kwa uso usiotiwa taji, tukiurudisha utukufu wa Bwana, kama vile katika kioo, tunabadilishwa tufanane na mfano uo huo, toka utukufu hata utukufu, kulingana na tendo la Roho wa Bwana. Basi, Bwana ndiye Roho (2 Kor 3, 17-18).

Waona jinsi Roho ageuza, kwa namna ya kusema, kuwa na sura tofauti wale ambamo anakaa? Naam, apeleka toka kufurahia mambo ya duniani hadi kufurahia yale ya mbinguni na toka udhaifu wa moyo, hadi nguvu ya roho inayojaa uwezo na ukarimu kwa wingi.

Mitume walikuwa hivyo tayari, wakathibitishwa rohoni na Roho Mtakatifu, hata wasishindwe kamwe na mashambulizi ya wadhulumu, bali waliimarishwa kwa nguvu na upendo wa Kristo.

Ni kweli, basi, kwamba yale asemayo Mwokozi: Ni bora kwenu kwamba mimi nirudi mbinguni (Yn 16,7). Ule ulikuwa muda ambamo angeshuka Roho Mtakatifu

Kiitikizano:

Yn 16, 7, 13

K. Nisipoenda kwa Baba, huyo Msaidizi hatakuja kwenu; bali mimi nikienda zangu, nitampeleka kwenu. * Atakapokuja huyo Roho wa kweli atawaongoza kwenye kweli yote, aleluya.

W. Hatanena kwa shauri lake mwenyewe, lakini yote atakayoyasikia atayanena, na mambo yajayo atawapasha habari.

K. Atakapokuja huyo Roho wa kweli atawaongoza kwenye kweli yote, aleluya.

IJUMAA YA SABA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA: II Yoh

Kiitikizano:

2 Yoh 5, 4. 3. 6; Kum 5, 33

K. Hii ndiyo amri tuliyoipokea kwa Baba: siyo mpya, bali ile tuliyokuwa nayo tangu mwanzo: Mwenende katika ukweli na katika upendo, aleluya.

W. Enendeni njia yote aliyowaagiza Bwana Mungu wenu, mpate kuwa hai.

K. Mwenende katikaukweli na katika upendo, aleluya.

SOMO LA PILI:

Tokea “Makala juu ya Utatu” ya Mt. Ilario, askofu.

Kipawa cha Baba katika Kristo

Bwana aliamuru kubatiza kwa jina la Baba, na la Mwana na la Roho Mtakatifu. Mkatekumeni abatizwa, basi, akiungama imani katika Mwumba, katika Mwana wa pekee, katika Kipawa.

Wa pekee ni Mwumba wa vyote. Naam, mmoja ni Mungu Baba, ambaye toka kwake vyote vina asili. Mmoja ni pia Mzaliwa pekee, Bwana wetu Yesu Kristo, ambaye kwa njia yake vitu vyote vimeumbwa, na mmoja Roho Mtakatifu aliyetolewa kama zawadi kwa wote.

Vyote vimepangwa kulingana na fadhili na mastahili yake; mmoja ni uwezo ambao yote yatoka kwake; mmoja ni uzao ambao kwake yote yameumbwa; moja ni zawadi ya tumaini kamili.

Hakipatikana kitakachokosekana kwenye ukamilifu wa kimungu. Kwenye eneo la Utatu, Baba, Mwana na Roho Mtakatifu, yote ni makamilifu sana: ukuu bila mipaka katika umilele, dhihirisho katika mfano, furaha katika kipawa.

Tusikilize maneno ya Bwana mwenyewe juu ya ni nini kazi yake ndani yetu. Asema: “Bado nikali ninayo mengi ya kuwaambia, lakini hamwezi kuyastahimili hivi sasa” (Yn 16, 12). Yawafaa ninyi mimi nionkoke; kwani nikiondoka nitawatuma Msaidizi (Yn 16, 7). Na pia: “Nami

nitamwomba Baba, naye atawapa Msaidizi mwingine, ili akae nanyi hata milele, ndiye Roho wa kweli” (Yn 14, 16-17). “Yeye atawaongoza kwenye kweli yote: kwa maana hatanena kwa shauri lake mwenyewe, lakini yote atakayoyasikia atayanena na mambo yajayo atawapasha habari. Yeye atanitukuza mimi, kwa maana atatwaa katika yaliyo yangu” (Yn 16, 13-14).

Pamoja na ahadi nyingi hivi zipo hizi zilizopangwa kufungua akili ya mambo mengine. Katika maneno hayo yametamkwa mapenzi ya mtoaji na pia hali na namna ya zawadi yenyewe.

Kwa kuwa mipaka yetu haituruhusu kumfahamu wala Baba, wala Mwana, zawadi ya Roho Mtakatifu yaweka uhusiano fulani kati ya sisi na Mungu, na hivyo aangazia imani yetu kwenye matatizo yanayohusu umwilisho wa Mungu.

Twaipokea ili kufahamu. Hisia kwa mwili wa kibinadamu zingekuwa bila faida ikiwa zisingehitajiwa kwa kuzitumia. Ikiwa hakuna mwanga, wala si mchana, macho hayafai kitu; masikio bila maneno au sauti hayawezi kutekeleza jukumu lao; pua, bila harufu, hazina faida. Na haya yatukia, si kwa kuwa vyakosa uwezo wao wa kimaumbile, bali kwa kuwa kazi yao imetiwa mipaka na mambo kadhaa. Kwa njia ile ile roho ya mtu, isipofikia kwa imani zawadi ya Roho Mtakatifu, inao uwezo wa kumtambua Mungu, lakini yakosa mwanga wa kumwelewa.

Kipawa, kilicho Kristo, kimetolewa kabisa kwa wote. Abaki kwa ajili yetu na tumepewa kwa kiasi ambacho twataka kumpokea. Atabaki ndani yetu kwa kadiri kila mmoja atataka kumstahili.

Zawadi hii yakaa nasi mpaka mwisho wa dunia, ni faraja ya kungoja kwetu, ni rehani ya tumaini lijalo katika utekelezaji wa vipawa vyake, ni mwanga wa akili zetu, uangavu wa roho zetu.

Kiitikizano:

Yn 14, 1. 27; 16, 7

K. Kwangu imefika saa ya kurudi kwa yule aliyenituma; msiwe na huzuni, wala msifadhaike mioyoni mwenu. * Nawaombea kwa Baba, ili awalinde, aleluya.

W. Nisipoondoka, huyo Msaidizi hatakuja kwenu; bali nikienda zangu, nitampeleka kwenu.

K. Nawaombea kwa Baba, ili awalinde, aleluya.

JUMAMOSI YA SABA YA PASAKA

SOMO LA KWANZA : III Yoh

Kiitikizano:

III Yoh 11; I Pet 2, 19

K. Msiuige ubaya, bali mwigie wema. * Yeye atendaye mema ni wa Mungu, aleluya.

W. Ni neema kuteseka bila hatia, kuliko mtu akiwa na hatia.

K. Yeye atendaye mema ni wa Mungu, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Hotuba” za mwandishi wa kiafrika wa karne ya VI.

Umoja wa Kanisa wasema katika lugha zote

Mitume walisema katika lugha zote. Hivyo bila shaka Mungu alitaka hapo kudhihirisha uwepo wa Roho Mtakatifu, ili yule aliyempokea, aweze kuongea katika lugha zote. Naam, yahitajika kuelewa vema, ndugu wapendwa, kwamba kwa sababu ya Roho Mtakatifu upendo wa Mungu wapatikana mioyoni mwetu. Na, kwa kuwa upendo ulipaswa kukusanya Kanisa la Mungu toka kila sehemu ya dunia, mtu mmoja tu, akipokea Roho Mtakatifu, aliweza kusema hapo lugha zote. Hivyo sasa Kanisa, lililokusanywa kwa kazi ya Roho Mtakatifu, ladhahirisha umoja wake katika lugha zote.

Kwa hiyo, mtu fulani akimwambia mmojawetu: Je, umepokea Roho Mtakatifu, kwa nini husemi katika lugha zote? Wapaswa kujibu: Bila shaka naongea katika lugha zote, kwani nimeingizwa kwenye mwili ule wa Kristo, yaani Kanisa, lisemalo lugha zote. Kitu kingine gani ataka kumaanisha Mungu kwa uwepo wa Roho Mtakatifu, isipokuwa kwamba Kanisa lingesema katika lugha zote?

Yatekelezwa hivi yale aliyoahidi Bwana: Hakuna mtu atiaje divai mpya katika viriba vikuukuu; lakini divai mpya sharti kutiwa katika viriba vipya na hivyo vyote vyahifadhiwa (Lk 5, 35-38). Kwa hiyo iliposikika kusema katika lugha zote, wengine kwa haki walisema: “Hao wamelewa kwa mvinyo mpya” (Mdo 2, 13). Naam, walipata kuwa viriba vipya, vilivyofanywa upya na neema ya utakatifu, ili kwamba wakijaa divai mpya, yaani Roho Mtakatifu, wakisema lugha zote, walikuwa na bidii, wakadhihirisha kwa ule mwujiza dhahiri sana kwamba Kanisa lingepata kuwa katoliki kwa njia ya lugha za mataifa yote.

Adhimisheni, basi siku hii, kama viungo vya mwili mmoja wa Kristo. Naam, hamtaiadimisha bure mkiwa ninyi ni yale mnayoadhimisha. Yaani, mkiingizwa kwenye Kanisa lile, ambalo Bwana analijaza na Roho Mtakatifu, analieneza kwa nguvu yake ulimwenguni kote, alitambua kama lake, akitambuliwa nalo yeye mwenyewe.

Bwana arusi hakumwacha Bibi arusi wake; basi, hakuna awezaye kumpatia mwingine tofauti.

Kwenu tu, mliofanywa toka mwungano wa mataifa yote, yaani kwenu, Kanisa la Kristo, mwili wa Kristo, bibi arusi wa Kristo, Mtume asema: Mchukuliane kwa upendo, na kujitahidi kuuhifadhi umoja wa Roho katika kifungo cha amani (Efe 4, 2). Mwone kwamba alipoamuru kuchukuliana, aliweka upendo. Alipoona tumaini la umoja, pale alionyesha kifungo cha amani.

Hii ndiyo nyumba ya Mungu, lililojengwa na mawe yaliyo hai, ambamo yeye apenda kukaa na ambamo macho yake hayapaswi kuudhiwa na utengano wo wote mbaya.

Kiitikizano:

Mdo 15, 8-9; 11, 18

K. Mungu ajuaye mtu, aliwapa mataifa Roho Mtakatifu, kama alivyotupa sisi, akitakasa mioyo yao kwa imani, * wala hakufanya tofauti kati yetu sisi na wao, aleluya.

W. Basi, Mungu amewajalia hata mataifa nao toba liletalo uzima;

K. wala hakufanya tofauti kati yetu sisi na wao, aleluya.

DOMINIKA YA PENTEKOSTE

SOMO LA KWANZA: Rum 8, 5-27

Kiitikizano:

Gal 4, 6; 3, 26; 2 Tim 1, 7

K. Ninyi nyote mmekuwa wana wa Mungu kwa imani katika Kristo Yesu: Naam, Mungu * alituma Roho wa Mwanawe mioyoni mwetu aliaye: “Aba”, yaani, “Baba”, aleluya.

W. Maana Mungu hakutupa roho ya woga, bali ya nguvu, ya upendo na ya hekima:

K. alituma Roho wa Mwanawe mioyoni mwetu aliaye: “Aba”, yaani, “Baba”, aleluya.

SOMO LA PILI:

Toka “Makala dhidi ya uzushi” ya Mt. Ireneo, askofu.

Utume wa Roho Mtakatifu

Bwana akiwajalia wanafunzi kuweza kuzalisha watu katika Mungu, aliwaambia: “Enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na Mwana, na Roho Mtakatifu” (Mt 28, 19).

Hii ndiyo Roho ambayo, kwa njia ya manabii, Bwana aliahidi kumwaga kwenye nyakati za mwisho juu ya watumishi na wajakazi wake, ili wapokee roho ya unabii. Kwa hiyo alimshukia Mwana wa Mungu, akipata kuwa mwana wa mtu, akizoea pamoja naye kukaa katika wanadamu, kupumzika kati ya watu na kukaa katika viumbe vya Mungu, akitenda ndani yao mapenzi ya Baba na akiwafanya wapya toka mtu wa kale hadi upya wa Kristo.

Luka asimulia kwamba Roho huyo, baada ya kupaa kwa Bwana, aliwajia mitume wake katika Pentekoste kwa nia na uwezo wa kuingiza mataifa yote kwenye uzima na ufunuo wa Agano Jipya. Wangepata kuwa hivyo kwaya ya ajabu ili kumwambia Mungu tenzi ya sifa yenye mwungano kamili, kwa sababu Roho Mtakatifu angefuta umbali, angebatilisha sauti zisizofaa na kubadili baraza la mataifa liwe malimbuko ya kumtolea Mungu.

Kwa hiyo Bwana aliahidi kutuma yeye mwenyewe Msaidizi ili kutufanya kumpendeza Mungu. Naam, kama unga haunganiki katika donge moja, wala kuwa mkate mmoja pasipo maji, vile vile hata sisi, umati uliotawanyika, hatukuweza kupata kuwa Kanisa moja katika Kristo bila “Maji” yashukayo toka mbinguni. Na kama nchi kavu, bila kupata maji hawezi kuzaa matunda, pia hata sisi, mti mkavu na bila uhai, tusingezaa kamwe tunda la uzima, bila “Mvua” iliyotumwa kwa ukarimu toka juu.

Mwosho wa ubatizo kwa tendo la Roho Mtakatifu umetuunganisha sote katika roho na katika mwili kwenye umoja ule unaohifadhi toka mauti.

Roho wa Mungu ulishuka juu ya Bwana kama Roho ya hekima na akili, Roho ya shauri na uweza, Roho ya ufahamu na utauwa, Roho ya kumcha Bwana (Isa 11, 2).

Bwana pia alilitolea Roho huyu kwa Kanisa, akituma toka mbinguni Msaidizi juu ya dunia yote, ambamo, alivyosema yeye mwenyewe, shetani amefukuzwa kama umeme (Lk 10, 18). Kwa hiyo, twahitaji umande wa Mungu, ili tusiungue, wala tusiwe tasa na twapatapo mshitaki, tuweze pia kuwa na wakili.

Bwana amkabidhi Roho Mtakatifu mtu yule aliyekumbwa na wizi, yaani sisi. Atuhurumia na kuganga majeraha, na atoa dinari zenye mfano wa mfalme. Hivyo, akichapa katika roho yetu, kwa kazi ya Roho Mtakatifu, sura na maandishi ya Baba na ya Mwana, azalisha ndani yetu talanta tuliokabidhiwa ili tuzirudishie Bwana zikizidishwa.

Kiitikizano:

Efe 4,1.3-4

- K. Kwenye siku hamsini baada ya Pasaka, walikuwako wote mahali pamoja: * wote walijazwa na Roho Mtakatifu, aleluya
- W. Kukaja ghafula toka mbinguni uvumi, kama uvumi wa upepo wa nguvu ukitenda kasi, ukaijaza nyumba yote:
- K. wote walijazwa na Roho Mtakatifu, aleluya.

DOMINIKA YA 1 BAADA YA PENTEKOSTE

UTATU MTAKATIFU

SOMO LA KWANZA: I Kor 2, 1-16

Kiitikizano: Efe 1, 17-18; I Kor 2, 12

- K.** Mungu wa Bwana wetu Yesu Kristo, Baba wa utukufu, awape ninyi roho ya hekima na ya ufunuo katika kumjua yeye. Aangaze macho ya akili yenu * mjue tumaini la mwito wake, hazina gani ya utukufu uliomo kwenye urithi wake kati ya watakatifu.
- W.** Maana hatukuipokea roho ya dunia, bali Roho atokaye kwa Mungu;
- K.** mjue tumaini la mwito wake, hazina gani ya utukufu uliomo kwenye urithi wake kati ya watakatifu.

SOMO LA PILI:

Toka “Nyaraka” za Mt. Atanasio, askofu.

Mwanga, uangavu na neema ya Utatu

Isingekuwa bure kutafuta mapokeo ya zamani, funzo na imani ya Kanisa katoliki, twaelewa ile aliyotufunza Bwana, waliyohubiri mitume, waliyoifadhi mababa. Naam, juu yake yasimama Kanisa, ambalo, mtu akilitoroka, kwa sababu yo yote hataweza kuwa mkristo, wala kuitwa vile.

Imani yetu ndiyo hii: Utatu mtakatifu na mkamilifu ni ule ulio tofauti katika Baba na katika Mwana na katika Roho Mtakatifu, wala hana kitu cha kigeni au kilichoongezeka toka nje, wala hauundwi na Mwumba na viumbe vilivyoubwa, bali ni wote uwezo wa kuumba na nguvu ya kutenda kazi. Moja ndilo umbile lake, lililo sawa nao wenyewe. Mmoja ndiyo msingi wa kutenda na moja ndiyo kazi. Naam, Baba ateleza kila kitu kwa njia ya Mwana katika Roho Mtakatifu na, kwa namna hii, umehifadhiwa mkamilifu umoja wa Utatu mtakatifu. Kwa hiyo katika Kanisa ametangazwa Mungu mmoja tu, aliye juu ya vyote, atendaye kwa njia ya yote na katika vyote (Efe 4, 6). Ni wazi kwamba yu juu ya vyote kama Baba, kama asili na chemchemi. Atenda kwa njia ya vyote, bila shaka kwa njia ya Neno. Mwishowe atenda katika vyote katika Roho Mtakatifu.

Mtume Paulo, akiwaandikia Wakorinto juu ya mambo ya kiroho, avileta vyote kwa Mungu mmoja Baba kama mwanzoni, kwa namna hii: “Basi, pana tofauti za karama; bali Roho ni yeye yule. Tena pana tofauti za huduma, na Bwana ni yeye yule. Kisha pana tofauti za kutenda kazi, bali Mungu ni yeye yule azitendaye kazi zote katika wote” (I Kor 12, 4-6).

Naam, yale ambayo Roho agawa kwa kila mmoja, yametolewa na Baba kwa njia ya Mwana. Kwa kweli vyote vilivyo vya Baba ni pia vya Mwana. Kwa hiyo yale yanayojaliwa na Mwana katika Roho Mtakatifu ni vipaji halisi vya Baba. Vile vile, Roho Mtakatifu akiwa ndani yetu, yumo pia ndani yetu Neno ambaye toka kwake twayapokea, na katika Neno yumo pia Baba, na hivyo

hutekelezwa yaliyosemwa: “Nasi tutakuja kwake na kufanya makao kwake” (Yn 14, 23). Palipo mwanga, na uangavu upo; na penye uangavu, pale vile vile kazi yake na neema yake nzuri.

Paulo afundisha hayo kwenye waraka wa pili kwa Wakorinto, kwa maneno haya: “Neema ya Bwana wetu Yesu Kristo, pendo la Mungu na ushirika wa Roho Mtakatifu ukae nanyi nyote” (2 Kor 13, 13). Naam, neema ni zawadi inayotolewa katika Utatu, imejaliwa na Baba kwa njia ya Mwana, katika Roho Mtakatifu. Kama toka kwa Baba kwa njia ya Mwana, yatolewa neema, hivyo pia ndani yetu hawezi kutukia ushirika wa kipawa isipokuwa katika Roho Mtakatifu. Na hapo, tukishirikishwa ndani yake, tumepata upendo wa Baba, neema ya Mwana na ushirika wa Roho Mtakatifu mwenyewe.

Kiitikizano: Efe 4,13-4

K. Tumwabudu Baba, kwa njia ya Mwana, katika Roho Mtakatifu: * kwako sifa, kwako utukufu milele!

W. Umehimidiwa, ee Mungu, katika anga la mbinguni:

K. kwako sifa, kwako utukufu milele!

DOMINIKA YA 2 BAADA YA PENTEKOSTE

MWILI NA DAMU YA KRISTO

SOMO LA KWANZA: Kut 24, 1-11

Kiitikizano:

Yn 6. 48. 49. 50. 51. 52

K. Mimi ndimi chakula cha uzima. Baba zenu waliila mana jangwani; wakafa: * Hiki ni chakula kishukacho kutoka mbinguni, kwamba mtu akile wala asife.

W. Mimi ndimi chakula chenye uzima kilichoshuka kutoka mbinguni; mtu akila chakula hiki, ataishi milele.

K. Hiki ni chakula kishukacho kutoka mbinguni, kwamba mtu akile wala asife.

SOMO LA PILI:**Toka “Matendo” ya Mt. Tomaso wa Akino, daktari wa Kanisa.****Ee karamu nzuri na safi ajabu!**

Mwana wa pekee wa Mungu, akitaka kutushirikisha umungu wake, alichukua maumbile yetu, akajifanya mtu ili kutufanya miungu sisi wanadamu.

Yale yote aliyochukua akayathamini kwa wokovu wetu. Alimtolea Mungu Baba mwilie kama kafara juu ya altare ya msalaba kwa upatanisho wetu. Akamwaga damu yake akiifanya iwe bei na utakaso, ili, tukikombolewa toka utumwa wa kuaibika, tungetakaswa tokea dhambi zote

Mwishowe, ili ungebaki ndani yetu ukumbusho wa kudumu wa fadhila kubwa hivi, akawaachia waumini wake mwilie kama chakula na damuye kama kinywaji, chini ya ishara za mkate na divai.

Ee karamu nzuri na safi ajabu, inayowatolea washiriki wokovu na furaha bila mwisho! Kitu gani kinaweza kuwa cha azizi zaidi? Hatuandaliwi nyama za ndama au mbuzi, kama katika sheria ya zamani, bali twapewa kama chakula Kristo, Mungu kweli. Kitu gani bora zaidi kuliko sakramenti hii?

Hakuna sakramenti iliyo yenye manufaa zaidi kuliko hii: kwa uwezo wake dhambi zimefutwa, misimamo mizuri hukua na akili yatajirishwa na karama zote za kiroho. Katika Kanisa, Ekaristi yatolewa kwa walio hai na kwa wafu, ili iwafae wote, kwa kuwa imewekwa kwa wokovu wa wote.

Hakuna awezaye kudhihirisha uzuri wa sakramenti hii. Kwa njia yake mtu aonja utamu wa kiroho kwenye chemchemi yake yenyewe na twafanya ukumbusho wa upendo ule wa juu, alioonyesha Kristo katika mateso yake.

Yeye ameanzisha Ekaristi kwenye karamu ya mwisho, wakati ambapo, baada ya kuadhimisha Pasaka pamoja na wanafunzi wake, alikuwa karibu kupita toka ulimwengu huu kuenda kwa Baba.

Ekaristi ni ukumbusho wa mateso, utekelezaji wa mifano ya Agano la kale, jambo bora ajabu alilofanya Kristo, hati nzuri kabisa ya upendo wake mkuu kwa ajili ya watu.

Kiitikizano:

K. Mtambueni katika mkate huu yule aliyesulibiwa; katika kikombe, damu iliyomwagika toka ubavu wake. Twaeni na mle mwili wa Kristo, mwinyweni damu yake: * kwa kuwa sasa mko viungo vya Kristo.

W. Ili msitawanyike, mle kifungo hiki cha umoja; ili msiingie utumwani, mnyweni bei ya ukombozi wenu:

K. kwa kuwa sasa mko viungo vya Kristo.